R-62
£195-

BONDEL

VAN

STICHTELYKE

MENGELDICHTEN,

NAGELATEN DOOR WYLE DE
WELGEBORENE

JONKVROUWE

JACOBA PETRONELLA WINCKELMAN.

Te MIDDELBURG,
By HENDRIK SAS,
Boekverkooper in den Kortendelft, 1764.

VOORREDEN AAN DEN LEZER.

Nadien ik, WAARDE LEZER, met blydschap en dankzegginge aan den Heere, heb mogen vernemen, dat het gedeelte van Stichtelyke Gedichten, nagelaaten door myne Godzalige en nu in God rustende Moeië, Jonkvrouw JACOBA PETRONELLA WINCKELMAN, en door my in het Jaar 1763 aan u medegedeeld, met genoegen van u ontfangen, en niet zonder stichting en zegen gelezen is, zoo heb ik die, welke daar noch van overig waren, ook niet willen achterhouden, noch aan het verzoek,

dat my door verſcheidene goede Vrienden daaröm gedaan wierd, weigeren.

In hope dan, dat dezelve eenige goedkeuring moogen vinden, heb ik de eer, ook dit bondelken aan u aan te bieden. Het grootste gedeelte van dezelve is van ſoortgelyken inhoud als de voorige, en hebben meest ten onderwerp zulke ſtoffen, die een Godvruchtig gemoed opgeeft, ter eigene opwekking en ſtichting van den medemenſche. Aan dit oogmerk zullen zy ook voldoen, ſchoon 'er anders aan de regelen der dicht- taal- en ſpelkunde zoo zeer niet mogt voldaan zyn.

By deze zyn noch gevoegd eenige *Zegewenſchen* en *Rouwgedichten*, wyl die alle van zoo eenen inhoud zyn, dat dezelve met nuttige ſtichtinge konnen gelezen, en zy ook door der zelver uitgave best voor de vergetenheid zullen bewaard worden. Te meer deed ik dit, op dat de gedachtenis van die Rechtvaerdigen, die alrede in den Heere ont-

ontſlapen zyn, ook hier door noch in zegeninge blyven zou. En, gelyk ik niet twyfele, of de Lezer zal zyne ſmeekbeden graag willen voegen by de zegenwenſchen, welke hier gedaan worden aan den Hoogëerw: Heere *J. Willemſen*, den eenigen, dien de goede God noch in het leven behouden heeft van alle de hier gemelde Vrienden; zoo dagt ik, dat het u niet onäangenaam zyn zou, wanneer ik ook die aan u mededeelde.

Voords heb ik hier niets by te voegen, wyl ik, by de uitgave van den vorigen bondel, dat alles van de Opſtelſter dezer Gedichten bericht heb, wat ik dagt te konnen en te moogen doen.

Alleen moet ik noch myne nedrige, oprechte en hartelyke dankbaarheid betuigen aan die waarde Vrienden, welke wederom de goedheid gehad hebben, om ook dit werkje na te zien, en hier en daar te verbeteren. De Heer, wenſche ik, zal hunnen arbeid ryklyk vergoeden, en met zyne goedkeu-

ringe bekroonen, ook door eenen milden zegen te gebieden over deze Gedichten, *zoo* ter opwekking van veelen, om den weg des levens, die hier mede zoo beminlyk word uitgebeeld, te kiezen en daar op te wandelen, *als* voor des Heeren begenadigden, die daar reeds hunnen voet op gezet hebben, om rüstig voort te gaan onder alles, wat hun hier mooge ontmoeten, tot dat zy eens voor den troon, zonder eenig gebrek, in heerlykheid, het lied des Lams zullen zingen, en den Drieënigen God, met al het gezaligde Geestendom, eeuwig grootheid geven.

Zoo wenſcht, zoo bid

Uwe heilzoekende Dienaares,

M: E: WINCKELMAN.

AAN DE

WELGEBORENE JONGKVROUWE

MARIA ELIZABETH WINCKELMAN,

Op de uitgave van den Bondel der

STICHTELYKE MENGELDICHTEN

Van Haare in den Heere ontſlaapene Moei

JONGKVROUWE

JACOBA PETRONELLA WINCKELMAN.

Zoo ſchenkt Ge ons wederôm een' bondel van gedichten,
Godvruchte Jongkvrouw, uit den nagelaaten ſchat
Van uwe zaalge Moei', dat uitverkooren Vat,
Wier lust het was, zich zelve en anderen te ſtichten.

Zy blyft dus, na heur dood, noch als een' vuurbaak lichten,
In 's waerelds donkren nacht, op 't enge levenspad.
Gy blyft, in's Heeren dienst nooit moede, nimmer mat,
Door d'uitgaaf van dit Werk, elk weêr aan u verpligten.

Ge-

Geniet de vrucht daar van tot troost voor uw gemoed.
God geeve u naar uw hert en zy uw hoogste goed!
Ook kroone Hy uw' vlyt tot veeler nut en zegen!

Uw' Moei, reeds voor den troon, blyve in gedachtenis,
Zoo lang, noch hier op aard', Gods kerk te vinden is!
Zyn Geest beſproei' haar werk, gelyk een milde regen.

JACOBUS WILLEMSEN.

AAN-

AANDACHT

over PSALM IV: 5.

Spreekt in u lieder hert.

By gelegenheid eener nadrukkelyke Redevoeringe over deze woorden, van den Hoogëerwaarden en zeergeleerden Heere J: WILLEMSEN.

Op de wyze van Pſalm LXXVII.

Trage ziel, hoe dus gebogen
Naar beneên? Hef hert en oogen
Naar om hoog, geef Gode lof;
Hier hebt gy weêr nieuwe ſtof,
Om u innig te verlusten,
Daar gy veilig in kont rusten,
Dat u altyd nader leidt
Tot de bron van zaligheid.

Hebt gy lust om in te dringen
Door verſtands beſpiegelingen,
In een' vollen oceaan,
Daarge in kunt te gronde gaan;
Hierzyn hoogten, niet te meten;
Diepten, die gy nooit zult weten;
Lengte en breette zonder maat,
Die 't verſtand te boven gaat.

Wiltge uw wille voedſel geven;
Hier is 't rechte zielenleven,
Daar de nardus reuk verſpreid
Van geloof en heiligheid;
't Geen uw' Koning uit kan lokken,
Daar zyn hert door word getrokken,
En het uwe in liefde ontbrandt,
Datge eens aan hem hebt verpand.

Zoekt gy troost voor uw geweten;
Houd, in ſtilheid neêrgezeten,
Houd ook in uw herte ſpraak,
Dat is 't wezentlykst' vermaak;
Dat alleen kan u vernoegen,
Al moetge onder naarheên zwoegen,
Als 't van 's Heeren wege u zegt
Wat hy in u heeft gelegt.

Kom, myn ziel! Kom laat u wekken,
Diepe ſchaamte moet u dekken,
  Dat gy dezen heil'gen plicht,
  Niet getrouwer hebt verricht,
Dat gy in uw' eenzaamheden,
Zonder in u zelf te treden,
  Doorgaans omzwerft buiten af
  En u voedt met zwynen draf.

Of kan dat genoegen geven?
Vondt gy ooit uw heil en leven
  In het zwerven buiten 't hert?
  Is 't u niet veel meer tot ſmert?
Moet gy voor dat zondig zwerven
Niet wel 's Heeren gunst eens derven?
  Wyl hy 't meest zich openbaart,
  Daarmen 't hert voor hem bewaart.

Hebben die gewenschte woorden,
Die wy van de hertſpraak hoorden,
  Door Jehovaas heilgezant,
  Uw gemoed niet overmant,
Om de traagheid te overwinnen,
En, meer ingekeerd naar binnen,
  In uw zelf te houden ſpraak,
  Tot geheiligd zielsvermaak?

Herteſpraak is hoogst noodzaak'lyk,
Wonder heilzaam, en vermaak'lyk,
Daar door krygt men meerder licht,
Wordt gezetter in zyn' plicht.
De genaden, eens gegeven,
Krygen dan meer kracht en leven:
En men komt daar door ook meer
In nabyheid met den Heer.

Ja het eenzaam herteſpreken,
Kan de kracht der zonden breken;
't Sterkt de liefde en 't zwak geloof,
't Maakt u voor het zien'lyk doof:
't Voert het hert van 't aardsch gewemel,
Wel eens boven in den hemel,
Daar het zich, ſchoon noch op aard,
Met de hemelſcharen paart.

God daalt zelf ook wel eens neder,
En ſpreekt tot de ziele weder,
Hy beäntwoordt zulk een' plicht
Met een ſtraal van hemelsch licht.
Wordtge 'er noch niet toe genegen,
O myn ziel? Voeltge u verlegen;
Wentel u onmagtig neêr
Voor de voeten van den Heer.

Wil by hem aanhoudend kermen,
Dat hy zich toch wil erbermen,
Dat hy hulp uit Sion zend',
Hy, die uwe zwakheld kent.
O Jehova wil my ſterken,
En door uwen Geest bewerken,
Leer my meer by 's Geestes licht
Te volbrengen dezen plicht!

Dat geen traagheid my belette,
Als ik me eenzaam nederzette,
Maar ontſteek my zelf 't gemoed
In een heil'gen yvergloed:
Neem verſtrooidheid van gedachten,
Van my weg, en geef my krachten,
Dat ik dien gezetten tyd,
In dat heilig werk verſlyt.

'k Dank u voor die dierb're woorden,
Die hier toe myn ziele ſpoorden,
Diege in 't herte van uw' knecht
Ter opwekking hebt gelegt.
Wil aan hem ten goede denken,
En een ruime mate ſchenken
Van 't geen hy, vol pinxtervuur,
Ons verklaart heeft in dit uur.

Laat ons ſaam van 't hert hier ſpreken,
En door alles henen breken,
Wat ons tegenſtand mogt biën,
Totwe elkaêr eens elders zien,
Tot wy ſaam' eens daar geraken,
Daar het hert zal houden ſpraken,
Van genade en heerlykheid,
Waar toe gy ons hebt bereid.

Dan zal 't nooit aan ſtof ontbreken,
Om van hertewerk te ſpreken,
Wen eens, eeuwen in en uit,
Hert en mond zich beide ontſluit,
Om by 't ſpreken ook te zingen,
Met den rei der hemellingen,
Op een hoogverheven toon,
't Hallelujah voor den troon.

DE OPPERSTE WYSHEID,

openende de ſchatten harer

ALGENOEGZAAMHEID,

nodigt alle heilbegerige zondaars tot hare gemeinſchap, volgens het VIIIſte *Hoofdſtuk van Salomons Spreuken.*

Op de Wyze van Pſalm LXXXIX.

Ik, d'eeuw'ge Zoon van God, die *Hoogste wysheid* hiet,
Die al het ondermaansch heb onder myn gebied;
Die op myn' glorietroon ten Koning ben verheven,
En voor wiens majeſteit de volken moeten beven;
Ik roep uit myn Paleis, en doe myn ſtemme hooren
Aan ieder menſchenkind, die tot my neigt zyn ooren,

Tot u, gy ſlegten die, helaas! my noch niet kent,
Die u noch, zinneloos, van myn' gemeinſchap wend
En op uw' zondenweg gerust zyt en te vreden:
Wendt u naar my, ik ſtel u voor kloekzinnigheden,
Hoort, wyl ik dingen, die recht vorst'lyk zyn, zal ſpreken,
En myn' ontſloten mond geen wysheid zal ontbreken.

All' myne reden zyn voorzeker en gewis,
Rechtmatig, billyk voor elk, die verſtandig is,
Daar's nooit verkeertheid of verdraaitheid in gevonden:
Ik ſpreek bedachtzaam, nu en ook ten allen ſtonden.
Niets dan gerechtigheid en waarheid zal me ontglippen,
Nooit vloeide 'er onrecht of godloosheid van myn lippen.

Komt Zondaars! ach! gaat dan niet langer zorgloos heên
Op 't brede hellepad naar 't eeuwig zielsgeween;
Hoort gy inzonderheid, in wien ik heb ontſteken,
Een zucht tot zielenheil, 'k zal naar uw herte ſpreken:
En u de ſchatten van myn algenoegzaamheden
Ontdekken, zoo gy maar recht acht geeft op myn reden.

De weg, die u tot myn gemeinſchap henen leidt,
Is 's Heeren vreeze en lust tot waare nedrigheid.
Neemt toch een vast beſluit, om al, wat ik moet haten,
Als hoogmoed, zondenlust, voor altoos te verlaten.
En komt dan arm en naakt tot my den Heiland loopen,
Ziet daar! ik zet myn ſchat ten vollen voor u open.

Is 't, dat uw eeuwig heil u aan het herte gaat,
Zyt gy verlegen; 'k roep u toe; myn naam is *Raad*,
Ik heb van eeuwigheid, reeds lang voor's waerelds gronden,
Eer gy geboren waart, verzoeninge gevonden,
Ik heb my zelf tot Borg den Vader aangeboden,
Voor radeloozen, diep verzonken in hun nooden.

Vraagt gy; wat moet ik doen tot myne zaligheid?
Ik raade u, dat gy u maar magt'loos voor my leit,
Veroordeelt in u zelf; belydt uw snoode zonden,
Met 't oog gevestigd op myn kruisbloed, op myn wonden,
Betuigende, dat niets u meer zou vergenoegen,
Dan dat ge u onder myn baniere moogt vervoegen.

Dan geve ik voorts, zoo lang gy hier op aarde zyt,
U altyd hulp en raad, in voorspoed of in stryd,
Hoe gy u daarin moet betamelyk gedragen,
Om my uw' Heirvorst toch in alles te behagen,
Terwyl 'er ook uw heil door zal bevorderd werden,
Als gy maar in myn' dienst blyft trouwelyk volherden.

Zoekt gy een wezentlyk, een zielverzadend goed,
Dat uw begeerte in tyd en eeuwigheid voldoet,
Terwyl gy ondervindt, dat de ondermaansche dingen
Niets zyn dan ydelheid, en vol veranderingen
By my is 't *Wezen* en de volheid der genaden,
't Geen magtig is, uw heilbegeerte te verzaden.

Daar uw verstand niet slechts zal worden door volmaakt,
Maar ook uw wil geheel van 't zonden juk geslaakt,
't Geen 't bang geweten troost, daar 't veilig in kan rusten,
In allerlei geval, door reine zielswellusten,
Dat lichaam, ziel, en geest, ten vollen kan vernoegen,
Al moet gy onder kruis en tegenheden zwoegen;

Is uw verſtand nog klein en duister, dat gy niet
De diepten in myn woord of 't ſchoon in my recht ziet;
Ik ben 't *Verſtand*, dat u door mynen Geest zal leeren;
Dat haast uw blindheid en onwetendheid kan weren,
Als ik maar koom, om in uw ziele neêr te dalen
En haar inwendig met myn heillicht te beſtraalen.

Of is uw wil van my afkeerig, zondig, boos?
Vindt gy u t'eenemaal tot goeddoen magteloos,
Myne is de *Sterkte*, Ik wil en zal u geven krachten,
Als gy uw onmagt kent, en op myn hulp wilt wachten,
'k Zal dan myn' arm met magt geduurig tot u wenden,
En uit myn heiligdom u onderſteuning zenden,

Al valt de Waereld, zonde en Satan op u aan,
'k Heb magts genoeg, om u te doen heldhaftig ſtaan.
Geen vyand is in ſtaat om u ooit te overwinnen,
Ik zelf bewaar 't geloof, en ſterk myn werk van binnen.
Aan my te kleven met een heilbegerig zuchten,
Door tranen en gebeên, doet dezen vyand vluchten.

Vindt gy u arm en naakt en t'eenemaal ontbloot?
Durft gy u daarom niet neêrwerpen voor myn' ſchoot?
By my is *Rykdom en duurachtig Goed* te vinden,
Daar alle waerelds goed, hoe groot, by moet verzwinden,
Geen goud of zilver, dat het lichaam kan verzaden;
Maar God Drieëen en al de ſchatten der genaden.

Een

Een goed, daar dat der waereld ras vergaat,
En zyn bezitter in den nood verlegen laat,
Beſtendig by u blyft en nooit u zal begeven,
Dat vergenoeging geeft, zoo wel in dood als leven,
Dat in de doodsvallei uw ſtok en ſtaf zal wezen,
Waarom gy voor 't geweld des doods niet hoeft te vrezen.

Of buigt uw ziel, bekneld door vrees, zich raad'loos neêr,
Van wegen het gevoel der zonden; 'k zeg u weêr;
By my Jehova zyn alleen *Gerechtigheden*,
'k Ben van myn' eeretroon gedaald en kwam beneden,
Op dat ik, door myn bloed en lang voorzegde ſterven,
Voor doode zondaars heil en leven zou verwerven.

Ja, nu ik weder leef in myne heerlykheid,
Nu myn vergoten bloed, noch om verzoening pleit,
Als gy maar, voor myn' troon, belyd'nis doet van zonden,
En, ziende van u zelf, zoekt ſchuiling in myn wonden,
Zal 'k u den mantel der gerechtigheid omhangen,
En 't ſiergewaad des heils zult gy van my ontfangen.

Of zwoegt gy onder het vernederend gezicht
Van uw afleidend hert, en dat gy aan uw' plicht
Niet trouw zult zyn, vrees niet, 'k zal liefd'ryk u behandelen
En op de wegen der *Gerechtigheid doen wandelen*,
'k Zal in het midden van het pad des rechts u leiden,
En, ſchoon ik u kasty, nooit van myn liefde ſcheiden.

Of

Of is het u te doen om heerlykheid en ſtaat;
'k Heb *eer* en majeſteit, die 't al te boven gaat;
Myn Vader heeft my aan zyn rechterhand verheven,
En in den hemel en op aarde magt gegeven,
Dat dienaars, voor myn troon, hun eerbied my betuigen
En al myn volk op aard zich nedrig voor my buigen.

Ja zelfs de Koningen en Prinſen op hun troon
Ontfangen, door 't beſtuur van my, hunne eerekroon,
Al wat ik aan de grootſte op aarde wil gebieden,
Doe 'k op een enk'len wenk van myn gezag geſchieden,
En ſchoon zy weig'ren my den eerbiedskus te geven,
Kan ik den fiersten doen voor myne hoogheid beven.

En wiltge als onderdaan u buigen voor my neêr,
En my erkennen voor uw Hoofd en Opperheer,
My gevende het recht, dat ik u mag regeren,
'k Zal met den ſtaat van vorst en koning u vereeren,
Datge uwen vyand, zelfs den magtigsten zult vellen,
'k Mein 't eigen zelf, dat zich ſteeds tegen my wil ſtellen.

Ik zal u eens hier na, zoo gy geloovig ſtrydt
En trouw zyt tot de dood, in 't eind, ter rechter tyd,
Met my, op mynen troon, in myne hemelwoning,
Doen zitten, daar gy ook zult heerſchen als een koning,
En de overwinning tot in eeuwigheid behalen,
Alsge over duivel, dood en hel zult zegenpralen.

Kont

Kont gy nu noch iets meer begeren tot uw heil?
Zyn niet de schatten groot, dewelke ik aan u veil?
Kan ik ooit beter naar het hert des zondaars spreken,
Dan als ik 't aangezicht kom met geschenken smeeken?
Voelt gy uw hert noch niet in reine liefde ontbranden,
Om u aan mynen dienst gulhartig te verpanden?

Hoe zalig is hy, die na my, de *wysheid*, hoort,
En die zich willig neigt tot myn uitlokkend woord,
Om zich in mynen dienst gewillig te begeven;
Want ieder, die my vindt, vindt voor zyn ziel het leven,
En krygt de gunst en 't heil van mynen Vader mede.
Voor tyd en eeuwigheid geniet hy rust en vrede.

Komt, heilbegeer'gen dan, met al uw zielennood,
Komt, werpt u arm en naakt, voor myn' genadeschoot,
Laat toch 't gevoel van u gebrek u niet doen schromen,
'k Zal u vervullen met myn zaal'ge volheids stroomen,
Al ben ik hooggeducht, ik wil by d'armen wonen,
Daar kan ik 't allermeest myn rykdom aan betoonen.

ANTWOORD DER ZIELE
op de uitnoodiging van de Opperste Wysheid.

O Eeuw'ge Wysheid! Gy hebt met uw liefdetaal,
Myn hard en yskoud hert doen smelten t'eenemaal,
Ik sta verstomd, 'k aanbidde en pryze zulke schatten,
Wat sterflyk mensch kan die doorgronden of bevatten,
Wie hadt aan zoo een liefde en goedheid durven denken?
Dat ge aan een adamskind, een niet'ling die zoudt schenken.

Een

Een algenoegzaamheid zoo onbegryp'lyk groot,
Een volheid, zoo geschikt naar al des zondaars nood,
Een hoogte, diepte, lengte en breedte van genaden,
Die alle zuivere begeerten kan verzaden;
Die wezentlyken troost en blydschap geeft in 't leven,
Die, als het al begeeft, noch nimmer zal begeven.

Is een natuurlyk mensch noch zoo verdwaast en blind,
Dat hy dit heil verschmaadt en vergenoegen vindt
In waereldsche ydelheid, wil hy een goed begeren,
Het geen de dief doorgraaft, 'tgeen mot en roest verteren;
'k Gun hem dat sober deel, 't welk 't vleesch maar kan vernoegen,
Terwyl zyn ziel doodärm moet onder naarheên zwoegen.

Voor my, ik vind myn hert genegen, om geheel
U, zaal'ge volheidsbron, te kiezen tot myn deel;
Ik acht al's waerelds schoon voor lautere ydelheden,
Niet waard, dat ik daar in myn krachten zou besteden.
Zet gy de schatten van uw volheid voor my open,
Myne arme en naakte ziel komt derwaards henen loopen.

Zy werpt zich neder voor die grondelooze zee.
O Volheidsbron, deel my een dropje daar uit meê,
Schoon ik zoo ledig ben, onwaardig uw genade;
Te meer koomt my uw algenoegzaamheid te stade,
Het strekt toch allermeest uw naam tot eer en luister,
Alsge aan een' armen worm het licht schept uit het duister.

Gy hebt het ook betuigd, 'k heb dat gezegend woord,
Met gulle blydſchap, uit uw' eigen mond gehoord:
Ik maan u op dat woord, ik kom het voor u leggen,
Ai wil het andermaal noch tot myn' ziele zeggen,
Op dat ik dadelyk het heil moge ondervinden,
Tot dat uw liefde my ten vollen zal verſlinden.

Wanneer ge, o *Wysheid*! my naar uw hoogwys beleid,
By u in heerlykheid zult hebben ingeleid,
Daar gy geen dropjes ſlechts, maar d'altoos volle ſtromen
Van algenoegzaamheid zult in de ziel doen komen,
En tot verzadiging volöp haar zult doen drinken,
Ja in dien oceaan doen grond'loos nederzinken.

ZELFBEPROEVING

onder het alziend oog van God, met oprechte zuchtingen, om aan zich zelve ontdekt te worden,

2 COR: XIII: 5.

Onderzoekt u zelven, of gy in het gelove zyt.

Myn ziel! myn reed'lyk deel, voor d'eeuwigheid geſchapen
En met vermogens van verſtand en wil begaaft,
Kom, hef u uit het ſtof, en wil u niet vergapen
Aan 't zienlyk goed, daar zich een zondaar aan verſlaaft.
Heeft God u indruk van uw eeuwig heil gegeven;
Weegt dat vry meer dan al, wat aardsch is op uw hert,
Wenscht gy eens, voor den troon, in heerlykheid te leven;
Zoo ras uw leeme hut hier afgebroken werdt;
Kom, wil dan hier op aarde u ernſtig bezig hou'en,
Met een bedaard gemoed; treê in uw eenzaamheid,
En keer daar in u zelf, om by Gods licht te aanſchouwen,
Of ooit Jehova heeft zyn werk in u geleid.
Denk, dat het ſnood verzuim van aan zich zelf te dinken,
En, in de weegſchaal van het heiligdom, zyn' ſtaat
Te wegen, menig een' in wanhoop heeft doen zinken,
Die 't zich zoo jammerlyk beklaagd heeft, maar te laat,

Doe

Doe gy zoo niet myn ziel! daal in u zelve neder;
Zie, of gy 't eigendom van God Drieënig zyt:
O, handel toch getrouw, voorzichtig en zeer teder,
Op dat u zaligheid aan 't eind geen ſchipbreuk lydt,
Schoon 't zwaar en moeilyk valt zyn hert recht te onderzoeken,
Dewyl 't door eigenliefde is dwaas en gansch verblind,
Zoo argeliſtig, dat men naauwlyks alle hoeken
Daar van kan kennen, en veel tegenſtanders vindt.
't Is nochtans mogelyk; God heeft het u geboden;
Veel heiligen zyn u hier in ook voorgegaan;
Vindtge u onmagtig, kom ſlegts naar den troon gevloden,
En kerm Jehova om zyn' licht en byſtand aan,
Stelt dan het dierbaar woord, als 't richtſnoer u voor oogen,
En meet u zelf daar aan, dat gaat onfeilbaar vast,
'k Weet niemand is 'er ooit door dezen weg bedrogen,
Al, wie dit ondernam, heeft nimmer mis getast.
Ik vraag u dan, myn ziel! kent gy uw ſnoode zonden?
Heeft God door zynen Geest u aan u zelf ontdekt?
Zaagt gy u walgelyk, verfoeilyk, vol van wonden?
Ja dat uw beste doen met zonden was bevlekt?
En waart gy onder dat gezicht wel recht verlegen;
Heeft dat u week gemaakt, verbryzeld en doorwond,
Niet ſlechts, om dat gy zaagt Gods gramſchap, die daar tegen
Ontſtoken was, maar om 't verfoeilyke in de zond'?

Hebt gy by dat gezicht van uwe ziels elenden
Den Middelaar gezien, in wien gerechtigheid
En ſterkte voor elk een, die zich tot hem wil wenden
Naar 't welbehagen van den Vader is geleit?
Zaagt ge in hem een fontein, een ſpringbron van genaden?
Eene algenoegzaamheid, zoo onuitputt'lyk groot,
Datze uw heiltochtige begeerten kon verzaden,
Wyl 't al juist was gepast naar uwen zielennood?
Heeft dat tweevoudige gezicht in u ontſteken
Een zuiv're liefdedrift naar Jezus, op dat hy
Zoowel, als Koning, zou de kracht der zonden breken,
Als door zyn Priesterbloed van ſchuld u maken vry?
Dreef dit gezicht u voort, om Jezus na te kermen;
Gewenteld als in 't ſtof, onmagtig voor den Heer,
Zielinnig zuchtende, hy wilde zich erbarmen
En zien in vrye gunst op zoo een' Zondaar neêr?
Ja heugt het u, myn ziel! van zulke zaal'ge ſtonden
Waarin gy, overtuigd, van 't waardige van God
En van zyn' liefdedienst, u hebt aan hem verbonden,
Hem kiezende tot uw volzalig deel en lot,
Met afzien van al, 't geen waar aan gy u voor dezen
Zoo yvrig, zoo gereed ten dienste hadt verpand,
Betuigende, 'k zal voorts voor u, Jehova! wezen,
Dat onderteken ik, met hert, en mond, en hand?

En hebt gy, tot bewys van uw oprechten handel,
Dat gy in waarheid het verbond met God beſloot,
Gevoeld een teêdre zucht, om in uw ganſchen wandel
U zoo te dragen, als Jehova's Bondgenoot?
Woudt gy u onder 't juk van Jezus willig buigen,
U altyd ſchikken naar zyn heilig ryksgebied?
O kontge, in waarheid, voor Gods alziende oog betuigen,
Dat niets u zoo zeer ſmert dan dat gy in u ziet
Een boos en zondig hert, zoo vol van wederſtreven;
Dat zoo gehecht is aan de dingen van deeze aard,
Dat niet gezetter aan den Heere vast blyft kleeven;
Nog ſtygt door vast geloof en liefde hemelwaard?
Wat antwoord gy, myn ziel, op al, wat ik u vrage,
Denk, dat gy heden zyt voor 's Heeren alziende oog!
Die naar dit onderzoek, u eens ten genen dage
Zal richten. Wat zou't zyn voor een die zich bedroog?
Myn God! ik ſta bedeesd, wat antwoord ik moet geven:
Myn argelistig hert betrouw ik hier in niet,
Ik vliê tot uwen troon, met vrees en heilig beven,
Gy weet, alwetend God! wat aan my is geſchiedt.
Niet gaarne zou ik hier ſlecht ydelyk vertrouwen
Op eenig tydgeloof, of uiterlyken waan;
Ik wensch myn' zaligheid niet op het zand te bouwen;
Maar op een rotsſteen, die in eeuwigheid blyft ſtaan.

'k Zou ook niet gaarne, zoo gy me ooit iet hebt geſchonken
Van uw genadenwerk, door uwe wondermagt,
Zulks looch'nen: neen, myn God! die alleréerste vonken
Hebt gy, door uwen Geest, zelf in myn ziel gebragt.
Dewyl ik dan niet weet, wat ik voor u zal zeggen,
En niet beſluiten durf het kwaad, veel min het goed,
Koom ik myn ganſche hert hier voor u open leggen.
O gy, die nieren proeft, doorzoek toch myn gemoed.
Heb ik tot nu toe maar gebouwt op valſche gronden,
Is 't nog een ſchadelyke weg, daar ik op ben?
Heb ik me in waarheid nooit aan uwen dienst verbonden?
Myn God, ondek het my, dat ik my zelve kenn'!
Laat uw barmhertigheid en liefde niet gehengen,
Dat ik door zelfsbedrog zou ten verderve gaan.
't Is immers niet te laat; wil my te rechte brengen,
En doe my treden op de waare levensbaan,
En ſloegt gy ooit op my, in gunste, neêr uw oogen,
Naar uwe vrymagt, hebtge u ooit tot my gewend,
En tot uw' zaal'gen dienst myn hert geheel bewogen,
En my van eeuwigheid en in der tyd gekend,
Woudt gy dan door uw' Geest myn duistre ziel beſtralen,
Dat ik moog' kennen, wat gy in my hebt gelegd,
Ai, laat'er toch eens licht van boven nederdalen,
Op dat ik zien moge of ik waarlyk ben oprecht,

Gy weet het immers, Heer, ai, wil het zelf getuigen,
Hebt gy myn ziel niet door uw liefde heel vermand?
Hebt gy my niet gelokt, om my voor u te buigen?
Wierpt gy niet zelf om 't hert den zaal'gen liefdeband?
Myn Jesus, waart gy 't niet, die, als 't gezicht van zonden
En myn verdoemlykheid benaauwden myn gemoed,
My riept; wend u naar my, zie daar myn oop'ne wonden,
Ik wil u domp'len in myn reinigmakend bloed!
Wierd niet myn ziel naar u, myn Bondgod, heen gedreven,
Om, zoo elendig en bezoeteld, alsze was,
Met afzien van zich zelf zich in uw hand te geven,
Dat die haar door uw bloed van al haar leed genas?
Ja heb ik niet my zelf aan u heel opgedragen,
Afzwerende den dienst van waereld, satan, zond',
En met aanbidding en een nedrig welbehagen,
Omhelst en toegestemt den weg van 't vrêverbond?
't Is waar, ik hebbe my, in myn geheelen wandel,
Niet zoo gedraagen, als 't een' Bondgenoot betaamt,
Wanneer ik overdenk myn woorden, denken, handel,
Dan maakt het my voor u verlegen en beschaamt.
Maar kan myn trouwloosheid uw trouwe wel verbreken?
O neen de huwlyksband, in waarheid eens gelegt,
Blyft vast in eeuwigheid; uw liefde is nooit bezweken.
't Is met een' eed gestaaft, wat gy hebt toegezegt.

Schoon ik dan menigmaal, door hoop en vrees gedreven,
Moet worſtelen met veel geloofsverduistering,
Ik wil u nochtans d'eer van uw genade geven,
O Heer! ken uwen ſtaf, uw' ſnoer en zegelring.
En, wyl ik in geen goed kan vergenoeging vinden,
Als dat gy zyt myn goed, myn algenoegzaam deel,
Zoo koom ik my op nieuw ten dienst aan u verbinden,
Ik draag my aan u op met ziel en lyf geheel.
'k Zeg, met myn ganſche hert, gulhartig *ja* en *amen*,
'k Omhels en keure goed uw dierbaar heilverbond,
O woud gy my maar tot uw liefdedienst bekwamen,
Dat ik getrouwer my ſteeds in uw werk bevond.
'k Heb in my zelf geen kracht, zoo Gy my niet komt ſterken;
'k Word door het zondig vleesch geduurig overmand:
Getrouwe Bondgod! laat uw Geest myn hert bewerken,
Vat, zoo gy hebt belooft, my by de rechterhand,
En, ſtrekt het tot uw eer, doe my dan ook gelooven,
Dat gy in waarheid hebt uw werk in my geleid,
Zoo zal ik, welgemoed, den hemelweg naar boven
Bewandlen, tot ik raake in zaal'ge heerlykheid;
Daar nooit verduistering of ongeloof zal komen,
Maar daar de ziel altoos in 't volle licht zal ſtaan,
En zich verlustigen in zaalge vreugdeſtromen.
O wie verwacht dit, die niet wenscht haast in te gaan!

CHRIS-

CHRISTUS
IN ZYN
HEERLYKHEID BESCHOUWD,
tot heil van zyn Gunſtgenooten.

Op de Wyze Pſ. CIII.

Genadevolle en liefderyke Koning,
Die op den troon in uw verheven woning,
Ter rechterhand uws Vaders zegepraalt!
Voor wien zich d' Engelen en Zaal'gen buigen,
En hunne liefde en eerbied ſteeds betuigen,
Terwyl uw glans en luister hen omſtraalt.

Na dat gy hier op aarde hebt geſtreden
In 't worstelperk, zyt ge in triumph gereden
In heerlykheid, op uwen glorietroon;
Omſingeld van den rei der Hemellingen
Die, ongeſtoord, hun heil, uw glorie zingen
En werpen voor uw voeten hunne kroon.

Daar praalt gy nu in uwen vollen luister,
En toont uw' glans en Majeſteit niet duister
Aan d' Engelen en 't zalig zielenchoor,
Die zingen, niet met afgebroken Pſalmen,
Maar onvermoeid, met onbevlekte galmen.
Hun lofzang klinkt de azuure boogen door.

Daar zien zy u, als Hoogenpriester, bezig
Voor al uw volk; dat, tans van u afwezig,
Noch niet bezit de volle zaligheid;
Om met uw bloed en 't reukwerk der gebeden,
Voor hun by uwen Vader in te treden,
Op dat zy ook eens worden ingeleidt.

Daar zyt gy ook uw kinderen ten goeden,
Op dat gy hen, als Koning, zoudt behoeden,
Daar zy den kryg hier voeren 't aller uur:
Gy hebt tot hen een teder liefdeherte;
Dat kent en ziet, ontfermend hunne ſmerte;
En geeft uw' Geest en woord tot hun beſtuur.

O groote Vorst! mogt my uw glans beſtraalen,
Mogt eens uw licht in myne ziele dalen,
Wierdt 't my gegund, om hemelwaards myn hert
Van 't ondermaansch door alle hemelkringen
Te heffen en tot uwen troon te dringen,
Daar ſteeds uw lof volmaakt gezongen werdt.

Doe my eens zien, hoe daar de hemelſcharen
Voor uwen troon hun hert en ſtemmen paren,
Hoe ieder een is vaardig in uw werk,
En paſſen op het wenken uwer oogen,
Op dat ik, in verwondring opgetogen,
U pryzen moge ook hier in 't worſtelperk.

En, daar nu reeds zoo vele zaal'ge zielen
Staan voor uw' troon, doe my ook voor u knielen,
O Koning! om u, in uw opermagt,
Te erkennen en den eerbiedskus te geven;
Ik acht het toch myn voorrecht, om te leven
Tot uwen dienst, met ziels- en lichaamskracht.

Ik koom my ook op heden voor u buigen,
Om aan u in oprechtheid te betuigen,
Dat gy alleen myn' liefde waardig zyt;
Dat ik aan u my willig wil verbinden,
En al myn kracht in uwen dienst verslinden:
Ach was ik maar het zondig eigen kwyt.

Maar ach! schoon gy my, Heer, hebt lust gegeven
Tot uwen dienst, voel ik het wederstreven
Van 't zondig vleesch, dat tegen u zich kant,
Dat zich voor uwen scepter niet wil bukken
Maar 't goede deel gestadig onderdrukken,
En dat myn ziel geduurig overmant.

Werp gy die hoogtens neêr, die zich verheffen,
Leer my uw wil, geef my een recht beseffen
En indruk van uw opperheerschappy;
Heersch over my, regeer, bestuurme als Koning,
Leef in myn hert, als in uw eige woning,
Dood en verbreek, wat zondig is in my!

Hebt gy den Geest niet voor uw volk verworven?
Zyt gy daarom, o Heiland, niet geſtorven?
Ja pleit gy nu daarom niet voor den troon,
Om 't ſtraf gebied der zonde te doen ſterven?
Ai! wil myn ziel die vrucht dan doen verwerven
En door uw kracht in my de zonden doôn.

Myn heil is toch alleen in u gelegen,
Ik voel myn hert tot uwen dienst genegen,
En gy hebt die geneigdheid, door uw kracht,
Doen 't wondere van uwe vryë liefde,
Waar mede gy weleer myn ziel doorgriefde
En door uw' Geest in my te weeggebragt.

Almagtig Vorst! die uwe groote ſterkte
Eens hebt betoond, toen gy myn hert bewerkte;
Ai, laat niet toe, dat waereld, ſatan, zond',
Ooit door haar list, of kracht myn ziel verwinnen;
Neen, ſterk gy toch 't genadewerk van binnen,
Denk aan uw liefde en 't eeuwig heilverbond.

En, wyl ik hier noch moet als vreemdling zwerven,
En 't zoet gevoel van uw nabyheid derven,
In 't tranendal, daar alles droefheid biedt
Daar ik noch ſteeds moet worſtelen in ſmerte
Is dat de troost en blydſchap van myn herte,
Dat gy myn leed met medelyden ziet.

Laat

Laat dan uw oog maar alryd op my wezen,
Bewaaar my voor het al te angstvallig vreezen;
Verſterk geſtaâg myn' moed in 't worstelperk;
Als gy my helpt, zal ik nooit meer vertragen.
Als gy my ſterkt, kan ik het alles dragen,
Al is myn vyand dikwyls veel te ſterk.

Ja om dat gy in glorie zyt verheven,
Zult gy uw volk ook de overwinning geven,
Gy zelf vat hen by hunne rechtehand,
En zult hen meê den zegen doen behalen,
Al 't ſtrydend volk zal met u zegepraalen.
Wen gy hen brengt in 't hemelsch Vaderland.

DE WEG TEN LEVEN BESCHOUWD,

als naauw en moeilyk, nochtans heilryk en beminnelyk voor een Christen, uit aanmerking van de kroone, die op het einde der zelve is.

Op de wyze: *Doet iemand zorg of jaren leven,*

Wat is de rechte weg ten leven,
Langs welken God zyn erfvolk leidt,
Niet naauw? Die zig daar op wil geven
Ontmoet veel angst en tegenheid.

't Is waar, hy komt wel zeker binnen,
Schoon hy den eerprys *naauwlyks* ſtrykt.
Geen vyand zal hem overwinnen,
Geen helmacht, die in 't eind niet wykt:

Hy heeft een' magtig God en Koning,
Die hem geduurig hulpe biedt,
En op hem, uit zyn hemelwoning,
Met oogen van ontferming ziet.

Noch-

Nochtans de weg, dien hy moet loopen,
Is vol van moeite en zwarigheên.
Zyn heil beſtaat noch meest in hopen,
Niet in bezitten, hier beneên.

De waereld, die voor waereldlingen
Een aangename rustplaats is,
Waarin zy vrolyk konnen zingen,
Is hem een dal van droefenis;

Een traanendal, vol tegenheden.
Veel droefheid, kommer en verdriet,
Moet rustig van hem zyn geleden,
Schoon hy geen uitkomst daar aan ziet.

De grootſte les, hem voorgeſchreven,
Is enkele verloochening.
Hy mag niet meer zich zelven leven,
Noch kleven aan een nietig ding.

Zyn oog en hert moet ſteeds naar boven,
Hoe zeer gehecht hier aan deeze aard;
Hy moet hier leven door gelooven,
En dikwyls hygen hemelwaaard.

De kroon, waar om hy noch moet ſtryden,
Ziet men met vleeschlyke oogen niet;
Hy moet veel tegenheden lyden,
Om iets, het geen hy zelf niet ziet.

Hy moet ſteeds ſtryden, nooit vertragen,
Zyn vyand ſtaat toch nimmer ſtil;
Zyn kruis ook achter Jezus dragen,
En volgen zynes Konings wil.

Hier is de vrede nooit te maken,
Al boodze een looze vyand aan;
Den ſtryd vermag hy niet te ſtaken,
Of hy kan niet ten hemel gaan,

En 't zwaarst, daar hy moet over klagen,
Het kwaad, dat hem het meeste ſmert,
Dat hy altoos moet in zich dragen,
Is zyn verdorven zondig hert.

Slaat hy zyne oogen eens naar binnen,
Daar vindt hy 't derelyk geſteld,
Een vleesch, dat hy niet kan verwinnen,
De zonde, die hem nedervelt.

Hy vind een morrend hart, genegen,
Om, als 't niet gaat naar zynen wil,
Te twisten over 's Heeren wegen,
In plaatſe van te zwygen ſtil.

En ſomtyds vindt hy zig onmagtig,
De wapenen in zyne hand
Te nemen, als het vleesch te krachtig
Hem biedt te ſterken tegenſtand.

't Ge-

't Geloofsſchild, eens aan hem gegeven,
Word door den vyand hem ontrukt;
Hy, door het ongeloof gedreven,
Gaat ſteeds daar door ter neêrgedrukt.

Voor hope komen dikwyls vreezen;
Kleinmoedigheid bezet zyn hert;
Hy denkt; wat zal het eind noch wezen?
Hoe raak ik noch eens uit myn ſmert?

Noch is het alles licht te dragen,
Als God, die hem ten Vader is,
Hem door zyn kracht wil onderſchragen,
Dat hy niet zwerve in duisternis;

Maar als die ook aan 't oog de ſtralen,
Van zyn genadelicht onthoud,
Zoo dat hy moet in 't duister dwalen,
En naauwlyks op zyn' God vertrouwt;

Ja als de Heer, wen hy koomt vluchten
Tot zyn' genaderyken ſchoot,
Niet antwoord op zyn bede of zuchten,
Maar hem van voor zyn' aanſchyn ſtoot;

Dan, dan zyn 't duist're en nare wegen,
Dan is de ziel beklemd, benaauwd,
Dan is zy radeloos, verlegen,
Ja dikwyls is zy gansch verflaauwd.

Dan

Dan zou haar wel de moed begeven.
Dan zygt zy troosteloos daar neêr,
Dan is 'er niets als angstig beven
En zuchten; ach, hoe lang, o Heer!

Zyn dit met recht geen *enge* paden
Die hier een Christen moet betreên?
Nochtans de Heer door zyn genaden
Leidt hen door al dat duister heên.

Voor vleesch en bloed is 't niet begeerlyk,
O neen! Dat kiest een ruimer pad,
Maar voor een Christen is het heerlyk,
Hy acht het zich een zielenschat;

Den kruisweg wil hy noch verkiezen,
Ver' boven 't geen de waereld geeft,
Zich zelf in alles te verliezen,
Is 't heilgoed, daar zyn ziel by leeft:

Hy geeft zich over, om te stryden,
Daar Jezus de baniere draagt,
Hy wil wel ramp en smerte lyden,
Als maar zyn hert werdt onderschraagt.

Hy weet het, 's Konings hert en oogen
Zyn op hem in al zyn verdriet,
En dat hy, met veel mededogen,
Zyn tranen en zyn zwerven ziet.

Hy troost zich met gegrond te hopen,
Dat hy als een genadenloon,
Wen 't pad ten eind' zal zyn gelopen,
Erlangen zal de gloriekroon.

Die kroon in 't oog maakt hem kloekmoedig
En dapper, om in 't worstelperk
Te loopen, yvrig, mann'lyk, ſpoedig.
Die hoop maakt zwakke zielen ſterk.

Hy denkt, ik zal haast zegepraalen
In hem, myn heil, myn Heer, myn Hoofd.
'k Zal d'overwinning haast behalen,
Die my myn Jezus heeft belooft.

Is dit de vrucht niet van myn ſtryden,
En d'uitkoomst van dit enge pad?
Wie zal niet moedig alles lyden
Om zoo een' onwaardeerb'ren ſchat!

Welaan dan, 's Heeren Lievelingen!
Loopt moedig op de hemelbaan;
Gy zult op 't eind een juichtoon zingen;
Uw Leidsman is u voorgegaan.

Ja, moet gy hier met tranen zaayen,
Gy zult in d'oogsttyd na uw dood,
Met vol gejuich en blydſchap maayen,
Uw ſchoven dragende in uw' ſchoot.

Dan zult gy al de ſmert vergeten,
Die u op aarde ooit is ontmoet:
Dan zultge in eeuwigheid niet weten
Van kruis, van ramp, of tegenſpoed.

Al moet gy dan beneden lyden
Veel kruis en ſmert, ai word niet moê.
Acht u gelukkig, moogt gy ſtryden
Tot aan den laatsten doodſnik toe.

Uw Heirvorst wil u hulp toezenden,
Hy zal u redden uit den nood,
Wilt maar naar hem 't geloofsoog wenden,
Vertrouwt hem zelfs tot in de dood.

Weet, dat gy reeds hebt overwonnen
In 't allerhevigst' van den ſtryd;
Datge, als gy dien maar hebt begonnen,
Reeds meer dan overwinnaars zyt.

Loopt dan als met vernieuwde krachten,
Zyt lydzaam, willig, en bereid,
Om op des Heeren komst te wachten,
Dat hy u brenge in heerlykheid.

DE GOEDE LEIDSMAN OP DEN WEG NAAR DEN HEMEL.

JEZAIA XLIX; 10.

Haar Ontfermer zalze leiden, en hy zalze aan de Springäders der wateren zachtskens leiden.

Op de wyze van Pſalm XXIV.

Hoe dierbaar, hoe vol heerlykheid
Is 't pad, dat naar den hemel leid?
't Mag in 't begin wat duister ſchynen;
Maar niemand is 'er op gebragt,
Of hy loopt voort, van kracht tot kracht;
God doet de duisternis verdwynen.

't Is waar, het is geen maklyk ſpoor,
Maar Jezus gaat als Leidsman voor,
Hy vat de hand van al zyn kindr'en
Hy laat geen zielen ooit alleen,
Hy leidze door het duister heên,
Niets kan hunn' zaal'gen heilſtaad hind'ren.

Hy, hun ontfermer, leidtze zacht;
Zyn zy vermoeid, hy geeft hun kracht:
d'Aamechtigen wil hy verſterken:
Den radeloozen geeft hy raad;
Hy voegt zich naar een yders ſtaat,
En wil hen door zyn' Geest bewerken.

Als hy ze in graaz'ge beemden weidt,
Als hy ze aan 't levend water leidt,
Als woord en Geest hun is een wapen;
Dan rustenze in zyn' lieven ſchoot,
En zyn bewaard voor allen nood.
Dan mogen ze altyd veilig ſlapen.

Of voert hy ze in een tranendal,
Daar hun ontmoet veel ongeval,
En alles hen ſchynt te begeven;
Dan is hun leidsman zelf hun deel,
Hun rots, hun toevlucht, die geheel
Hen kan vernoegen in dit leven,

Valt eens de helſche geest hen aan,
Om hunne zielen te verſlaan,
Of door zyn listen af te leiden;
Hun Leidsman weert hem van hun af,
En ſtutze door zyn' ſtok en ſtaf,
Hy maakt dat zy nooit van hem ſcheiden.

Als maar hun oog ſteeds op' hem ziet,
En 't magt'loos hert naar hem toevlied,
Dan hoeven zy geen kwaad te vreezen:
Dan konnenze altyd blyven ſtaan,
En onbeſchroomt daar henen gaan,
Dan zal hun weg vol blydſchap wezen.

Ja alles wat hun ooit ontmoet,
't Zy ramp, of kruis, of tegenſpoed,
Hy wil het alles helpen dragen;
Hy heeft een medelydend hert,
Zyn liefdryk oog kent al hun ſmert.
Hy wil hun zielen onderſchragen,

Hy roept hen, als hun herder, toe;
„ Myn ſchapen, ai wordt toch niet moê,
„ Al moet gy noch een wyle zwerven,
„ Ik zal u brengen in het ſtal,
„ Daar nimmer onrust wezen zal,
„ Daar gy nooit eenig goed zult derven.

Geloovig volk zyt dan getrouw,
Dient Jezus zonder naberouw,
Al moet ge een moeilyk pad betreden;
Kleeft maar uw' Leidsman achter aan,
Volgt hem, zoo hy met u wil gaan,
Een weg van bitt're tegenheden.

De weg, waarop gy wordt geleid,
Is wys, en goed, vol heiligheid,
Spreekt nooit zyn wyze daden tegen;
Maar zegt, myn Leidsman, is 't uw wil;
'k Aanbidde uw doen en zwyge ftil,
Ik volg u in uw heil'ge wegen.

't Is wel een eng, en moeilyk padt,
Maar 't leidt u naar de Hemelftad:
't Is fomtyds in 't begin wel duister;
Maar 't is gelyk de dageraad,
Daar 't licht geduurig hooger gaat,
Tot dat de zon, in vollen luister,

Haar ftraalen op den middag geeft,
En haar' volkome hoogte heeft,
Zoo zult gy ook uw hoogte erlangen,
Als gy, ontdaan van duisterheid,
In 't volle licht zult zyn geleidt.
Wilt, zuchtende, daar naar verlangen.

GELOOFSWERKZAAMHEID
OMTRENT DEN
HEER JEZUS,

Op de wyze: *O kersnacht ſchoonder dan dê dâgen.*

Geduchte Vorst! Roemruchte Koning,
Die in den hemel hebt uw wooning,
En zyt bekleed met majeſteit;
Voor wien de zaal'ge geesten buigen,
Hun liefde door hun dienst betuigen
En roemen uwe heerlykheid,

Ik ſtof en asch, die woon beneden,
Verſtout my, om met myn gebeden
Te naderen, tot u, ô Heer!
Schoon ik wel reên heb om te vrezen,
Dat ik zal worden afgewezen,
'k Buig my nochtans ootmoedig neêr;

Waar henen zoude ik elders loopen?
Waar is 'er eenig heil te hopen
Voor een verlegen bang gemoed,
Met 't knellend zondenpak beladen;
Dan tot de volheid der genaden,
En uw volwichtig offerbloed?

Blyf ik van u, 'k moet zeker ſterven,
En eeuwig troost en blydſchap derven,
Geen ſchepſel is 'er ooit bekwaam,
Om aan myne arme ziel te geven,
Het geen zy noodig heeft ten leven,
Gy zyt alleen *die een'ge naam.*

Gy zyt alleen de volheids ader,
Die levensbron, in wien de Vader,
Naar zyn behagen, heeft gelegt
Het leven en de heilgenaden,
Om leed'ge zielen te verzaden.
Dit hebtge u bondvolk toegezegt.

't Is waar, 'k ben arm en zeer elendig,
Waar ik my zie, uit- of inwendig,
Myn zonden zyn zeer groot en zwaar,
Maar hoe gy my meer wilt ontdekken
Myn' nooden, hoe 't my meer moet trekken
Tot u, den grooten Middelaar;

Om telkens naar u heên te loopen,
Om alles goeds voor niet te koopen;
Wie was 'er immer al te ontbloot,
Als gy 't wilt ſchenken uit genade?
Wat komt dat niet myn ziel te ſtade,
Die ledig neêr ligt voor uw ſchoot.

Zoo'k

Zoo 'k in my zelven iets moest vinden,
'k Zou my niet durven onderwinden
Te naderen in 't heiligdom;
Maar nu 't om niet wordt aangeboden,
Nu gy my zelf koomt vriend'lyk nooden
Neem ik uw aanbod aan en kom.

Ik weet uw eernaam is *Ontfermer.*
Gy zyt de toevlucht en beſchermer
Van raadeloozen, die hunn' nood,
Waar onder ze anders zouden bukken,
En die hen zou ter neder drukken,
Uitſtorten, in uw' liefdenſchoot.

Gy zelf roept uit, „wilt u maar wenden
„ Tot my, met alle uw zielsëlenden,
„ Al zyt gy walg'lyk, blind en naakt,
„ Nooit kunt gy al te elendig wezen,
„ Dat ik uw ziel niet zou genezen,
„ Och neen, ik roep u, hoe mismaakt.

„ Die, zich mishagend, ledig komen,
„ Die worden van my aangenomen.
„ Ik biê genade en leven aan;
„ Myn volheid ſtaat noch altyd open
„ Voor hun, die heilbegerig loopen,
„ Geen ziel hoefde ooit van ver te ſtaan.

Wilt gy, o Heiland! dit betuigen
Aan zondaars; zoude ik my niet buigen?
Biedt gy u aan uit vrye min,
Wilt gy uwe armen open zetten;
Wat zou myn ziele dan beletten?
Ik werp my door 't geloof daar in.

Ik neem den toevlucht tot uw wonden,
En leg geloovig al myn zonden
Op u, o Lam, en op uw bloed.
Ai, wil myn vuile ziel toch wasschen,
En uw verdiensten haar toepassen,
Op dat ik kryge een rein gemoed.

Zoo'k met dat bloed besprengd mag wezen,
Dan hoef ik dood noch hel te vreezen,
Al klaagt de Satan my dan aan
Voor Gods gericht. Draag ik dat teken,
En is 't hert met uw bloed bestreeken,
Dan kan ik rustig blyven staan.

Laat ik my daag'lyks tot u keeren.
Wil my nooit van uw volheid weren;
Doe my geduurig op u zien;
Bewaar myn voet voor af te wyken,
En laat de moed my nooit bezwyken,
Maar wil myn ziel steeds bystand biên.

Laat ik ſtandvastig zyn in 't ſtryden,
En ondertusſchen my verblyden,
Dat ik eens aan het einde, ontdaan
Van zonden, droefheid, ſmert en pynen,
Zal voor uw aangezicht verſchynen,
Om rein voor uwen troon te ſtaan.

Dan zal ik, met verwonderingen,
Daar in den rei der Hemelingen
U roemen, o verheerlykt Lam!
'k Zal daar myne eerkroon nederleggen
Voor u, en eeuwig, eeuwig zeggen,
't Was vryë gunst, dat ik hier kwam.

ZELFÖNDERZOEK,

en vernieuwde overgave des herten aan den Heere,
by gelegenheid van het

HEILIGE AVONDMAAL.

Op de Wyze: *Doet iemand zorg of jaren beven.*

Myn ziel, terwylge, uit Gods naam, heden
Weêr wordt genood ten Avondmaal,
Wil toch in 't zalig eenzaam treden,
Uw hert daar in zig zelven daal'.

't Is Heeren last, u te onderzoeken,
Eer gy noch toetreedt aan zyn' disch,
Kom, zie dan eens in alle hoeken,
Hoe 't met uw ſtaat gelegen is.

De Koning zal zich daar vertoonen,
Zyn gasten van rondom bezien.
Die 't bruiloftskleed heeft, zal hy kroonen
En hem den gulden ſcepter biên.

'k Vraag dan, myn ziel! hebtge ooit bevonden,
Dat God u, toen gy henen liept
Op 't zondenpad, u heeft uw zonden
Ontdekt, waar in gy zorg'loos ſliept?

Zaagt

Zaagt gy, zoo gy niet wierdt herboren,
Dat gy voor God nooit kost beſtaan?
Als hy u handelde in zyn' toren,
Datge eeuwig moest verloren gaan?

Maar bragt hy u dan ook voor oogen
Den heilsweg, dien hy heeft ontdekt?
Heeft 's Heeren Jezus mededogen
De zucht ooit in u opgewekt,

Om u geloovig heên te wenden
Naar hem, met al uw' zielennood;
En uwe zonden en elenden
Ter neêr te werpen voor zyn' ſchoot?

Kost gy oprecht aan hem betuigen,
Dat gy hem tot uw hoogſte goed
Verkoort, en u voor hem woudt buigen,
Dat al uw heil was in zyn bloed?

Ja, is hy u nu noch begeerlyk?
Kent gy geen hooger goed op aard?
Is zyn gemeinſchap u recht heerlyk
En meer dan alle dingen waard?

Agt gy't uw blydſchap, hem te aanſchouwen,
En door 't geloofsoog hem te zien?
Is hy uw toevlugt, uw vertrouwen?
Komt gy ſtaag tot zyn volheid vliên?

Zet

Zet gy uw ledig hart ſteeds open
Voor zyn volle algenoegzaamheid?
Komt gy geduurig tot hem loopen
Om ſterkte, licht en heiligheid?

Zoekt gy uw 's Konings beeld te draagen,
Dat nedrig en zachtmoedig beeld,
Het beeld, 't geen hem meest kan behagen,
Dat hy zyn erfvolk mededeelt?

Wenscht gy, om Jezus te verzaken
Uw eigen zelf wil en verſtand?
Kan niets uw hert ooit meer vermaken,
Dan dat gy het aan hem verpand?

Wenscht gy al 's Heeren liefdewegen,
Langs welke hy u henen leidt,
Te aanbidden, 't zy dan voor, of tegen,
Wyl al Gods doen is majeſteit?

Wat is u 't allermeest tot ſmerte,
Wat drukt u wel het meeste neêr?
Is 't uw verdorven, zondig herte,
Dat gy niet meer' zyt tot Gods eer?

Waar gaat gy met dat hert toch henen,
Als gy 't door zonden vindt gekweld?
Gaat gy aan Jezus voeten weenen,
En zuchten onder haar geweld?

Loopt

Loopt gy geduurig tot de wonden
Van Jezus met u vuil gemoed,
Op dat hy dat van alle zonden
Zou wasschen in zyn offerbloed?

Zyt ge ook wel in den ſtryd getreden,
Als u de helſche geest viel aan?
Kent gy dat worst'len in gebeden,
Om niet van God te rug te gaan?

Als u die vyand wil benaauwen
Door angst en twyf'lend ongeloof,
Op datge in 't ſtryden zoudt verflaauwen;
En eind'lyk worden hem ten roof;

Weet gy dan wat het zy te bouwen,
En ſtaat te maken op Gods woord,
Waar door gy 't hoofd moogt boven hou'en
En gaan noch even moedig voort?

Kent gy dat vast en nedrig kleeven,
Dat worstelen voor Jezus ſchoot,
Dat heilig en ootmoedig beven,
Dat klagen om uw' zielennood?

Myn ziel, wat antwoordt gy dan heden
Op 't geen God u vraagt door zyn Geest?
Durft gy vrymoedig voor hem treden,
En 't vonnis wachten onbevreest?

Al-

Alwetend Gôd! wat zal ik zeggen?
Gy, gy alleen kent myn gemoed;
Ik koom het voor u open leggen,
Gy zyt het, die 't beproeven moet.

Ik durf 't my zelven niet betrouwen,
Gy weet, ik heb een listig hert,
't Zou licht op valſche gronden bouwen
En vleiën zich tot eeuw'ge ſmert.

Ga ik op ſchadelyke wegen;
Ontdek het my, eer 't zy te laat,
En maakt my recht voor u verlegen,
Om uwe hulp en goeden raad.

Ik ſchrik, zoo 'k denk, my te bedriegen,
'k Zou ook niet graag uw werk, o Heer!
Ontkennen, en zoo voor u liegen.
'k Leg 't daarom voor uw voeten neêr.

Kwaamt gy niet zelf my Heer, ontdekken?
Toen ik noch zorg'loos henen liep,
En door uw liefdekoorden trekken,
Wanneer ik ongevoelig ſliep?

Heb ik my toen niet opgedragen
Aan Jezus, en, met hert en mond,
Omhelst, met nedrig welbehagen,
Uw dierbaar, zalig heilverbond?

Of

Of als ik niet tot u dorst komen?
En een ontmoedigend gezicht
Van zonden my noch vaak deedt ſchromen,
Hebt gy my zelf dan niet verlicht?

Spraakt gy niet, Vader! „Zie myn' Zone?
„ Die is de Middelaar en Borg!,
„ In wien ik my barmhertig toone,
„ Werp op hem neêr uw zielezorg.

Ja hebt gy niet wel eens het ſtempel
Van uwe liefde in 't hert gedrukt?
En my doen zien, dat ik een tempel
Voor u was en der hel ontrukt?

Al worde ik dan door hope en vrezen
Gejaagd, geſlingerd gins en weer,
Al denk ik ſteeds, wat zal 't noch wezen?
Zoo geef ik, Heer, u nochtans de eer

Van uw genadewerk naar binnen.
O neen! 'k Had in my zelf geen kracht,
Om ooit het goede te beginnen.
't Is door uw groote wondermagt,

Dat ik myn hert ooit vond genegen
Tot u. Myn heil is in uw' Zoon
En in zyn bloed alleen gelegen.
Door hem kom ik tot uwen troon.

Ja, 'k wensch op nieuw noch te betuigen,
Dat ik geen hooger heilstaat ken,
Dan dat ik my voor u mag buigen
En zoo voor eeuwig de uwe ben.

Ik zal ook op uw aanbod komen
Aan uwe tafel, daar uw Zoon,
Met al zyn zaal'ge volheids stroomen,
Elendigen wordt aangeboôn.

'k Zal u myn hert op nieuw weêr geven
En my verbinden in uw kracht,
Om tot uw heerlykheid te leven
Terwyl ik op uw' invloed wacht.

't Is waar ik heb wel veel elenden,
'k Moet diep, ja diep verlegen staan;
Maar ik koom my daarom herwaards wenden
En neem een' vollen Jezus aan.

Zyn dierbaar bloed kan al de vlekken
Van myn onrein bemorst gemoed
Uitzuiveren en gansch bedekken.
Myn eenig heil is in dat bloed.

O woudt gy, in die reine plasfen,
Myn' vuile ziele maken rein!
Woudt gy haar dompelen en wasschen,
Myn Jezus lief! myn heilfontein!

Ik koom tot uwe tafel lopen,
Daar ik uw gunstryk liefdehert
Zie voor een armen zondaar open,
Op dat ik daar verzadigd werd'.

Bekroon my met goedgunstigheden,
Spreek naar myn hert, omhels my, Heer!
Dan heb ik eerst tot juichen reden,
Ik zal myn ziel daar zetten neêr;

En wachten, of gy my zult geven
Een antwoord op myn zwakke zucht,
Tot ſterking van het geest'lyk leven,
Dan heb ik van het eten vrucht.

Wil door het Avondmaal ook ſterken
Myn hope op de eeuw'ge heerlykheid!
En my zoo door uw' Geest bewerken,
Dat ik mag worden ingeleid,

Om eens te aanſchouwen, hoe daar boven
Het zegepralend deel der kerk
Niet meer, zoo als hier in 't gelooven,
Wordt door het woord en zegels ſterk;

Maar hoeze onmiddelyk genieten,
't Geen men hier ſlegts in voorſmaak heeft,
En dat, in ſmerten en verdrieten,
Het goed is, daar de ziel by leeft.

En is het hier der ziel begeerlyk,
Als zy met Jezus avondmaal
Mag houden; o wat is 't dan heerlyk,
Daar boven in de bruiloftzaal!

Daar zalze zich volöp verzaden,
Wanneer zy in den Oceaan
Van Jezus liefde zich zal baden,
Ja als geheel te gronde gaan.

O Heer! doe my een dropje ſmaken
Uit deze zee van zaligheid;
En naar het vol genot ſteeds haken,
Om daar te worden ingeleid.

Daar zal myn ziel zich dan verlusten
In uwe zaal'ge bruiloftzaal,
En in uw reine liefde rusten,
O allerwenſchelykst onthaal!

SIONS VERVAL,

KLAAGLIEDEREN IV: 1, 2.

Hoe is het goud zoo verdonkerd! Het goede fyne goud zoo veranderd! Hoe zyn de kostelyke kinders van Sion den aardene flesschen gelyk geworden!

Hoe is die schoone Bruid van Jezus zoo ontluisterd,
En als geheel verduisterd;
Haar heerlykheid en glans is van haar afgerukt,
Zy gaat gansch neêrgebukt,
't Is of het glansryk beeld van haar' geduchten Koning
Naar buiten geen vertoning
Moest geven in 't gedrag; 't is of dat cierlyk beeld
Haar niet was meêgedeeld.
Waar men haar ook beschouw', naar buiten of inwendig,
't Is wederzydsch elendig.
Het goede, fyne goud is aan het slyk gelyk,
Bezoeteld, walgelyk.
Ziet men des Heeren volk, in hun *verborgen* leven;
Wat stof zal dat niet geven
Van droefheid en geklag aan ieder, die het ziet,
Tot innig zielsverdriet?

Wie ziet in *eenzaamheid* dat worst'len in gebeden,
Om tot den troon te treden?
Waar is die yvergloed, om pal te blyven ſtaan
En niet te rug te gaan?
Hoe weinig kleeftmen aan, om Jezus vast te hou'en?
Waar is dat ſterk vertrouwen
Op God en op zyn woord, wen men in 't duister woont,
Daar zich geen licht vertoont?
Hoe weinig is het hert ontvlamt in reine liefde,
Die eertyds 't hert doorgriefde,
Voor Jezus, toen men eerst met tranen en gebeên,
Kwam tot zyn eertroon treên?
Waar is die gloed nu heen, die 't hert toen deedt ontbranden?
Waar zyn die liefdebanden,
Waar meê men Jezus bond en vast hieldt tot zoo lang,
Hy door dien liefdedwang
Zyn medelydend oog ſloeg in ontferming neder,
En 't zoekend herte weder
In zyne liefde omhelsde, en, door zyn zuivre min,
Voor zich geheel nam in
Hoe wou men toen zich niet geheel aan hem verbinden,
En, in zyn dienst, verſlinden
Gezondheid, kracht en tyd? Ja zelfs ten ſtryde gaan,
Om 't al te wederſtaan

Wat

Wat niet gewillig was, voor Jezus zich te buigen?
Men kon aan hem betuigen,
Dat niets zoo dierbaar was, dan om met hert en mond
Te omhelzen zyn verbond.
Wat was de zonde een last? Hoe kon men die vervloeken
En in de verste hoeken
Van 't hert vervolgen, om die daar te dryven uit?
Men nam een vast besluit,
Om in alle eeuwigheid geen vreê met haar te sluiten.
Men dreefze, als Thamar, buiten,
En wapende zich zelf, met opzet, traan en zucht,
Die stegen door de lucht;
Hoe los was 't hert vand'aard? Men wou 't wel al verliezen,
Om 't beste deel te kiezen.
Maar ach, waar is dat al? 't Hert is nu doorgaans laauw
En in de liefde slaauw.
Die Sions kinders, die wel eer zoo heerlyk praalden,
Doe op hun hoofden straalden
De liefdeglansen van hun Heilvorst, zyn met slyk
Bemorst, tans de aard' gelyk.
Wat ziet men menigen van Jezus lieve kinderen
In hunnen ernst verminderen?
In 't eenzaam zyn zy traag, *van buiten* aardsch gezind,
Juist als een weerelds kind,

't Is of de naauwe weg, eertyds by hun verkoren,
Was ruimer dan te voren.
Men let niet meer zoo naauw op zonden, die men doet;
Daar is geen week gemoed.
Men kan 't gemis nu van Jehovaas liefdeblyken
Haast, zonder te bezwyken,
Wel dragen, als men maar bewust is van zyn' ſtaat.
Men denkt wel, hoe 't ook gaat,
't Verbond is eeuwig vast; God kan zyn trouw niet breken.
Men hoort wel zoo niet ſpreken;
Maar 't blykt, helaas! genoeg in 't yverloos gedrag
Van velen, wier geklag
Alleen maar is, hoe tot verzekering te komen.
Maar hoort men wel veel vromen
Hartgrondig klagen om 't gebrek van heiligheid?
Wie is 't, die dat beſchreit?
Of wordt 'er al geklaagd; 't blyft veeltyds by het klagen,
Daar wordt geen leed gedragen.
Men ſlaat geen hand aan 't werk, wie wekt zyn ſlaap'rig hart?
Men zit geheel benard.
Ja, d'allerbesten zelf, die noch in 's Heeren wegen
Getrouw gaan, ſtaan verlegen.
Hun moed en hert ontvalt; zy weten naauwlyks raad,
In deez' vervallen ſtaad.

Wat

Wat zyn 'er weinigen, die in de bresse treden,
Door vuurige gebeden,
En roepen, dat de Heer 't vervallen Sion bouw'
En toch zyn volk behou'!
Hoe weinig is het oog en hert gekeert naar boven,
Om daag'lyks door gelooven
Te maken recht gebruik van Jezus, die 't al geeft
Wat ieder noodig heeft.
Die als de heilpropheet, de priester, en de koning,
Uit zyn verheven woning,
Het oog slaat op zyn Volk, genade schenkt en kracht,
Wanneer 't maar op hem wacht?
Hoe dikwyls gaat men niet de schoone godsdienstplichten
In eigen kracht verrichten?
Hoe weinig hangt men af van Jezus licht en Geest?
Hoe haast staat men bedeest,
Wanneer de vyand komt? Wat geeftmen 't ras gewonnen?
De stryd is naauw begonnen,
Of 't hert wordt moedeloos. Men staat niet als een held'
Maar word haast neêrgeveld.
Zoo is 't met Sions volk, in hun verborgen leven,
Wie! ach! wie moet niet beven?
Wiens hèrte smelt niet weg, in tranen en geklag?
Om dit trouwloos gedrag,

Hoe kan het anders zyn? daar 't diep verval inwendig;
Zoo groot is en elendig;
Dan dat het gansch geſtel, in 't *uitterlyk* gelaat
Zy in geen betren ſtaat!
Een deel van Sions volk is onder ramp en lyden.
O diep vervalle tyden!
De kroon is van hun hoofd, door 's vyands magt gerukt,
Zy worden neêrgedrukt,
Hoe veele plaatſen, daar de wegen Sions treuren?
Terwyl 't niet mag gebeuren,
Dat 's Heeren volk, daar langs, naar 't vreugdefeest mag gaan,
Maar die nu ledig ſtaan.
De waarheid, die van ons noch zuiver wordt beleden,
Wat wordt die niet beſtreden
Van hun, die buiten zyn! Elk valt 'er ſterk op aan,
Om haar te wederſtaan,
Maar *binnen* (dat 's nog 't ergst') ziet men door 's Duivels listen.
De broeders ſamen twisten,
In plaats van liefde, vrede en eendracht, is 'er haat,
O kommerlyke ſtaat!
Elk wil zich in de kerk naar menſchen namen noemen,
Deez' hoort m' op Paulus roemen,
Deze is Apollos, die weêr Cephas lereling,
O nood'loos twisgeding!

Daar

Daar Paulus, Cephas en Apollos alle leeren;
Het zelfde woord des Heeren,
Staan op den zelfden grond, en gaan langs 't zelfde pad
Naar ééne hemelſtad.
Hoe liefd'loos denkt en ſpreekt men doorgaans van malkander
d'Een oordeelt over d'ander,
Om een gering verſchil, het welk den grond niet raakt
Noch Jezus eere laakt,
En om dit groote kwaad by velen goed te maken,
Noemt men het yvrig waken
Voor waarheid en voor deugd, daar nochtans d'oorzaak wis
Niets dan partyſchap is.
Waar is nu al dat goed, door Jezus ons verworven?
Is 't niet by u verſtorven?
'k Meen de gemeenzaamheid van zulken, waar in 't beeld
Van Jezus is geteeld.
'k Behoef hier geen bewys, laat maar de daden ſpreken;
Waar is dat liefdeteken
Van 't ware Christendom, in deez' vervallen tyd?
O nare broederſtryd!
O God! zoo is 't geſteld, zoo is uw kerk ontluisterd,
Haar heerlykheid verduisterd,
't Laodiceesch geſtel blykt allerwegen uit
In Jezus lieve Bruid.

En welk is de oorzaak toch van ons verval in dezen?
O allerzuiverst Wezen!
Is 't, dat uw licht en Geest uw volk niet meer beſtraalt,
Noch op hen nederdaaldt?
't Is waar, dat is het ook, maar onze trage wandel,
En liefdelooze handel,
Stopt wis den zegenvloed van u, o volle Bron!
Die dekt de liefdezon.
Gy zyt nooit aan uw volk een woeste wildernisſe,
Een land van duisternisſe.
O neen, uw volk, o Heer, veroorzaakt dit geklag!
Door haar trouw'loos gedrag.
Wierdt niet uw Geest bedroefd in zyn genadewerken,
Bleef men geſtadig merken
Op zyn inwendig licht, dat hy geduurig geeft;
Wierdt daar meer naar geleefd;
Scheen 's weerelds yd'le glans niet al te veel in de oogen,
En kon men 't niet gedogen,
Te leven zoo vervreemd en buiten 't zalig licht
Van 's Konings aangezicht;
Men vondt, gewis men vondt, niet zoo veel ſtof tot klagen,
Van geeſtelooze dagen;
De ſchoone glans van ons verheven Christendom
Scheen luisteryk allom,

We

We erkennen dit, o Heer! gy zoudt rechtveerdig hand'len
Als gy met ons woudt wand'len
In bitt're tegenheên, als gy uw kerke bragt
In een noch donk'rer nacht.
Maar, Jezus! Groote Vorst! verhoogde Sions Koning!
Zie van uw hemelwoning,
Op uw vervallen volk, in dezen bangen tyd
Van worsteling en ſtryd.
Gedenk aan uw verbond, gedenk aan uwe liefde,
Die hun de ziel doorgriefde
In d'eersten ondertrouw met u, hun Man, hun hoofd,
Toen hebt gy trouw beloofd.
Kan 't van uw liefdehart, uw ſchapen te verſtooten?
Zyn 't niet uw gunstgenooten,
Die gy van eeuwigheid in liefde hebt gekent?
En 't oog op hen gewend;
Ai toon u dan ook nu tot hunne hulp genegen
En laatze niet verlegen,
Betoon uw liefde en trouw, en geef hun onderſtand,
Door uwe rechtehand,
Verwek een' yvergloed in uwe trage kinderen,
Niets kan u daar in hinderen.
Verbryzel en vergruis wat zich daar tegenſtelt,
O zegepralend Held!

Laat

Laat uw genadewerk weêr in uw volk herleven,
Wil hen meer invloed geven,
Vernieuw hun moed en kracht, als in den ouden tyd,
Den vyanden ten ſpyt;
Dan zal 't geloovig volk, de ſchapen uwer weiden,
Uw heerlykheid verbreiden;
Dan zal uw' grooten naam zyn lof en dank gezeid,
Tot in alle eeuwigheid.

ZIELSZUCHT EN VERLANGEN
NAAR DE ZALIGE
HEERLYKHEID.

Op de wyze van Pſalm LXXVII.

Och mogt ik, van 't aardſche ontheven,
Naar den zaal'gen hemel ſtreven.
Och was ik maar voor den troon
By u, Vader, Geest en Zoon!
Mogt myn ziel, geheel ontbonden
Van dit lichaam, van de zonden,
Leven in 't volmaakt genot
Van u, o Drieëenig God!

Kan het hier een ziel verkwikken,
Die maar weinige oogenblikken
Ziet uw glansryk aangezicht;
Wat is dan het volle licht?
Konnen hier de hemellingen
't Hert wel eens doen mede zingen;
O wat is het vôor den troon,
Dan een hoogverheven toon!

Daar

Daar de vrygekochte ſcharen
Hert en ſtem te ſamen paren,
En met een verheven lied,
Niet zoo als het hier geſchiedt,
Niet door liederen of pſalmen;
Maar, verwonderd, ſteeds uitgalmen
Hallelujah, looft den Heer,
Geeft hem heerlykheid en eer.

Daar men, van de zonde ontſlagen,
Mag de zegekranſen dragen,
Daar men heilig, onbevlekt,
't Aangezicht met vleugels dekt;
Vleugels, niet om zich te ſchamen,
Zoo als hier ons zou betamen,
Maar van eerbied voor hunn' Heer,
Voor wien zy zich bukken neër.

Driemaal zaal'ge Hemellingen,
Die Jehovaas troon omringen,
Die zoo, van de zonde ontſlaakt,
Eens moogt wezen vrygemaakt.
Zalig, die zyn ſtem mag mengelen
Met het juichend choor der Engelen!
En van alle zonde en pyn,
Eeuwig mag ontſlagen zyn!

Heer!

Heer! dit is myn zielsbegeren,
Om volmaakt u te vereeren,
'k Weet dat gy het waerdig zyt,
Datme u dien' met allen vlyt,
Dat men yvrig wil besteden
In uw' dienst zyn ziel en leden,
Dat men alles, wat men heeft,
U met blydschap overgeeft.

Maar ik voel ook, tot myn smerte,
Een bevlekt en zondig herte,
Dat my maakt gansch onbekwaam
Tot den roem van uwen naam.
Daar het logge vleesch my hindert
En myn moed en kracht verminderd,
Kan myn ziel zich van deze aard',
Niet verheffen hemelwaard.

Zoo gekluisterd en gebonden
Aan het lichaam van de zonden,
Roep ik, met den Geest en Bruid,
Tot u in verlangen uit;
Haal my haast'lyk by u binnen,
Om volmaakt u te beminnen,
Zonder zonden of verdriet,
Daarmen u volöp geniet.

Dat zal alle ſmert verzoeten,
Als ik eenmaal aan de voeten
Van 't verheerelykte Lam,
Dat wel eer op aarden kwam,
Naar zyn gunſtig welbehagen,
De eerekroon zal mogen dragen,
d'Eerkroon door zyn bloed bereid
Voor een zalige eeuwigheid!

ZIELSÖPWEKKING,

by gelegenheid van een' aangenamen REGEN
na een langduurige DROOGTE.

Op de Wyze: *Al wie adem al wie leven.*

Hoe verkwik'lyk! Welk een zegen,
Dat zoo aangenaam een regen
Daalt op 't dorstig aardryk neêr,
Dat de wolken waterplasſen
Stroomen doen op de aardgewasſchen,
Naar 't bevel van haren Heer!

't Aardryk droog en opgeborsten,
Zag men naar den regen dorsten.
Menſchen, beesten, kruid en boom
Waren ſamen in verlangen,
Dat God hen zou doen erlangen,
Een gewenſchten waterſtroom.

Alles zou de Zon verſchroeiën,
Kwam de regen 't niet beſproeiên;
Zon en regen beide zyn 't,
Die de vruchten moeten geven,
Die den mensch en 't vee doen leven,
Zonder welken 't aardryk kwynt.

Kom, myn ziel! wil hier uit leeren,
Tot u zelven in te keeren;
Wroet niet als een mol in d'aard,
God heeft u een' geest gegeven,
Die veel hooger is verheven,
Klim ook hier door hemelwaard.

Jezus, toen hy was beneden,
Is u hier in voorgetreden;
Jezus leerde u ook dien plicht,
Om met uw beſpiegelingen
Altyd dieper in te dringen,
Met het oog naar God gericht.

Leer dan t'uwen nutte merken,
Uit Jehovaas wyze werken,
Hoe 't uw geestelyk beſtaan,
Zoo gy, naar zyn welbehagen,
Hem ter eer wilt vruchten dragen,
Moet gelyk het aardryk gaan.

Gy moet even als de landen,
Dorsten naar den regen van den
Geest, dat die u vruchtbaar maak'
En geduurig in gelooven,
Opzien naar dat vocht van boven,
Dat uw hert aan 't groeiën raak'.

Heilfontein en bron van leven!
Hoe kan ik u vruchten geven?
Schoon, door uwe ſterke hand,
Daar ge in toont uw groote daden,
Een beginsel van genaden,
In myn ziel mogt zyn geplant.

Zoo gy telkens uit de hoogte
Niet ter neêr ſtroomt op myn droogte;
Zoo gy niet, o levensbron!
't Hert beſproeit en neêr komt dalen;
Noch met uwe blyde ſtralen,
My verwarmt, o liefdezon!

Is hier 't water zoo vermaaklyk,
Zoo begeerlyk, zoo noodzaak'lyk,
Dat men zonder dat niet leeft;
O hoe noodig en begeerlyk,
Hoe zieltrooſtend en hoe heerlyk
Is 't, als gy dien regen geeft!

Zaal'ge regens, die het herte
Heelen konnen en in ſmerte,
Streelen, makende ons bekwaam,
Om aan 't nieuw begonnen leven
Groei en vruchtbaarheid te geven,
Tot verheffing van uw naam.

Niets kan toch de ziel verzaden,
Als de volheid der genaden,
Die uit u, de Heilfontein,
Komt van boven nedervloeiën,
En het dorstend hert beſproeiën,
Dat het zuiver worde en rein.

Volle Jezus! laat die ſtroomen
Op myn ziel toch dikwyls komen.
Deel my 't levend water meê.
Laat myn dorstig herte drinken;
Ja al zou het gansch verzinken
In een zaal'ge liefdezee.

'k Zal, al zink ik, niet verſtikken,
Maar my dan eerst recht verkwikken,
Als ik in dien Oceaan
Altyd dieper neêr mag zygen,
Dan zal ik myn wensch verkrygen,
En gemoedigd henen gaan.

't Water uwer heilgenaden
Kan de ziel alleen verzaden;
't Is tot troost in allen nood;
't Geeft en lust en kracht tot zingen!,
't Kan den juichtoon zelfs ontwringen,
Als men worstelt met de dood.

Als al 't aardſche ons gaat begeven,
Is dit noch het zieleleven.
't Water van uw bloed en Geest
Brengt de ziel ten hemel binnen,
Daarze u zal volmaakt beminnen
Op het zalig vreugdefeest.

Daar zalze eeuwig zyn verzonken,
In uw liefde zee verdronken.
Niets ſtopt daar dien zaalgen vloed;
Maar men zal die zelfde ſtroomen
Eeuwig van uw' troon zien komen,
Tot volmaking van 't gemoed.

Ja daar zult ge ons altyd weiden,
En aan 't levend water leiden,
Daar vergeet men rouw en pyn,
Want de tranen van onze oogen,
Zult ge, o trouwe trooster, droogen,
Als we by u zullen zyn.

ZIELSZUCHT
TOT DEN
HEER JEZUS,

Op de Wyze: Pſ: CIII.

Myn Jezus lief! ik koom my onderwinden
Te naderen tot u; och mocht ik vinden
Een open weg en veel vrymoedigheid,
Om u op nieuws myne nooden voor te dragen.
O mogten u de ſmeekingen behagen
Van een, die zich elendig, voor u leid.

Reik my toch toe den ſchepter uwer liefde,
Ach dat gy weêr myn dodig hert doorgriefde!
Keer nooit van my uw gunſtryk aangezicht,
Maar wil myn hart, myn duister hert beſchynen
En doe met magt het ongeloof verdwynen,
Door 't zagt geweld van uw vertroostend licht.

't Is waar ik ben, naar buiten en inwendig,
Waar ik my zie, al even zeer elendig,
Ik ben melaatsch van 't hoofd tot aan den voet;
'k Ben overal bezoeteld van de zonden,
Vol krankheên, ja vol ſtriemen en vol wonden,
Maar voor dat al is uw gezegend bloed.

Hebt

Hebt gy, wanneerge op aard hebt omgewandeld,
Niet liefderyk met zondaars ſteeds gehandeld,
En menigmaal uw medelydend hert
Aan hun betoond? Gy wilt, nu hoogst verheven,
Elendigen ook noch die vryheid geven,
Om voor uw troon te ontboezemen hun ſmert.

Myn Jezus lief! zou ik dan ſtaan verlegen,
Daar gy zelf toont, hoe zeer ge ons zyt genegen,
Hoe gul gy neemt een heilbegeer'gen aan.
Daar gy zoo wilt naar 't hert des zondaars ſpreeken,
Wie zou dan niet door alles henen breken!
Wie langer in zich zelven blyven ſtaan?

Gy hebt toch lust om zondaars te beſchamen.
Dies zegt myn ziel ook diep verwonderd AMEN,
En legt zich op uw woorden nedrig neêr,
Keurt alles goed en heeft een welbehagen
In 't heilpad, dat gy my hebt voorgedragen,
Welzalig God en algenoegzaam Heer!

Myn ziele kan toch zonder u niet leven.
Niets buiten u kan haar genoegen geven;
Al had ik al, wat wensch'lyk is op aard;
Eén aanblik van uw liefde en heilgenaden
Kan my veel meer vernoegen en verzaden,
Dat is my meer dan heel de waereld waard.

Al moest ik hier op aarde ook alles derven,
Zoo 'k maar uw gunst, uw liefde mag verwerven,
Dat 's my genoeg in allen tegenſpoed.
Laat, in den nood, al 't ſchepſel vry bezwyken,
Als gy van my maar nimmer af wilt wyken,
Dat 's troost genoeg; gy zyt myn hoogste goed.

Mag ik maar veel in 't eenzaam met u leven,
En u myn hert geduerig overgeven;
Als ik u heb, nooit ledige Oceaan!
Dan is 't my ligt, al moet ik beekjes derven;
Maar zonder u zou wis myn ziele ſterven,
En buiten u geen oogenblik beſtaan.

Wil als *Propheet*, my meer en meer verlichten,
Leer my, hoe ik myn wegen heb te riehten;
Wees my, wen ik verlegen ben, tot raad.
Als *Prieſter*, doe voor myne ziel verzoening
Pleit voor den troon voor my op uw voldoening:
Toon, dat gy daar ten goeden voor my ſtaat.

Als *Koning*, wilme in uw wegen leiden,
En nooit met uwe liefde van my ſcheiden,
Maak my getrouw, dat ik uw ryksbeſtier
Altyd opvolge en niet my moog' beletten
Te luisteren naar uwe liefdewetten,
Plant in myn hert, o Koning! uw banier.

Moet ik dan noch op aarde als vreemd'ling zwerven,
En 't zoet gevoel van uw nabyheid derven,
Gelyk, helaas! te menigmaal geſchied,
Als ik dan maar mag door 't geloove leven
En aan u ſteeds in reine liefde kleven,
Dat troost myn ziel, hoewel zy u niet ziet.

't Is hier op aard' de tyd niet van genieten,
Hier zucht men onder ſmerten en verdrieten,
Terwyl men woont in 't aaklig traanendal.
Maar boven, zal men vry van al 't benouwen,
Niet wand'len door geloof; maar in aanſchouwen,
Daar elk uw heil volmaakt genieten zal.

Wat zal het zyn, die heerlykheid te ontfangen!
Wiens ziel wordt niet ontſtoken in verlangen,
Die ooit daar van een voorproef heeft geſmaakt:
Die hier beneên, in al het aardsch gewemel,
Met al zyn hert en wandel naar den hemel
En 't heilgenot geduurig hygt en haakt?

Myn Jezus lief! verlevendig myn hope,
Och dat ik toch niet op 't onzeker loope;
Maar dat ik vast myn anker hebb' gegrond
Op u, myn Rots, dan zal ik nimmer feilen,
Dan zal ik in behouden' haven zeilen;
Ach kwam maar haast die zeer gewenschte ſtond!

AANDACHT

over EPHEZEN I: 14.

Die, (naamelyk den Geest,) het onderpand is van onze erfenis tot de verkregene verlossing.

Op de Wyze Psalm LXXVII.

Zalig hy, dien 't wordt gegeven,
Voor den Heer te kunnen leven,
Die zyn kracht, gezondheid, tyd
In zyn' zaal'gen dienst verslyt;
Daar God, in den tyd der minnen,
Wil 't genadewerk beginnen,
Ja een eerst'ling geeft in hand
Tot een zeker onderpand;

Dat hy eens 't volöp zal erven,
En de zaligheid verwerven,
Wanneer hy, na dezen stryd,
Eeuwig wezen zal verblyd,
En van 't moeilyk vleesch der zonden,
Daar de ziel door ligt gebonden,
Ja van alle druk en pyn
Eeuwig zal ontslagen zyn.

Wat

Wat moet men hier dikmaal klagen?
Wat al tegenheden dragen?
Wat een boos, afleidend hert
Voelt men telkens tot zyn ſmert?
Wat maakt niet de helſche ſlange,
't Menigmaal der ziele bange?
Die, door listen of geweld,
Haar te dikwyls nedervelt.

Maar gezegend en geprezen
Zyt gy, o volzalig Wezen!
Dat gy haar hebt vast gegrond
Op het eeuwig zoutverbond,
't Welk, ſchoon berg en heuvels wyken,
Nimmer, nimmer, zal bezwyken,
Wylge uw goedertierenheid,
Daar van hebt ten grond geleid.

Hier van geeft gy ook de panden
Aan uw' kinderen in handen,
't Woord der waarheid, 't geen hen ſterkt,
Ja uw' Geest, die hen bewerkt,
In hun woont als in zyn' tempel,
Drukkende in hun ziel uw ſtempel:
Sint hy door zyn wondermagt,
't Nieuwe leven in haar bragt.

En dat aangevangen leven,
Hun door uwen Geest gegeven,
't Eerst ontwerpsel van uw beeld,
Dat hy in hun heefd geteeld,
Weten zy, dat hun een pand is,
En een zegel van uw hand is,
Ja een stuksken van 't geheel,
Dat zy wachten tot hun deel.

Moet de ziel dan hier beneden
Lyden smert en tegenheden;
Uw genadewerk in 't hert,
Troost haar midden in de smert;
Mag zy Kanans eerste vruchten
Maar eens proeven; al haar zuchten,
Al haar klagen wordt vergoed;
Dan krygt zy een heldenmoed.

Niets kan haar dan meer bedroeven,
Als zy mag een dropje proeven
Van de volle zaligheid;
Die voor haar is weggeleit;
Alsze een eersteling mag smaken;
O dat doet haar ylen, haken,
Zuchten naar het vol genot
Van u, o Drieënig God!

Worden haar uw liefdevonken
Hier eens in het hart geſchonken,
Voelt zy, door dien liefdeband,
Haar gemoed geheel in brand;
Dan, dan denktze, ik zal eens komen,
Daar ik in de reine ſtromen
Uwer liefde, heel en al,
Wechgezonken wezen zal.

Of word eens het hert ontſloten,
En met vreugde als overgoten,
Komt een golf van boven neér;
't Vergewist de ziele weêr,
Datze eens met de hemelſcharen,
Hare vreugdeſtem zal paren,
En van droefheid, ſmert en pyn
Eeuwig daar ontſlagen zyn.

Laat dan vry de magt der hellen
Komen, en de ziele kwellen,
Laatze op haar vallen aan;
Zy blyft onbeweegbaar ſtaan;
Magze op vaste gronden hopen,
Dat doet haar gemoedigd loopen.
't Onderpand van uwen Geest
Maakt de ziel gansch onbevreest.

Heer!

Heer! terwyl ik noch beneden,
Moet een' engen weg betreden,
Daar 'k op reis naar 't vaderland;
Geef me uw' Geest ten onderpand,
Die myn ziele moog' verkwikken,
Al was 't maar by oogenblikken,
Met een ſtraaltje van uw licht,
Daar het ongeloof voor zwicht.

O dat my uw Geest van boven
Eens volzeker deedt geloven,
Dat myn deel aan de erffenis
Zeker en onwrikbaar is!
Dat hy my eens de onderpanden
Uwer liefde gave in handen,
Op dat ik niet valsch vertrouw',
Of op losſe gronden bouw!

En hebt gy me uw' Geest geſchonken?
Die in 't herte de eerste vonken
Der genade heeft gebragt;
Ai! volvoer het door uw kracht;
Laat ik onderwylen haken,
Om in 't vol bezit te raken
Van dat zalig heerlyk goed,
Daar gy my op hopen doet.

Laat ik om dit goed hier ſtryden,
En my daar in ſteeds verblyden,
Dat de tyd vast henen ſnelt,
Dat ik, voor 't gericht geſteld,
U vertoonen zal de panden
Van uwe eige liefdehanden,
't Snoer, den ſtaf en zegelring,
Die 'k in d' ondertrouw ontfing;

Dan zult gy aan my betoonen,
Dat ge uw eigen werk wilt kroonen,
Wen gy 't huwlyk met my ſluit,
Als uw vrygekochte Bruid.
Dan behoeve ik pand noch teken;
Niet zal daar de trouw ooit breken,
Wyl de band, hier eens geleid,
Duurt tot in alle eeuwigheid.

DE GELOVIGEN,

In den ſtryd tegen den Satan, in Christus, hun Hoofd, zegepralende,

OPENB. II: 10.

Zyt getrouw tot den dood en ik zal u geven de kroon des levens.

O! wat heeft men hier beneden
Niet een eng en moeilyk pad
Te bewandlen; zal men treden
Veilig naar de hemelſtad,
Want, zoo ras men zich wil geven
Onder Jezus heilbanier,
En betuigt, voor hem te leven,
Dat hy hebbe 't ryksbeſtier;

Als men wil zyn ſcepter kuſſen
En hem nedrig hulde doet,
Dan ſtelt gy u ondertuſſchen,
Helſche Vorst! met uw gebroet,
In de wapens, om te ſtryden:
Aanſtonds blaast gy 't krygstrompet
En brengt d'arme ziel in lyden,
Als zy zich op 't deugdſpoor zet.

Gy laat rust aan uwe ſlaven,
Zoo lang ze u ten dienſte ſtaan,
En doetze onbezorgd heên draven,
Zoo lang zy ter helle gaan.
Nooit zoekt gy hen te beroeren;
Zelfs, wanneer 't gewiſſe ontwaakt,
Weet gy 't zachtkens te vervoeren,
Dat het weêr in ſtilte raakt.

Maar zoo haast als God van boven
't Hert heeft door zyn' Geest bewerkt
En u komt uw' vaten rooven;
Straks wanneer gy het bemerkt,
Dat uw ryk wordt afgebroken
En des Heilands Ryk verbreid,
Wordt ge in grimmigheid ontſtoken
En word de oorlog aangezeid.

Dan weet gy de magt der hellen
Aan te hitsen, om de ziel,
Waar het mooglyk, neêr te vellen,
Dat ze in uwen ſtrik noch viel.
Of gy weet door looze netten,
Die gy op haar wegen ſpreid,
Haar door list te rug te zetten,
Dat zy dikwyls lang verbeid,

Eer zy durft tot Jezus loopen.
Nu ſchrikt gy de ziel eens af,
Dat zy geen genaê mag hopen;
Maar verwachten moet de ſtraf,
Om de grootheid van haar zonden
Tegen licht en plicht begaan,
Daar de ziel, door vrees verſlonden,
Lang blyft in zich zelve ſtaan.

Dan brengt gy haar onder d' oogen
's Heeren recht en heiligheid,
En verbergt zyn mededogen
En genade, toegezeid
Aan een ziele, die, verlegen,
Vlucht tot den genadetroon,
Langs de verſch gebaande wegen,
Door het kruisbloed van Gods Zoon.

Of gy zocht haar af te ſchrikken,
Door het moeilyk levenspad,
Als of niets haar kon verkwikken
Op de reis naar 's Hemelsſtad.
Als of 's Heeren dienst moest hieten,
In het zwarte heên te gaan,
En 'er niets was dan verdrieten
Op de ſmalle hemelbaan;

Dat

Dat men alles moet verzaaken,
Wat het vleesch genoegen geeft,
En zelfs tegen lusten waken,
Daar een waereldling by leeft,
Straks wanneer men zich wil buigen
Voor Jehova, in zyn' Zoon,
Om vrywillig te betuigen,
Dat men hem kiest tot zyn loon;

Dat men ſpot en ſmaad van vrienden
Lyden zal, ja tegenſpoed,
Daar ze, als zy de waereld dienden,
Zouden hebben 's waerelds goed;
Dat men zich wel kan vernoegen,
Schoon men juist zoo naauw niet leeft,
God en waereld ſamenvoegen,
Als men dan aan elk wat geeft.

Dus zoekt gy, o zielenmoorder!
't Hert van God te houden af;
Maar, onzaalge rustverſtoorder,
Alle uw reden zyn te laf,
Om de ziel in uwe netten
Te verſtrikken, als God werkt.
Niets kan immer haar beletten.
Als haar Gods genaê verſterkt.

Eén van Jezus liefdewoorden,
Als hy tot het herte ſpreekt,
Trekt het als met liefdekoorden,
Dat het door uw banden breek.
Als hy komt de ziel belonken
En beſtraalen met zyn licht,
Smooren alle uw helſche vonken,
Dat de ziel daar nooit voor zwicht.

Zelfs uw listen moeten ſtrekken,
Om de ziele meer en meer
Van de waereld af te trekken,
En te neigen tot den Heer.
Laaat dan af van al uw woeden;
't Is vergeefs, wat gy ook doet.
Jezus zal die all' behoeden,
Die hy eens kocht met zyn bloed.

Doch, ſchoon 't u niet zal gelukken,
Immermeer uit Jezus hand
Zelfs een eenig ſchaap te rukken,
Noch biedt gy hun tegenſtand.
Somtyds poogt gy hen te ontſtellen,
Door een nare duisternis;
En met ongeloof te kwellen,
Of hun werk wel waarheid is.

Of zy zich wel ooit verbonden
Aan den Heer met gansch hun hert,
Om dat zy hunn' snoode zonden
Niet meer zien met zielesmert,
Nog daar onder gaan gebogen;
Maar zich met vrymoedigheid
Op Gods Vaderlyk medogen,
Dikwyls hebben neêrgeleid.

Moet deze aanval ook mislukken,
Schiet gy dezen pyl voor niet;
Niets, kost gy haar slechts doen bukken,
Is 'er, dat uw vuist ontziet.
Dan zoekt gy haar te betoovren,
Door een waereldsche sireen,
En het hert weêr te verövren
Dat zoo weigrig was voorheen.

't Lokäas brengt gy onder de oogen,
En verbergt den angel wel,
Daar de ziel door word bedrogen,
Die daarna te meer en fel
't Pynigend gemoed kan treffen,
Als men zich gevangen ziet,
En zich niet weêr op kan heffen,
Voor dat God zyn hulpe bied.

Ja, wen gy door uwe loosheid
Hebt verſtrikt het zondig hert,
Weet gy, o vervloekte boosheid,
Tot vermeerdring van de ſmert,
Al de bronnen, al de ſtroomen,
Daar de bange ziel alleen
Tot haar laving heen' kan komen.
Af te leiden elders heen.

Wil de ziel dan angſtig loopen
Tot des Heilands dierbaar bloed,
Zietze zyne wonden open;
Straks komt gy haar te gemoet,
En ſteuit haar door tegenreden,
Brengt haar zonden onder 't oog;
't Geen eerst waren kleinigheden,
Zyn nu bergen hemelhoog.

Hier is dan de ziel verlegen,
Die, beſchroomd, van ver blyft ſtaan.
En, zoo magtloos neêrgezegen,
Grypt ze geen beloften aan,
Zy is, dunkt haar, veel te onwaerdig,
Heeft gezondigd tegen licht:
God is heilig en rechtvaerdig:
Zy moest trouw zyn aan haar plicht.

Tot dat God, uit vry erbarmen,
Haar zyn liefdeſcepter biedt
En de ziel tot Jezus armen,
En geöpend herte vliedt.
Die toont haar, dat geene zonden
Konnen zyn te groot en zwaar,
Dat zyn bloed en dierbre wonden
Ook genoegzaam zyn voor haar.

Wordt gy hier door afgeſlagen,
Ligt gy onder in den ſtryd,
Noch weet gy van geen vertzaagen;
Maar houd moed en kracht altyd,
Om de ziel weêr aan te randen.
Als u de eene list miſlukt,
Maakt gy, dat, door andre banden,
't Hert van God word afgerukt.

Wil de ziel zich immer zetten
Tot Godsdienſtige oeffening,
Straks komt gy ze 'er in beletten,
Stremt haar door een beuzeling,
Daar de lust door wordt benomen,
En de dierbre tyd ontſchiet;
Wiltze 'er dan daarna toe koomen,
Heeft ze of tyd of 't herte niet.

Ja gy ſchaamt u niet, te woelen,
Zelfs als Jezus is naby,
En de ziele doet gevoelen
Zyne liefde, dan ſtaat gy
Ook voor 't aangezicht des Heeren,
Voegt u aan haar rechterhand,
Om van Jezus haar te keeren
En te bieden tegenſtand.

Heeft zy zich op nieuws verbonden
In het eenzaam aan haar' Heer,
Met een opzet, om de zonden
Meer te dooden tot Gods eer,
Of heeft Jezus haar de panden
Van zyn liefde, aan zynen disch,
Toegereikt, door 's dienaars handen,
Daar het hert geſterkt door is;

Is ze dan niet tot het ſtryden
Toegerust of waaktze niet;
Aanſtonds komt gy van ter zyden,
Daarge uw pylen op haar ſchiet.
Of weet gy u ſtil te houden;
Is 't gevaar nog ruim zoo groot.
Zielen, die u minst wantrouwden,
Waren allermeest in nood.

Ja,

Ja, wie kan alle uwe vonden,
Waar door gy Gods volk verleidt,
Vorst der duisternis! doorgronden,
Wie kent uwe arglistigheid!
O gelukkig, die leert kennen
Uwe diepten by Gods licht
Die zich naauw aan God mag wennen,
En niet voor uw boosheid zwigt.

Maar schoon gy Gods Keurelingen,
Zoekt te vellen in den stryd,
Nooit zult gy triömfe zingen;
Zy zyn Gode toegewyd.
Kond gy 't raadsbesluit verbreeken,
Maken, dat het God berouwt,
En elks naam wierde uitgestreken
Uit het levensboek; dan zoudt

Gy ook kunnen zegepralen,
Dan zou 't u haast zyn gelukt,
D' overwinning weêr te halen
Van den roof, u eens ontrukt.
Maar nu 't raadsbesluit moet blyven
En Gods goedheid eeuwig is,
Nu 't verbond moet vast beklyven,
Is 't ook zeker en gewis,

Dat

Dat gy nooit zult overwinnen,
Schoon gy nog zoo woelt en raast,
Jezus ſterkt zyn volk van binnen
Al uw ſchalkheid word vetdwaalt,
Niets kont ge op de ziel vermogen,
Als zy maar een reine zucht
Opzendt door de hemelbogen,
Moet gy aanſtonds op de vlucht.

Jezus op den troon verheven
Aan des Vaders rechterhand,
Leeft altoos, om haar te geven
Een' geduurgen onderſtand.
Schoon de ſtryd al zwaar mogt worden,
Hy als Koning, Hoofd, en Heer
Wil de ziel met kracht omgorden,
Hy zendt hulp uit Siön neêr,

Die hem hebben trouw gezworen,
Amen op 't verbond gezegd,
Konnen nimmer gaan verloren,
Wyl de grond is vastgelegd,
Schoon de poorten, zelfs der hellen,
Stadig vallen op hen aan
En hem zoeken neêr te vellen;
Blyven ze onbeweegbaar ſtaan.

Wor-

Wordenze al eens neêrgeſlagen,
Of ontvalt hun hert en moed,
Zoo dat ze in den ſtryd vertzagen;
Al dat leed word ras verzoet,
Als hen Jezus in het ſtryden
Toeroept; myn' genade en kracht
Wordt in zwakheid, ſmert, en lyden,
O myn Volk! in u volbragt.

Ja, indien hy ſlegts de kroone,
Die aan 't eind van 't ſtrydperk hangt,
Eens aan 't ſcheemrend oog vertoone,
Die men uit genade ontfangt;
O de hope op 't overwinnen
Van al Satans helſche magt,
Doet hen weêr den ſtryd beginnen
Met vernieuwden moed en kracht.

Weg dan, Satan, met uw woelen;
Jezus helpt ons in den ſtryd.
Hy doet ons alreê gevoelen,
Dat gy overwonnen zyt,
't Zalig uur zal haaſtlyk komen,
Dat wy, boven allen ſtryd,
Zullen worden opgenomen,
Daar men eeuwig zich verblyd.

Dan, dan zullenwe overwinnen;
Gy voor eeuwig zyn geveld.
Dan zal ons geluk beginnen.
Gy voor eeuwig zyn gekweld.
Dan, als wy de kroon behalen,
Zult gy eeuwig tót uw loon
In den afgrond nederdalen
Maar wy leven voor den troon.

DE ZONDEN DOOR GODS HOOGWYS en VRYMAGTIG BESTUUR Als een medesyne voor de ziele aangemerkt.

ROM: VIII: 28

En wy weten, dat den genen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede.

Schoon niets zoo smertlyk valt, terwyl men hier beneden
Moet d' engen weg betreden,
Als dat men in zich draagt een boos en zondig hert,
Waar door men telkens werdt
Belet in 't goede, wen het hert zich voelt genegen,
Om in des Heeren wegen
Met spoed te loopen; kan nochtans dit helsch venyn
Der ziel ten goede zyn:
Wyl't zondig hert, wen't zich tot hoogmoed zou verheffen,
Zoo 't krygt een regt bezeffen,
Wat grondelooze poel van gruwlen 't in zich heeft,
Dan eerst recht nedrig beeft.

Ja,

Ja hier door wil de Heer zyn volk geduurig leeren,
Hoe zy zich moeten keeren
Tot Jezus volheid, en hoe dierbaar 't kostlyk bloed
Van Jezus wezen moet.
O nooit is dat aan haar zoo heuchelyk bevonden,
Dan als zy, door haar zonden
Bevlekt, zich heenen wendt tot deze heilfontein,
Om daar te werden rein.
Ook leert God hier door zien, hoe altoos zyn genade
Der ziele komt te ſtade,
En zy geen oogenblik kan zonder die beſtaan,
Of zou ſtraks rugwaarts gaan.
De zonde perst haar, om van hem ſteeds af te hangen,
Om licht en kracht te ontfangen;
Zy houdt het oog en hert naar boven toegewend,
Van waar God hulpe zendt;
Zy doet haar zuchten, dat zy eens mogt zyn ontbonden
Van dezen dienst der zonden.
Dan roept de ziel: ach, wie verlost my uit dien nood
En 't lichaam van deez' dood!
Och wierd ik haast gebragt, daar ik, bevryd van klagen,
Geen zondig vleeſch zal dragen;
Maar daarmen, ongeſtoord, in zuivre heiligheid,
Aanbidt Gods Majeſteit;

Is dit het einde Gods, myn ziel, om, door dit bitter
Der zonde, u een bezitter
Te maken van zyn heil, kan ook dit zielsfenyn
Voor u ten goeden zyn;
Kom, zegen en aanbid den Heer dan in zyn wegen;
Spreek die nooit moedloos tegen,
Schoon hy u hier, ter proef, met zoo een zondig hert
Doet worſtlen tot uw' ſmert.
Wil God op zulk een' weg in u verheerlykt worden;
Kom, wil u dan omgorden
Met heldenmoed en kracht, houd in dit worſtelperk
U mannelyk en ſterk.
Tracht altyd maar te zyn bedachtzaam, op uw hoede,
Dat ze u meêwerk' ten goede,
Waak, bid toch, dat de zonde u nimmer overmant;
Maar bied haar tegenſtand,
Zoek daaglyks meer en meer haar list en kracht te ondekken;
En laat dit u dan wekken,
Om weêrloos op te zien tot God in uwen nood,
Dat hy de zonden dood'.
Wordt ze u veelmaal te ſterk, wil rustloos voor hem kermen,
Dat hy zich wil erbarmen,
Ga met zyn eigen woord, in 't bloed van zynen Zoon,
Tot den genadetroon.

Zeg „Heer, is 't niet uw woord, dat gy zoudt geven-krachten,
„Aan al, die op u wachten?
„Is dat de godſpraak niet, die gy aan Jezus deedt
„Toen hy zoo bitter leedt,
„Dat hy een heilig zaad zou tot een loon ontfangen;
„En zou hy 't niet erlangen!
„O Ja; toon dan in my de heilvrucht van zyn bloed
„Tot heilging van 't gemoed,
„Laat nooit de zonde in my toch de overhand behalen,
„Maar doe my zegepralen
„In Chriſtus, die haar kracht heeft aan het kruis gedood,
„Toen hy zyn bloed vergoot.
„En komt de zonde ſteeds myne arme ziel noch kwellen;
„Wil my voor oogen ſtellen
„Myn Jezus dierbaar kruis, op dat daar door myn hert
„In yver gaande werd,
„Om zulke zonden, die myn' Heiland zoo veel lyden
„Toebragten, te beſtryden,
„En moedig haar te biên een' wakkren tegenſtand,
„Geſterkt door uwe hand,
„Zoo zal het blyken, dat het bitter van de zonden
„Aan my ook is bevonden,
„Een heilige arſeny, die, door uw wys beſtuur,
„My 't zoet brengt in haar zuur.

DE

DE ZIEL, ONTMOEDIGD OVER HAARE TROUWLOOSHEID,

beurt zich op met het wezentlyke van Gods genadewerk in haar en Gods onveranderlyke liefde en verbond.

PSALM CXXXVIII: 8.

De Heer zal het voor my voleinden. Uwe goedertierenheid, Heer; is in eeuwigheid laat niet varen de werken uwer handen.

Wat buigt gy u zoo neêr, myn ziel! hoe dus verslagen,
Wat doet u zoo vertzaagen,
Neêrzygen moedeloos? Wat mag toch de oorzaak zyn
Van deeze uw angst en pyn?
Hebt gy geen grond genoeg, om, in de plaats van treuren
U uit het stof te beuren?
Om, wyl gy hier beneên, noch worstelt in den stryd,
Te zyn in God verblyd?
Kom, sta eens stil, keer met bedaardheid tot u zelven;
Wil in den grond eens delven,
Zie, of de Heer nooit heeft uw rechterhand gevat,
En bragt op 't levenspad.

Kwam hy niet eerst zyn oog van vryë liefde wenden
Tot u, als ge in elenden
Op 't brede hellepad, naar uw verderf liept heên,
Gerust en wel te vreên?
Was 't niet de Heere, die uw doodig hert doorgriefde
En trok door zyne liefde;
Die u ontdekt heeft al het overdierbaar schoon,
Dat afstraalt van zyn' Zoon;
Ja heugen u, myn ziel, niet zulke zaalge stonden,
Toen gy hebt ondervonden,
Dat Jezus zich, vol liefde, u heeft geöpenbaart,
En zyne gunst verklaard?
Toen gy, benaauwd van geest, tot hem niet durfde koomen,
Als met veel angst en schroomen?
Dat ge, op het onverwachtst, vernaamt, dat zalig woord,
Daar 't hert door wierd bekoord,
„Kom, wend u toch naar my; ik sta met opene armen,
„Ik wil my uws erbarmen,
„In my, den Heere, is sterkte, in my gerechtigheid
„Tot zondaars heil geleid.
Zyt gy toen niet tot hem, op zulk een minzaam nooden
Geloovig heên gevloden?
Wierpt gy u zelf niet straks vrywillig, vrolyk, neêr
In de armen van dien Heer;

Op dat hy ook aan u zou uit genade geven
Gerechtigheid en leven,
Terwyl gy hem alleen erkende als d' eengen naam,
Die daar toe was bekwaam,
Ja voeldet gy toen niet uw hert in liefde ontbranden,
Om aan hem te verpanden
Al, wat u dierbaar was, om, als zyn onderdaan,
Aan hem ten dienst te ſtaan?
Hebt ge aan den eisch, u in 't verbond toen voorgeſchreven,
Niet oor en hart gegeven;
Omhelzende dien weg, daar gy, naar zyn beleid,
Zoudt werden op geleid?
Of ſtaat gy nog bedeest, om 't jawoord hem te geven?
Voelt gy het hert noch beven,
Uit kommer, of in u het werk wel zy oprecht;
'k Wil, dat ge, o ziel, dan zegt,
Durft ge, op deez' eigen ſtond, niet voor den Heer betuigen,
Dat ge u voor hem wilt buigen?
En dat het u niet rouwt, dat ge u met hert en hand
Hebt aan zyn dienst verpandt?
Kan u wel de aardſche vreugde en weelde zoo behagen,
Als 't liefdejuk te dragen
Van Jezus? Voelt gy niet, dat uw bekommerd hert
Verruimd en vrolyk werd,

Als hy een aanblik van zyn liefderyke ſtralen
Daar in laat nederdalen;
Wanneer gy leven moogt in 't lieffelyke licht
Van 's Heeren aangezicht?
Zou 't niet uw blydſchap zyn, om heiliger te wezen,
Als elk Gods beeld kon lezen
In uw geheel gedrag, met alles, wat gy zyt,
Jehova toegewyd?
Als ge uw verſtand moogt in het eenzaam bezig hou'en
In 't lieffelyk beſchouwen
Van 't eindelooze van Gods wezen, wegen, werk
En gangen in zyn kerk,
Of als ge u in de bron van 't heilwoord der genaden,
Die zaalge bron, moogt baden?
En voelt uw hert ontvonkt, door 't voorſtel van al ſchoon,
Dat God daar ſpreidt ten toon;
Ja was u immer iet tot grooter zielesmerte,
Dan als ge uw ſlaapziek herte
Voelt in Jehovaas dienst zoo traag, zoo yverloos,
Zoo zondig en zoo boos?
Doet u dat zuchten, om te mogen zyn ontbonden,
Bevryd van 't vleesch der zonden,
En God, voor zynen troon, te dienen gansch volmaakt
Van al 't gebrekt ontſlaakt?

Wa

Wat antwoordt gy, myn ziel! kont gy hier Amen zeggen?
Of durft gy dat ook leggen
Op reekning der natuur? Heeft niet Gods wondermagt
Dit al in u gebragt?
O ja, erken het, als bewyzen van 't nieuw leven,
Dat God u heeft gegeven.
Het minste proefje van het waar genadegoed,
Koste ook uws Heilands bloed.
Ai, beur u hier door op, waarom dan zoo verlegen
En moedloos neergezegen?
Of doet uw trouwloos hert u zoo bekommerd zyn;
Baart dat u zoo veel pyn?
Als gy uw' eerſten tyd, den tyd van 't ondertrouwen
Herdenkt, en gaat beſchouwen,
Hoe zeer gy zyt verflaauwd, en dat gy uwen plicht
Niet trouwer hebt verricht.
Och ja, laat vry de ſchaamte uw aangezicht bedekken,
Wanneer gy ziet de vlekken.
Dit moet voor uwen God, met diepe nedrigheid,
Beklaagd zyn en beſchreid;
Maar nimmer mag u dit tot moedeloosheid brengen,
God wil zwakheên gehengen,
Gy hebt een heilverbond omhelst, waar in nooit iet
Als door genaê geſchiedt.

De Heer wist zeker wel, dat gy zoudt trouwloos handlen
En zoo niet voor hem wandlen
Gelyk het u betaamt, maar daarom is 't verbond
In Jezus bloed gegrond.
Kom, werp u, op dat bloed, vrymoedig voor God neder,
Hy wil en zal u weder
Aannemen in zyn gunst, als gy maar tot hem brengt
Uw hert, daar meê besprengd.
Zoo God niet hadt beloofd, getrouw te zullen wezen,
Zoo moest gy billik vreezen;
Indien de vastheid van uw staat was in uw hand,
Gy waart haast overmand.
Maar neen, sloeg ooit de Heer, in gunstig mededogen,
Op u, ontfermende oögen,
Heeft hy ooit in uw ziel 't genadewerk geleid;
Het blyft in eeuwigheid;
Hy zal, het geen hy wilde eens door zyn Geest beginnen,
Niet laten overwinnen.
Die eerste vonken, die hy in u heeft gebragt,
Bewaart hy door zyn kracht;
Al kwam de waereld, zonde en al de magt der hellen,
Om u ter neêr te vellen,
Geen schaap van Jezus wordt dien Herder ooit ontrukt.
Wien is dat ooit gelukt?

De

De liefde, waar meê God eenmaal het hert doorgriefde,
Is wis een eeuwge liefde;
't Verbond, waar in gy u zoo dikwyls overgaaft,
Is met Gods eed geſtaaft.
Schoon berg en heuvelen van hunne plaats ook wyken,
't Zal nimmermeer bezwyken;
Al zyt ge aan uwen kant afwykend en ontrouw,
Gods liefd' heeft geen berouw.
Hoe klein het werk mogt zyn, God zal het wel bewaren,
Hy zal nooit laten varen
Zyn handenwerk, o neen! Al, wat hy in u bragt,
Volbrengt hy door zyn kracht.
Ja die beginſels, die gy hebt van 's Heeren werken,
Die konnen u verſterken
In hope, dat, het geen nu noch maar is ten deel,
Volmaakt zal zyn geheel.
Hebt ge ooit van 't waardige van God iet leeren kennen,
Wenscht ge u aan hem te wennen,
Gy moogt u troosten, dat ge eens in volmaakter licht
Zult ſtaan voor zyn gezicht.
Deedt ooit een liefdevonk u in Gods liefde branden,
Zie daar in de onderpanden,
Dat ge eens zult komen, daarmen altoos, gansch en al,
In liefde blaken zal.

Hebtge ooit een droppel troost geſmaakt; gy moogt gelooven,
Uw' ziel zal eens daar boven
Gedompeld worden in de zee van volle vreugd,
Daar ze eeuwig zich verheugt.
Kom, trage ziel! wil u dan uit het ſtof opbeuren,
Laat andren hooploos treuren.
Op deze gronden moogt gy hier in deez' woeſtyn
Met recht gemoedigt zyn.
Geloof God op zyn woord, vertrouw hem uwe zaken,
Hy zal 't met u wel maaken,
Kleef gy maar door geloof en liefde hem agter aan
Hy zal nooit van u gaan.
Tracht toch, van nu voortaan, getrouwer u te dragen,
Naar 's Heeren welbehagen,
Vreest gy voor ontrouw, ſteun, ſteun niet op eigen kracht,
Maar op Gods invloed wacht,
Bid hem, dat hy zyn oog tot u geſtaag wil wenden,
En hulp uit Sion zenden,
Zoo kunt gy, welgemoed, bevordren uwe reis,
Naar 't zalig Godspaleis.

ZIELSÖPWEKKING

DOOR JEZUS BEMINNELYKEN NAAM

WONDERLYK,

JEZAIA IX: 5.

Men noemt zynen naam Wonderlyk.

Zoo ooit iets magtig is, het hert van 't aardsch gewemel
Te voeren in den hemel;
En als de Seraphim in heilgen yvergloed
Te ontsteken het gemoed,
Ja in verwondering te worden opgetogen;
't Is dan, wanneer voor de oogen
Gesteld wordt *Hy*, wiens naam genoemd word *Wonderlyk*,
Van heilgenaden ryk.
Dit wekte my ook op, wanneer wy onlangs hoorden
Die Wonderbaare woorden,
Toen Jezus aan zyn disch my minzaam had genood,
En zyne liefde boodt.
Hy wilde eerst, uit den mond van eenen zyner knechten,
't Vertraagd gemoed oprechten,

Door

Door 't zielinnemend woord van zynen Wondernaam,
Dien naam, alleen bekwaam,
Om 't laauwe hert, op nieuws, in yver te doen branden,
Om 't weder te verpanden
Aan Jezus, die het, door het wonder van zyn min,
Eertyds voor zich nam in.
O Wonderbare Heer! ik dank u voor uw goedheid,
Dat gy aan my die zoetheid
Deedt ſmaken, door den mond van uwen heilgezant,
Waar door niet ſlechts 't verſtand,
Maar ook de wil voor zich het voedzel mag bekomen.
O zaalge honichſtroomen,
Die vloeien uit den mond van uwe knechten neêr,
Door zoo een wondre leer.
Hier, hier in is het heil; dit geeft den moeden ruste,
Op dat men zich verluste,
Ja hier in vindt de ziel geduurig nieuwe ſtof,
Tot u in roem en lof.
Ai gun, dat ik, in dit Bethesda van genaden,
Myn ziele veel mag baden.
O Wonderbare Heer! geef dat myn laauw gemoed
Daar blake in vollen gloed,
Dat ſteeds, in blyde rust, uw graaggetrouwe knechten
Ons mogen onderrechten.

Wat

Wat wond'ren van genaê Gy ons tot zaligheid
Hebt in uw woord verſpreidt.
Wil, door uw Wondermagt, veel doode zondaars trekken,
't Vertraagde Bondvolk wekken,
Op dat uw Sion, dat gy by ons hebt vergâêrd,
Een Wonder werde op aard,
Zoo lang, tot dat wy eens met al de Hemellingen,
In veel verwonderingen,
De hallelujaahs u, den eeuwgen Wonderzoon
Toejuichen voor den troon.

HEUCHELYK GESTORTE TRANEN OP DEN LEVENSWEG,

Die eindigen in gejuich.

PSALM CXXVI: 5.

Die met tranen zaaijen, zullen met gejuich maaijen.

Op de wyze Pſ: 24.

Hoe dierbaar is het levenspad,
Dat heênleidt naar de hemelſtad,
Al zyn daar op veel tegenheden:
't Was de eerste les, die Jezus gaf,
Sta, in verloochning, alles af,
En ſla aan 't kruis uwe aardſche leden.

O Ja, men vindt wel ſmert op ſmert,
Men worstelt met een zondig hert,
De waereld ſpreid geſtaeg haar netten,
Met Satan, dien vervloekten geest,
Om 't hert, kleinmoedig en bevreesd,
Van zynen plicht te rug te zetten.

Zoo dat wel eens 't benard gemoed
Gedwongen word, een' tranenvloed
Te ſtorten voor den Hemelkoning,
Die al de tranen en 't verdriet.
Het worstelen en zuchten ziet,
Van zyn geduchte hemelwoning.

Doch, als de ziel maar met dat al
Verzekerd is, dat niets haar zal
Van God affcheiden, en de blyken
Van zyne liefde tot haar voelt,
Dat ſchoon de vyand raast en woelt,
Haar Bondgods trouw nooit zal bezwyken;

Dan kan zy, op de ſmalle baan,
Gemoedigd en met blydſchap gaan,
Schoon zy eens zaaijen moest met tranen;
De tranen zelfs verkwikken 't hert,
Ja troosten 't, midden in de ſmert,
Wyl zy den weg tot blydſchap banen.

De tranen, wegens zondenboet,
Zyn wis een balſem voor 't gemoed,
Wanneer 't der ziele mag gebeuren,
Dat zy, in diepe ootmoedigheid,
Zich voor Jehova nederleid,
En haare zonden mag betreuren.

Of als het haar gegeven wordt,
Dat zy eens liefdetranen ſtort,
Als Jezus naar het hert wil ſpreken
En tot haar zeggen door zyn Geest;
Ik ben uw deel, zyt niet bevreesd
Dan worden de oogen waterbeken:

Dan zinkt de ziel verwonderd neêr,
Dan roeptze; wie ben ik, o Heer!
Dat gy op my wilt ſlaan uwe oogen
Van liefde en mededogendheid?
Hebt gy dit heil voor my bereid?
Wat heeft u toch hier toe bewogen?

Wat was het, dat gy op my zaagt;
Daar ik, als eene onreine maagd,
Op 't veld lag, in myn bloed vertreden?
Waarom hebt gy my juist gekend,
En tot myn heil uw hand gewend,
My brengende in 't verbond van vrede?

Ik was het niet, die tot u vloog;
't Was liefde alleen, die u bewoog,
Gy woudt een zondenworm beſchamen:
Is dit uw weg vryſmagtig Heer;
Ik leg myn ziel dan daar op neêr
En zeg met blyde aanbidding Amen.

Wanneer dit eens de ziel ontmoet,
Dan word haast al haar ſmert vergoed;
Dan weet zy, ſchoon zy hier moet zaaijen
Met tranen, dat een oogstyd naakt,
Wen zy, van droefheid heel ontſlaakt,
Zal met gejuich en blydſchap maaijen.

O zaalge traanen, die men ſtort,
Waar door een weg geöpend word
Om uit de troostfontein te drinken;
Die traanen zyn een vreugdezee,
Zy deelen heil en leven meê,
Als God die aan de ziel wil ſchenken.

Myn ziel! Kom, laat een waereldskind
Dan zoo verdwaaald zyn en verblind,
Dat hy het heuchlyk Christenleven
Verdenke, als of m'in 't zwart ſteeds ging;
Neen, toon gy aan den waereldling,
Dat treuren zelfs kan blydſchap geven.

Zucht tot Jehova om een hert,
Dat week zy en verbryzeld werd,
Van wegen het gevoel der zonden;
Kom, wentel u in Jezus bloed,
Dat 's magtig, om 't verſteend gemoed
Met liefdeſmerten te doorwonden.

En als 't Gods welbehagen is,
Dat gy hier, met veel droefenis
En tranen, moet uw' weg betreden,
Denk maar in ieder ongeval;
De waereld is een tranendal
Voor Jezus vrygekochte leden,

Myn Leidsman ging my hier in voor,
Ik volg hem, op dat zelfde ſpoor,
Hy zal my ook eens daar doen komen,
Daar alle ſmerten henen vliên,
Daar nimmer tranen zyn gezien;
Daar alle treurſtof is ontnomen.

Wie is dan in den Zaaijenstyd
Niet ſteeds gemoedigd en verblyd;
Al werpt hy 't zaad al weenend neder,
Daar eens de maaijtyd komen zal,
Daar men, met vrolyk bly geſchal,
Zal dragen volle ſchooven weder.

Koomt dan Jehovaas dierbaar volk!
Al dekt u hier een duistre wolk,
Die ſtadig ſtof verſchaft tot treuren;
O wilt, met deze zaalge hoop,
Uw zielen troosten in uw' loop,
En uit het ſtof uw hoofd opbeuren.

Gy zult, in plaats van druk en pyn,
Haast in de zee gedompeld zyn
Van volle vreugde, in plaats van klagen,
De hallelujaas voor den troon
Toejuichen, Vader, Geest en Zoon,
En bly de zegetakken dragen.

DE

LEVENSWEG

HEUGELYK EN MOEILYK,

Of aandacht over

LUC: XIII: 24.

Stryd om in te gaan door de enge poorte.

en MATT: XI: 30.

Myn Juk is zagt en myn Last is ligt.

Op de wyze: *Wie ſleet heuchelyker dagen.*

Al wie, door de naauwe poorte,
Op de ſmalle hemelbaan,
Door een ware weêrgeboorte,
Wenscht ten leven in te gaan,
Moet, naar 's Heeren vrymagt lyden,
Somtyds tegenſpoed en ſmert,
Hy moet worstlen, kampen, ſtryden,
Met een edelmoedig hert.

Je-

Jezus zelf is voorgetreden
In het ſtrydperk, als een Held,
Hy heeft ſchande en ſmaad geleden,
Om de kroon, hem voorgeſteld.
Allen, die zich willen geven
Onder zyn volmaakt beſtier,
Leert hy; „wilt gy gaan ten leven,
„Strydt dan onder myn banier.

Hy biedt aan zyn lievelingen
Wellust, eer, noch rykdom aan,
Al die nietige aardſche dingen
Konnen niet met hem beſtaan.
Hebben die het hert genoomen;
O geloof, het is gewis,
Niemand kan ten hemel komen
Als daar Jezus Koning is:

Hy moet zynen zetel ſtichten
In het overdeelde hert:
Daar moet alles voor hem zwichten,
Schoon 't aan 't vleesch zy tot veel ſmert;
Lieve lusten moet men haten,
En door zelfverloochening
Dikwyls eer en goed verlaten,
Alles agten voor gering,

Ja wel 't rechteröog verliezen,
Hand en voeten houwen af,
Smaad en hoon voor gunst verkiezen,
Jezus kruis, voor kroon en ſtaf,
Ja al dikwyls ondervinden,
Veel en bittren tegenſtand
Van zyn meest geliefde vrinden,
Wyl men 't hert aan God verpandt,

Zelfs de ganſche magt der hellen
Spant te ſaam haar' krachten aan,
Om de ziele ſteeds te kwellen,
En, waar 't mooglyk, neêr te ſlaan.
Dan, door lokken, dan, door dreigen,
Zoekt zy, ieder oogenblik,
't Hert van Jezus af te neigen
En te houden in haar' ſtrik.

O wat moet men bidden, waken,
Altyd in de wapens ſtaan;
Nimmer mag men 't ſtryden ſtaken
Of laf hartig henen gaan:
Zoo by dagen, als by nachten,
In gezelſchap, of alleen,
Zelfs in 't Godsdienſtplicht betrachten
Moet men ook in 't ſtrydperk treên.

En dat moet niet weinige uuren;
Maar den ganſchen levenstyd
Tot den lesten doodſnik duuren:
Dan voltooit men eerst den ſtryd.
Wie volſtandig wordt bevonden,
Krygt alleen de levenskroon;
Maar die weerkeert tot de zonden,
Heeft een helſchen gloed ten loon.

Dit 's de rechte weg ten leven,
Dit is 't eng en moeilyk pad,
Ons van Jezus voorgeſchreven,
Dat ons leidt naar 's Hemelsſtad.
Al wie zalig wenscht te worden,
Weet men, dat naar 's Heilands woord
Tot den ſtryd zich aan moet gorden
En gaan heen door de enge poort.

Maar laat dit, benarde herten!
Uw gemoed door bange vrees
Niet ontrusten, ſchoon veel ſmerten
Zyn bereid voor 't zondig vleesch.
Neen, komt, wilt ook eens beſchouwen,
Wat al zoet en vrolykheid,
Onder al het zielsbenouwen,
Door den Heer u is bereid.

Niets maakt 's levensweg zoo moeilyk,
Als het geen gy zelven haat;
Snoode lusten, gansch verfoeilyk
Die gy met genoegen laat.
't Schynt wel zwaar, die lieve lusten,
Zoo bemind van vleesch en bloed,
Aan te vallen, en te ontrusten;
Maar 't geheiligde gemoed

Vindt daar in veel meer genoegen,
Dan een Satans slaaf ooit hadt,
Onder al zyn rustloos zwoegen
Op het breede hellepad,
Jezus juk valt zacht in 't draagen,
Zyn geboden zyn niet zwaar,
Hy wilt 't hert zelf onderschragen
Midden in het grootst gevaar.

Laat een waereldskind vry roemen,
Dat het most en koren heeft,
Dit is niet eens waard te noemen
By de ziel, daar Jezus leeft;
Als God vreugde in 't 't hert wil geven,
Dat is de allergrootste schat;
Daar by kan de ziele leven,
't Geen geen waereldling bevat.

Lange jaren veel verdrieten
Te ondervinden, wordt verzoet,
Door één voorſmaak te genieten
Van 't onzichtbaar hemelsgoed.
Wordt het vleesch door tegenheden
Afgemarteld, o wat nood?
't Wordt met blydſchap al geleden,
Als men rust in Jezus ſchoot.

Ja, ſchoon heel de magt der hellen,
Door haar listen, of geweld,
Menigmaal de ziel koomt kwellen
En zich in ſlagorden ſtelt,
Zoo maar Jezus voor wil treden
In de ſpits, en met haar gaan:
Door haar tranen en gebeden,
Blyft zy onbeweegbaar ſtaan.

't Is gemakkelyk te ſtryden,
Wanneer Jezus reikt de hand
En geduurig, van ter zyden,
Biedt genadig onderſtand,
Als hy door zyn' Geest van binnen
Spreekt van vrede en roept haar toe;
„Gy zult zeker overwinnen,
„Word in 't ſtryden maar niet moê.

Of geraakt de ziel in zonden,
Door haar onbedachtzaamheid,
Wordt zy trouweloos bevonden,
't Zalig pad, dat troonwaards leidt,
Staat voor zoo eene altyd open:
Die, met al haar ziels elend',
Komt tot Jezus wonden loopen
En haar trouwloosheid erkent.

Daar een zondaar, door de beten
En afpynigende ſmert,
Van een overtuigd geweten,
Menigmaal gefolterd werdt,
En niet weet, waar heên te vluchten,
Wyl hy nergens ſchuilplaats heeft;
Maar, in een wanhopend zuchten,
Voor Gods ſtrenge wraakroê beeft;

Is voor een' geloovig' Christen,
Als hem zyn geweten kwelt,
En hy voelt des Satans listen,
Een verberginge geſteld;
Als een duif vliedt in de klove
Van een' rotſteen, mag hy vliên
Tot zyn Heiland, door 't geloove;
Dan wil hy zyn hulpe biên.

Of roept Jezus eens tot plichten
Die het oude vleesch en bloed,
Kan onmogelyk verrichten;
't Valt niet zwaar voor 't nieuw gemoed:
Neen, dat wil met lust betrachten,
't Ganſche voorſchrift van Gods wet,
Het roept Jezus in om krachten,
Voor 't geloovige gebed.

Niets heeft Jezus voorgeſchreeven,
Of 't, ook zelfs de zwaarſte plicht,
Valt, als Jezus kracht wil geven,
Der vernieuwde ziele ligt:
Schoon zy voor zyn' naam moest lyden
Smaad, ja ook den bangſten dood,
Om ten bloede toe te ſtryden,
Zelfs den naaren marteldood.

Laten dit de Bloedgetuigen
Zeggen, of 't niet ligter zy,
Voor het martelzwaard te buigen,
Onder Jezus heerſchappy;
Dan met Satans helleſlaven,
Door veel lusten afgemat,
Ylings naar 't verderf te draven
Langs het breede zondenpad:

Wat kan toch de Satan geven
Aan die 't yvrigst voor hem zyn,
Tot een loon, als na dit leven
Eeuwgen hellenangst en pyn?
Daar Vorst Jezus wil beloonen
't Allerminste aan hem gedaan,
En met eeuwge glorie kroonen,
Al die hem ten dienste ſtaan.

O wie zou dan niet verkiezen
Jezus juk, zoo ligt en zacht,
En vrywillig al verliezen,
Wat op aarde hem toelacht?
Kan u dit noch niet bekoren,
Waereldling, om voor dien Heer,
Dien Gods volk heeft trouw gezworen,
Ook u zelf te buigen neêr?

Blyf dan in de zondebanden,
Daar gy in gekluisterd zyt,
Die gy draagt in hert en handen;
Blyf den Satan toegewyd:
'k Wil, met Jezus Onderdaanen,
Liever op het naauwe pad,
Door veel worstelen en tranen,
Treden naar de hemelſtad.

'k Wil veel liever al myn dagen,
Slyten in veel tegenſpoed,
Achter Jezus 't kruishout dragen,
Vindt myn Koning het zoo goed;]
Dan te blyven in de boeiën,
Daar ik in was van natuur,
'k Wenſch die eeuwig te verfoeiën,
'k Deel met Jezus zoet en zuur,

Heb ik uit my zelf geen krachten,
Om getrouw te blyven ſtaan,
'k Wenſch op Jezus hulp te wachten,
Hem te kleeven achter aan.
Ach, myn Koning! wil my leiden,
Vat my by de rechtehand,
Wil toch nimmer van my ſcheiden',
Voer my in het Vaderland.

Laat ik ſtryden hier beneden,
Om te gaan door de enge poort:
Doe my 't ſmalle pad betreden,
Naar het voorſchrift van uw woord.
En als zoo myn hert gericht is,
Geef, dat ik dan ondervind,
Dat uw liefdelast zeer ligt is
Hem, die hertlyk u bemint.

Ja doe my dan ook erlangen
De beloofde levenskroon,
Die ge aan 't eind hebt opgehangen
Van het ſtrydperk, tot een doon;
Die gy uit genaê wilt geven
Aan getrouwen tot den dood;
'k Wensch zoo lang hier naar te ſtreven,
Tot ik ruste in uwen ſchoot.

AAN-

AANDACHT

over JEZAIA LXI: 1.

De Heer heeft my gezalfd, om eene blyde boodschap te brengen den zachtmoedigen,

Op de Wyze Pſalm 42.

O myn ziel! hoe zoo neêrſlachtig,
Waarom is het, dat gy treurt,
Waarom, moêdloos en vreesachtig,
't Hoofd niet uit het ſtof gebeurd?
Nu ge uw lieven Heiland hoort
Dit betuigen in zyn woord;
'k Ben op aarde neêrgezonden,
Om een blymaar te verkonden.

Yder, die maar *Amen* zeggen
Wil op het getuigenis,
't Geen de Vader af koomt leggen,
Dat in my het leven is:
Die naar my den Levensvorst,
Door 't geloove hygt en dorst,
En door kirrende gebeden
Koomt ootmoedig tot my treden;

Die

Die zich vind uit- en inwendig
  Ganſch bezoeteld, arm en naakt,
En van hooft tot voet elendig,
  Vol gebrek en ganſch mismaakt;
  Die zyn armoê maar erkent
  En zich tot myn volheid wendt;
Zulken zyn myn welbehagen,
Die zich als elendig dragen.

Ja aan die zich laagst wil buigen
  Voor myn hooge majeſteit:
En met diep gevoel betuigen,
  Kan zyn eigen nietigheid;
  Die ootmoedig voor my beeft,
  En ſteeds in myn vreeze leeft.
Zal ik naar zyn herte ſpreeken
En vervullen zyn gebreken;

Die zachtmoedig wenſcht te dragen
  Alle tegenheid en ſmert,
En wil bukken voor myn ſlagen,
  Met een onderworpen hert.
  Kennende zyn nietigheid
  Kennende myn wys beleid,
Die de tuchtigende roeden
Wil doen werken meê ten goeden.

Tot

Tot die al ben ik gezonden
  Met een boodſchap, die verblydt,
Die het hert van den doorwonden
  Innig opbeurt en verwydt.
  Aan den armen biede ik aan
  Goederen, die nooit vergaan;
Die in ſterven en in leven,
Altyd blydſchap kunnen geven.

Treurigen wil ik verkwikken,
  En zal, voor die treurigheid,
Vreugdenolie hun beſchikken.
  'k Heb myn Geest hun toegezeid;
  Die den balsem van myn bloed
  Toepast aan 't benard gemoed,
Dat, door droefheid neêrgezegen,
Om myn hulp zeer is verlegen.

Die voor myne hoogheid beven,
  En zich zelfs onwaardig zien,
Wil ik myn genade geven
  En den gulden Scepter biên,
  Schoon myn woning is om hoog,
  Myn ontferming, gunst en oog,
Zullen ſteeds op zulken wezen,
Die voor myne hoogheid vreezen.

Koomt dan, zegt maar nedrig, Amen,
Op het geen myn Vader zegt,
Met my en den Geest te ſamen;
Dat in my de volheid legt,
Dat gy alles door my krygt,
Daar uw ziel zoo zeer naar hygt,
Dat gy nergens in kunt roemen,
Als in my uw' Borg te noemen.

Werpt u neder in myne armen
Zoo elendig, als ge u vindt,
'k Zal my over u erbarmen,
Als een Vader over 't kind.
'k Weet het immers, dat gy zyt;
Stof en aſche; 'k ben altyd
In genade aan u gedachtig,
'k Weet, dat gy zyt diep onmagtig.

Moet gy onder zonden zwoegen,
Die noch oefenen haar kracht;
Zyn u die tot ongenoegen;
O in my is alle magt.
Als gy onbepaald aan my
Geeft de volle heerſchappy,
En neemt toevlucht tot myn vleuglen
'k Zal der zonden kracht beteuglen,

Wil de Satan u beroeren,
Valt hy telkens op u aan,
Om u in zyn ſtrik te voeren
En door twyfling neêr te ſlaan,
Is het, dat hy ſtaag u kwelt
En u ook al dikwyls velt;
Hoort dit blyde woord my ſpreken:
Ik zal al zyn banden breken.

Zyt gy magteloos tot ſtryden,
Ik ga voor uw aanzicht heên
En ik zou het nimmer lyden,
Dat ge in 't ſtrydperk waart alleen,
'k Geef u wapens in de hand;
Biedt maar moedig tegenſtand
In my zult gy zegepralen
En de gloriekroon behaalen.

Komt zachtmoedigen van herte!
Neemt deez blyde boodſchap aan:
Blyft niet, in 't gevoel van ſmerte
Langer by u zelven ſtaan;
Nu gy dat gezegend woord
Van myn lippen hebt gehoord,
Dat ik ben tot u gezonden
Om dit heil u aan te konden.

Kan ik naar uw hert meer ſpreken?
O myn Volk! wenſcht gy iets meer,
Dan dat ik al uw gebreken
Zal vervullen tot myn eer?
Ja 'k beloof u, na deez' tyd,
Zult gy eeuwig zyn verblyd,
En Gods aangezicht aanſchouwen,
Zonder eenig zielsbenouwen.

GODS

GODS GEMEINSCHAP
Boven alles dierbaar, wat in de Waereld is.

LUCAS X: 42.

Maria heeft het goede deel uitverkoren, het welk van haar niet zal weggenomen worden.

Wyze Pſalm 86.

Niets kan meer genoegen geeven,
Dan 't verborgen Christenleven;
Dat is een veel grooter ſchat
Dan al 't ondermaanſch bevat.
Wie kan recht dat heil beſeffen?
Wie kan 't naar waardy verheffen?
't Is gewis een eereſtaat,
Die alle eer te boven gaat.

Laat de waereld ſchatten deelen:
Laat zy 't hert door wellust ſtreelen.
Laat zy grootheid bieden aan,
't Kan toch niet by God beſtaan:
Wat kan de arme ziele baaten,
Die het alles hier moet laten
Als zy van het lichaam ſcheidt,
En gaat heen naar de eeuwigheid?

Ja, wat geeft het in 't genieten?
Kan 't wel troosten in verdrieten?
Is 't een ſteunſel voor het hert
Onder ziels- of lichaams ſmert?
Of geneest het ook de beeten,
Van het knagende geweten;
Dat de ziel zoo dikwyls kwelt
En in wanhoop nedervelt?

Neen, gewis alle aardſche dingen
Zyn ſteeds vol veranderingen.
Grootheid, wellust, waerelds goed
Zyn niet meer dan eb en vloed;
Zyn het dan geen arme dwazen,
Die geduurig hier op aazen,
Daar men daaglyks hoort en ziet,
Dat het ſnel daar henen vliet?

Maar die God heeft trouw gezwooren
En hem tot zyn deel verkooren,
Schoon het alles hem begeeft,
Wat hy hier op aarde heeft;
Schoon de wynſtok niet mogt bloeiën
En het koren niet meer groeiën,
Schoon geen rund meer ware in 't ſtal;
In Jehova vindt hy 't al,

Wat zyn ziele kan verblyden:
Zelfs in de allernaarste tyden
Ryst wel meest zyn blydschap op,
Stygende in den hoogsten top,
Dan kan hy wel vrolyk zingen,
En in God van vreugde opspringen;
't Hemelsch en onzichtbaar goed
Is de troost van zyn gemoed.

Dat 's een deel, dat niet zal wyken:
Schoon en vleesch en hert bezwyken:
Neen; als alles, wat men heeft,
In een oogenblik begeeft,
Dan blyft God de rots van 't herte,
Zelfs in doodsangst, pyn en smerte,
En het deel in eeuwigheid,
Dat nooit van de ziele scheidt.

Ja, dan toont hy 't meest zyn zorge.
Dan is 't, dat hun trouwe Borge,
Die zyn erfdeel niet verlaat,
In dien nood hen 't meest bystaat,
Dan betoont hy zyn erbarmen,
Neemt en draagt hen in zyne armen:
Hy doetze in dien laatsten nood
Rusten in zyn' liefdeschoot.

Zelfs, als ziel en lighaam ſcheiden,
Blyft hy, om hen heên te leiden,
Door dat duistere portaal,
In de zaalge bruiloftzaal.
Wyl het vleesch in 't graf moet rusten
En afſterven booze lusten,
Doet hy den verlosten geest
Vieren 't zalig vreugdefeest.

Onder al de hemelchooren
Mag zy hallelujaas horen,
Ja, die mede heffen aan,
't Geen zy hier niet hadt verſtaan.
Zy kan zich in God verlusten
En met vergenoegen rusten,
Wyl voor eeuwig alle elend'
Van de ziel blyft afgewend.

Is dan zoo een ſtaat niet heerlyk,
En voor zielen gansch begeerlyk!
Wier begeerte, nooit voldaan
Met de dingen, die vergaan,
Staat naar 't heilgoed, dat beſtendig
Hen vernoegen kan inwendig,
Dat zoo wel in ſtervenstyd,
Als in 't leven hen verblydt.

Heer!

Heer! doe my dit deel verkiezen,
Schoon ik alles moest verliezen,
Wat my op deeze aarde lust;
Stel myn ziel in u gerust;
Laat toch in de zichtbaarheden,
Myn gemoed nooit zyn te vreden,
Laat ik door die nietigheid,
Nimmer worden afgeleid.

Zendt gy voor- of tegenſpoeden,
Laat het werken my ten goeden,
Als ik maar verloochning leer'
Dat 's myn voorrecht, roem en eer,
Doe my ſterven aan het eigen,
Wil myn hert geſtadig neigen
Tot dat goed, dat niet vergaat;
Maar in eeuwigheid beſtaat.

AANDACHT

Over de kortheid en moeilykheid VAN DES MENSCHEN LEVEN,

PSALM XC: 10.

Aangaande de dagen onzer jaren, daar in zyn ſeventig jaar, of, zoo wy zeer ſterk zyn, tachtig jaar. En het uitneemenst van dien is moeite en verdriet, want het word ſnellyk afgeſneden, en wy vliegen daar heen.

Niets wordt 'er meer geſchat op aard
Van alles, wat God heeft gegeven
Aan ieder menſch, dan 't lieve leven,
Dat is by hem het meeste waard;
Waarom de Vorst der duisterniſſen
In 's Heeren tegenwoordigheid,
Naar waarheid, heeft dat woord gezeid,
Dat ieder graag zoude alles miſſen,
Wat anders dierbaar is, indien
Hy maar het ſterven mogt ontvliên.

En nochtans, ſchoon 't zoo wordt geſchat,
Daar 's niets in de ondermaanſche dingen,
Hoe vol ook van veranderingen,
't Geen ſneller henen vliedt dan dat:
Het gaat gelyk de weversſpoelen,
Of als een Jachtſchip, ſnel voorby
Gedreven, door den wind en ty,
Zoo dat men 't zelve naauw kan voelen,
Terwyl men ſpoedig henen ſnelt,
Tot daar men jaar noch dagen telt.

Het allerlangste, dat men leeft,
En dobbert op de waereldbaren,
Zyn zeventig of tachtig jaren,
Naar dat een mensch hier krachten heeft.
Doch leeft men zoo lang, 't is een wonder,
Hoe dikmaal gaat die levenszon,
Die jaren lang noch ſchynen kon,
Niet op den vollen middag onder;
En wordt, als men 'er minst op dacht,
Verwisſeld in een donkren nacht.

Die

Die heden als het jeugdig gras
Wellustig welig ſtondt te groeien
En als een bloem des velds te bloeien,
Wordt afgeſneden op een pas;
De dood ontziet geen' tyd van 't leven,
Schoon iemand jong, gezond en frisch
En in zyn meeste krachten is;
Word haar van God bevel gegeven,
Zy maait het dierbaar leven af
En ſtort het lichaam in het graf.

Daar 's niets, waar meê ge in dezen ſtryd
Dien fellen vyand af kunt keeren,
Geen wapens om u te verweren;
Neen, als de bange ſtervenstyd
Genaakt, dan moeten grooten, kleenen,
De Koning met zyn' onderdaan,
De ryke met den armen gaan
Den weg der ganſcher aarde henen.
Hoe nuttig, noodig en bemind,
De dood treft vyand en ook vrind.

En als men 't leven wel beziet,
Al heeft men eens een reeks van jaren
Bereikt, wat zal 't uitnemendst baren,
Als onrust, kommer en verdriet?
Het geen den mensch het grootst genoegen
Kan geven, als hy 't al bezit,
De rykdom, wellust, ſtaat; o dit
Doet maar zyn ziel angstvallig zwoegen,
Wat loopt, wat draaft, en woelt een mensch,
Eer hy het al heeft naar zyn' wensch?

De kroon op menig Vorsten hoofd,
De Schatten, die men heeft bekoomen,
Het zwemmen in de wellustſtroomen,
Hadt zyn bezitter meer beloofd,
Dan hem 't genot daar van kan geven:
Hy, die op aarden minder goed
Of ſtaat bezit, geniet meer zoet,
Van dit vergankelyke leven,
Dan hy, die in 't genot zich baadt
Van 't geen zyn ziele ledig laat.

Al wat ons niet naar boven leidt,
Hoe zoet, hoe aangenaam, hoe heerlyk,
Hoe hoog geſchat en gansch begeerlyk,
Is niet dan enkele ydelheid:
De ziel kan in dit al niet rusten,
Zelfs in 't genot, en op het end,
Wat baart het anders als elend!
De loon van 't leven naar zyn lusten
Is een geweten, dat ſteeds knaagt
En ons ten diepſten afgrond jaagt.

Ach dwaze mensch, dat gy dit zaagt
Gy zult in 't kort ook moeten ſterven
En al de zichtbaarheden derven,
Waar aan gy nu uw ziele waagt!
Is dat kortſtondige genoegen,
Dat gy in 't zondigen geniet,
U waard het eeuwig ziels verdriet
En onverdragelyke zwoegen
Van 't bang geweten, als 't verwoed
Zal razen in den helſchen gloed!

O dat gy wys waart; gy zoudt wis
Veel liever op uw einde merken,
En tot uw eeuwgen heilſtaat werken,
Terwyl 't noch heden, heden is!
Gy Jongelingen! wilt gedenken
Aan God in uwe friſsche jeugd.
Het baart de wezentlykſte vreugd,
Uwe eerste kracht aan God te ſchenken;
Zy is ook tot zyn dienst bekwaamst
En hem het alleraangenaamst.

Grootmagtig God! Ei geef, dat ik
Myn' tyd en kracht nooit mag beſteden
In d'ondermaanſche zichtbaarheden;
Maar doe my, ieder' oogenblik,
Met indruk myne dagen tellen:
Maak gy my Heer toch recht bekend
De maat der dagen, en het end
Myns levens, dat gy my wilt ſtellen,
Op dat ik leere en ook beken,
Hoe gansch vergankelyk ik ben.

Laat myn gezondheid, kracht en tyd,
Die 't u behaagt, my noch te geven
In dit vergankelyke leven,
Aan u, myn Heer, zyn toegewyd.
Doe me als een vreemdeling verkeeren,
Terwyl ik noch ben op deze aard;
Och dat toch altyd hemelwaart
Zy uitgeſtrekt myn ziels begeren.
Laat nooit myn hert hier kleven aan
De dingen, die zoo haast vergaan.

Geeft, dat ik mynen tyd uitkoop
In deze booze en korte dagen,
Dat ik myn' tyd niet mag beklaagen,
Als ik aan 't eind ben van myn' loop.
O laat ik waken 't allen ſtonden,
Gelyk een dienſknecht, die by nacht
Op zynes Heeren komſte wacht,
Wiens kaerſe brandend werd bevonden.
O Zalig, die zoo is geſteld,
Wanneer de dood hem nedervelt!

CHRIS-

CHRISTUS GEKRUIST.

O dag, wiens weergaé nooit op aard' meer is vernomen,
Waar op de Schepper van 't heelal, der Eng'len Vorst,
't Zelfstandig eeuwig Woord, op aarde neêrgekomen,
Naar 't gruwzaam Golgotha 't vervloekte moordhout torst.

Daar word de heiligheid, die niemand ooit met zonden
Besmet zag, tot een vloek. O wie begrypt dit recht!
De hoogste vryheid word van menschen vast gebonden,
En aan 't vervloekte kruis met naglen vastgehecht.

Daar word hy naar om hoog ten schouwspel opgeheven,
En hangt, met bloed beklad, wyl 's aardryks gronden beven:
En 't groote hemellicht, de heuchelyke zon,

Haar' glans verbergt, als of zy 't vreeslyk moordgerichte
Van haren Schepper wou verbergen voor 't gezichte,
En 't wreed mishandelen niet langer aanzien kon.

EEN

CHRISTENS ROEM

IN JEZUS KRUIS.

Roem vry, o waereldling, op al, waar ge op kunt roemen,
Ik heb een betre ſtof van roem voor myn gemoed,
Nu ik myn' Jezus durf myn' Borg en Goël noemen,
Nu roem ik in zyn kruis en zyn vergoten bloed.

De wreede nagels in zyn hand en voet geklonken,
De kroon van doornen, die myn Heiland droeg op 't hoofd,
De gal en edik, die hy heeft aan 't kruis gedronken;
Dat al geeft roemſtof voor elk, die in hem gelooft.

Zyn ſmaad is my tot eer, zyn vloek ſtrekt my tot zegen:
In zyne wonden ſchuilt myn ziel, alsze is verlegen;
Myn zielsdorst wordt gelescht, nu Jezus heeft gedorst;

Zyn dierbaar hertebloed, voortvloeiende uit zyn wonden,
Is tot verzoening voor al myne ſnoode zonden.
'k Roem dan blymoedig in het kruis van mynen vorst.

CHRIS-

CHRISTUS GESTORVEN.

O Hemel, ga in't zwart! O aarde, gy moet beven,
Scheurt vry, gy rotſen, nu de Heer der heerlykheid,
Met ſterk geroep, zyn' geest in 's Vaders hand zal geven,
Terwyl die door den dood ſtraks van het lichaam ſcheid.

O Levensvorst, kwaamt gy hier neder om te ſterven!
O Ja; zoo was het reeds in 't Paradys beloofd.
Het leven, daar verbeurd, moest gy als Borg verwerven
Door uwen dood. Gy moest vermorslen 't ſlangenhoofd;

Terwyl die u alleen kon in de verzen ſteken;
Want gy, o magtig Held! zult haast de banden breken
Van dood en graf, daar ik uw lichaam in zie gaan.

Gods recht is nu voldaan. Hy, naar zyn alvermogen,
Zal u ten derden dage, o zaalge dag! verhoogen,
Wenge, als verwinnaar van den dood, weêr op zult ſtaan

DE ROEM VAN EEN CHRISTEN IN JEZUS DOOD.

Nu hoef ik voor geen dood, als vyand, meer te beven,
Die is myn blydſchap, ja myn grootſte zaligheid,
Wyl ik myn ganſche hert aan Jezus heb gegeven,
Ben ik verzekerd, als myn ziel van 't lichaam ſcheidt,

Dat ze eeuwig leven zal; want door myns Heilands ſterven
Bragt hy de onſterflykheid aan 't licht, en hy belooft,
Dat, die op hem vertrouwt, het leven zal verwerven.
'k Zing dan triömf, triomf! in myn gezegend Hoofd.

O felle dood, waar is uw prikkel om te ſteken?
'k Vrees niet voor uw geweld, gy kont deez' romp maar breken
En geven aan het graf, daar die toch in moet gaan;

Maar op den jongſten dag zal 't Godlyk alvermogen
Dit nederige vleesch weêr uit het ſtof verhoogen,
Wen ik, gelyk myn Hoofd, eens weder op zal ſtaan.

DER
GELOOVIGEN
Plicht en troost onder tegenheden.

Al vindt des Heeren Volk, wanneer 't in tegenſpoed
Geleid wordt, zich wel eens gedrongen, om te klagen,
Wyl zy godloozen, die niet zwoegen onder plagen,
Vaak zien op 't ruimst bedeeld van 't ondermaanſche goed;

Zoo vinden zy nochtans, al ſtruikelt eens hun voet,
In al des Heeren doen een heilig welbehagen.
Zy weten, 't past hun niet, God reden af te vragen;
Maar pryzen liefst Gods weg met een bedaard gemoed;

Verzekerd, dat het zyn recht vaderlyke roeden
Van enkle liefde, die meêwerken hun ten goeden,
Terwyl hun hope ſtaat op d'eeuwge heerlykheid,

Dit kan 't bedrukte hert opbeuren en verkwikken,
Daar 't godloos volk een eind moet nemen met verſchrikken.
O zalig, die zoo wordt langs 't kruispad heen geleid.

MOEDSCHEPPING

Onder tegenſpoed.

Kloekmoedig dan myn ziel, al is het hier uw lot,
Te moeten worstelen met veele tegenheden.
Wees in Jehovaas weg, gelyk 't u past, te vreden,
Zoo g' op een vasten grond weet, dat hy is uw God.

Al mist gy dan op aard, wat u kan ſtrekken tot
Genoegen, o wat nood? Gy hebt noch altyd reden,
Om vergenoegd met God te wezen hier beneden.
Het weelderige vleesch wordt hier door maar geknot

En ſchoon al't ſchepſel wykt, noch moogt gy in God ruste
Uw reinſte wellust is, in hem u te verlusten.
Een volle Jezus is uwe eer en beſte goed,

Tracht met dit zalig deel u altoos te verſterken,
Schuil in den bangſten nood maar onder Jezus vlerken,
Die u beveilgen zal in allen tegenſpoed.

HET VERTROUWEN OP GOD,

Gesterkt door voorgaande bevinding.

ROM: V: 5.

De bevinding werkt hope.

Hoe dus myn ziel? Hoe dus vol zorgen, aangedaan,
Om 't geen u hier ontmoet in 't tydelyke leven?
Hebt gy noch niet geleerd, om 't in Gods hand te geven,
Die al uw moeite en smert ziet met ontferming aan?

Hebt gy in voorgen tyd, toen gy moest henen gaan,
Door duistre wegen, en door vreeze wierdt gedreven,
Niet ondervonden, als gy God maar aan kost kleven
En op zyn magt en trouw bleeft onbeweegbaar staan,

Dat hy 't gevreesde kwaad genadig af kon weren,
En u meer gaf dan gy dorst denken of begeren?
Waarom dan nu niet meer, in ongelegenheid,

Aan 's Heeren liefdezorg vertrouwd alle uwe zaken?
Hy, die zoo wonderbaar tot hier u heeft geleid,
Heeft magt en trouw genoeg, om 't verder wel te maken.

DE BRUIDEGOM JEZUS

Noodigt zyne Bruid tot zynen Verbondsdisch

HOOGL: V: 1.

Myn duurgekochte Bruid, Vriendin, die'k heb verkoren,
Al eer de waereld was, voor wie 'k myn hertebloed
Gestort heb aan het kruis, toen 'k in myn rein gemoed
Moest ondervinden het gevoel van 's Vaders toren.

Toen ik, rondom benaauwd, die nare klagt deed hooren;
„Myn God, myn God, waarom proef ik nu niet het zoet
„Van uw nabyheid, die my altyd was zoo goed?
„Waarom verlaat gy my? Wat koomt myn blydschap stooren?

In dezen jammerstond, en weêrgaloze smert,
Laagt gy, myn lieve Bruid, gebonden op myn hert,
Ik dagt aan u noch in het bitterst van myn lyden,

En gaf daarom een pand tot myn gedachtenis,
Dat ik dit lyden leed, om u daar van te vryden;
Kom dan, tree toe, eet, drink, word dronken aan myn disch.

DE

DE BRUID ANTWOORD.

Myn Goël, zielenvriend, dien ik heb uitverkoren
Tot myn volzalig deel; woudt gy voor my uw bloed
Uitſtorten? 'k Sta verbaasd, o Heiland! myn gemoed
Getuigt my, dat ik had verdiend uw 's Vaders toren.

Gezegend heilwoord, dat gy my hebt laten hooren!
Uw bitterst lyden is voor my het zoetſte zoet,
Daar door hebt gy voor my verworven zoo een goed,
Dat rechte blydſchap geeft, die niemand ooit zal ſtoren.

Dat 's balſem voor myn ziel. Dit troost me in alle ſmert.
Ik legge voor uw kruis myn zondig, onrein hert.
Beſproei het met uw bloed, geſtort in 't bitterst lyden.

Dagt gy aan my; ik zal, tot uw gedachtenis,
Gebruiken 't liefdepand, dat gy my woudt bevryden,
'k Treê, op uw nodiging, gelovig aan uw' disch.

ZIELSWERKZAAMHEID

Onder het gemis van het Bondzegel des

AVONDMAALS.

Wyze: Pſ: 77.

Schoon ik heden niet mag koomen
In den Tempel, daar de Vromen
Samen zitten aan den disch,
Daar het brood gebroken is,
Daar de wyn wordt ingeſchonken,
Daar zy worden heilig dronken,
Door de kracht van Jezus bloed,
Toegepast aan hun gemoed:

Daarze, in aandacht opgetogen,
Jezus met geloovige oogen,
Als aan 't kruis gebroken, zien,
Daar zy tot zyn zoenbloed vliên,
Vloejende uit zyn zyde en wonden,
Tot vergeving hunner zonden,
Waar van zy het liefdepand
Krygen als uit Jezus hand.;

'k Wil

'k Wil nochtans myn ſtem ook paren
Met die ſaamgekomen' ſchaaren,
'k Voeg my daar ook in den geest,
Aan dat zalig bruiloftsfeest.
Wil myn Heiland my beletten,
Dat ik my niet neêr mag zetten
Aan zyn' disch, gelyk voorheen;
'k Ben met zyn beſtel te vreên.

'k Zal nu met myn aandacht treden
Daar, daar Jezus heeft geleden;
'k Zie hem door 't geloove na
Op het gruwzaam Golgotha.
Daar hy hangt aan 't kruis geklonken,
En den beker heeft gedronken
Van Gods toren, toen zyn hert,
Smolt als wasch, door al de ſmert.

'k Zie, dunkt my, zyne armen open
Voor elk, die tot hem komt loopen,
'k Hoor den grooten Levensvorst,
Klaaglyk roepen; *ach my dorst*!
Op dat hy met hemelgaven
Het aanmechtig hert zou laven,
Ja hy blaast den adem uit
Voor het leven van zyn bruid.

Maar

Maar ik trede noch al verder,
'k Zie myn' trouwen zielenherder
Uit zyn lyden weêr herſteld,
Als een zegepralend Held.
'k Zie hem boven 't aardſch gewemel,
Opgevoerd tot in den hemel,
Daar hy praalt met de eerekroon,
Op zyn' koninglyken troon.

Mag ik van dat al de panden
Nu niet tasten met myn handen,
En zien met myn lichaams oog;
Jezus lief! wil van om hoog
Dan u zelf aan my ontdekken,
En myn herte tot u trekken;
Kom, beſtraal my met het licht
Van uw vriendlyk aangezigt.

Moet ik 't zigtbaar zegel miſſen,
Ai, wil my nu vergewiſſen,
Dat gy zyt myn Bruidegom
En ik weêr uw eigendom,
Dat gy zyt voor my geſtorven
En het heil my hebt verworven.
Dat zal maken, dat myn hert
In uw liefde gaande werd.

Gy zyt immers niet gebonden,
Heer, aan zegel, plaats of ſtonden,
Neen; uw tegenwoordigheid,
Waar in al myn blydſchap leidt.
Wiltge ook in 't verborgen toonen;
Want gy wilt by armen wonen,
Kom, kom, daal dan, gunstryk Heer,
In myn ziel, die arm is, neêr.

ZIELS-

ZIELSAÄNDACHT

By gelegenheid van het

PINXTERFEEST.

Wyl wy tans den tyd beleven,
Die ons blyde ſtof kan geven,
Om te denken, hoe de Geest,
Op het eerste Pinxterfeest,
Neêrdaalde op de Schaar der Vromen,
Die te ſamen was gekomen,
Om eendrachtig met gebeên
Tot Jehovaas troon te treên,

Wenscht zich ook myn hert, ſchoon 't laag is
En dikwerf zoo dor en traag is,
Nu men in de ganſche kerk
Houdt gedachtnis van dat werk,
Zich voor uwen troon te buigen,
Jezus lief, en te betuigen,
Dat het my ook allermeest
Is te doen om uwen Geest.

Zon-

Zonder Geest kan ik niet leven,
Noch uw naame grootheid geven;
  Zonder Geest blyft ſteeds myn hert
  Duister, doodig en verwerd.
Zonder Geest kan ik geen plichten
Immer tot uwe eer verrichten,
  Zelfs het eenzaam werk is traag,
  En het hert blyft log en laag.

O dat afgetrokken denken,
Dat ge uw volk wel eens wilt ſchenken,
  't Rechte bidden in den geest,
  't Welk der ziele is als een feest;
Dat gezet en teder leven,
Dat geloovig aan u kleven
  Dat afhangen van uw kracht,
  In de plichten, die 'k betracht

Ken ik by beſpiegelingen;
Maar, helaas! in de oefeningen,
  Zyge ik menigmalen weêr,
  Als een magtelooze neêr,
Die aanmechtig zit te treuren,
Daar ik me uit het ſtof moest beuren,
  En, als weêrloos, hert en oog,
  Tot u heffen naar om hoog.

Maar

Maar uw Geest moet ook dat zuchten
Werken. Zal ik tot u vluchten,
Hy moet geven onderſtand,
En my vatten by de hand,
Ja zal ik tot iets bekwaam zyn,
Zal het u recht aangenaam zyn;
't Moet uw Geest zyn, die het werkt
En my met genade ſterkt.

Moet uw Geest dan alles geven;
Kan men zonder Hem niet leven;
Zoo als ieder een bevindt;
O Getrouwe Zielenvrind,
Waarom (mag ik u dit vragen?)
Waarom is 't, dat ge in deez' dagen
Uwen Geest, in ruimer maat,
Op uw Volk niet nederlaat?

Waarom moet myn ziel ook zwoegen
Met veel ſmert en ongenoegen,
Onder dorre doodigheid,
Die zich overäl verſpreidt?
Kan dat tot uwe eere wezen?
Wordt uw naam daar door geprezen?
Is 't beäntwoord, heerlyk Hoofd,
Aan 't geen Gy ons hebt beloofd?

Stil, myn Ziel! Durft gy dit vragen?
Durft gy over Jezus klagen,
  Dat hy u zyn' Geest onthoud?
  Als gy maar u zelf beſchouwt.
En eens wilt naar binnen treden,
Zult gy vinden duizend reden,
  Waarom gy erkennen moet,
  Dat hy hier in heilig doet;

Want uw Heiland, die zoo trouw is,
By wien nimmermeer berouw is,
  Die onttrok u nooit zyn' Geest,
  Of gy zyt ontrouw geweest.
Wat hebt gy niet menigmalen,
Als die Geest u kwam beſtralen
  Met zyn licht, dat uitgedoofd
  En u zelf daar van beroofd!

Ach dat trouweloos onttrekken,
Als de Geest u op kwam wekken
  Tot uw' plicht; dat aardsch gemoed,
  Dat zoo in het zicht'bre vroet;
Dat ver af van Jezus zwerven,
Zyn nabyheid dikwyls derven,
  Zonder dat het u zeer drukt.
  Of ge 'er onder gaat gebukt!

't Ligt berusten in 't verrichten
Van uw' hertelooze plichten,
Zoo veel wederstrevigheid,
Om den weg, daar hy u leidt,
Recht verloochend te betreden;
Dit, myn Ziel! dit zyn de reden,
Die uw Heiland billik heeft,
Waarom hy geen' Geest meer geeft.

Maar wat raad voor u in dezen?
Zult gy nu u zelf genezen?
Of gaan zitten moed'loos neër?
Neen, myn ziel! koom, beur u weër
Uit het stof, wil met uw zuchten
In geloof naar Jezus vluchten,
Bied hem aan uw doodig hert,
't Geen u strekt tot zoo veel smert.

Liefste Jezus! Grote Koning!
Zie, uit uw verheven Wooning,
Op my, die zoo trouwloos ben;
Maar ootmoedig dat erken,
Handel my niet naar myn zonden,
Die ik de oorzaak heb gevonden
Van myn geesteloos bestaan;
Maar zie me in ontferming aan.

Laat ik toch niet langer zwerven
In het dorre; neen, 'k zou ſterven.
Zend toch, liefſte Jezus, meer
Geest en leven op my neêr,
Zal ik rechte vruchten draagen,
Die u konnen welbehagen,
Die uw' name zyn tot lof;
Gy, gy zelve moet uw' hof

Ryk bewaat'ren en beſproeien;
Dan zal alles welig groeien,
Als een friſe wilgeboom
Aan een klaaren waterſtroom.
Dit is 't woord door u geſproken,
Dat gy nimmer hebt gebroken.
Ach vervul, vervul dat toch
Aan myn dorstig herte noch.

HET ZONDIG NEDERLAND,

Onder alle Gods oordeelen noch zorgeloos, opgewekt tot een ſpoedige en oprechte

BEKEERING.

Wie is 'er, als hy merkt, dat hooge waterſtromen
Hem dreigen, wyl de ſtorm geweldig huilt en kraakt,
Wie ziet de wolken zwart, de donderbuiën komen,
Die niet een ſchuilplaats zoekt, waarin hy veilig raakt?
Wat krygsman is zoo dwaas, die zorgloos zal gaan ronken,
Wanneer de vyand waakt en zich ten ſtryde ſchikt;
Als hy van ver reeds ziet de flikkrende oorlogsvonken,
En hoort het krygsälarm, daar yder een voor ſchrikt;
Zal hy op zulken tyd zich niet in 't harnas zetten,
En wakker blyven, zoo zyn Veldheer heeft belast
Om met naauwkeurigheid geduurig op te letten,
Dat hem het kwade niet op 't onvoorzienst' verraſt?
Ja elk is wys genoeg in tydelyke zaken,
En elk verwondert zich, wanneer 't zoo niet geſchied:
Maar ach ons Neêrlands volk, ſchoon 't onweer dicht koomt naaken
En 't zwaard reeds is gewet, vreest noch Gods oordeel niet.

De

De geest eens diepen slaaps is op hen uitgegoten.
Wat oordeel ons ook treff', hoe groot en zwaar 't moog' zyn,
De herten zyn verhard, en de oogen toegeslooten.
Al slaat Gods hand ons zwaar, men voelt geen smert of pyn.
Wie is 'er noch ontwaakt door al de zware roeden,
Die Gods rechtvaerdigheid ons toezend jaar op jaar!
Was Veepest, zware Storm en hooge watervloeden,
Of 't knagend zeegewormt, dat ons brengt in gevaar,
Wel magtig, onder ons zoo veel versteende herten
Te breken? Neen, o neen: al kwam 'er slag op slag,
Al was Gods hand verhoogd, men zag het niet met smerten;
Maar bleef zich in het kwaad verharden, zoo men plag.
Is 't wonder, dat de Heer, wiens gramschap is ontstoken
En brand, gelyk een vuur, terwyl de zondebrand
Nog niet is uitgebluscht, maar byft op 't heevigst roken
Ons heeft doen voelen op het nieuw zyn slaande hand?
Wie heugt niet, hoe die hand in 't voorig Jaar ons drukte,
Wanneer de felle vorst en wind 't gewas van 't veld
Ten grooten deel bedorf, zoo dat onze oogst mislukte,
Waar door een duure tyd ons nog gevoelig knelt?
Als of God tot ons riep; „ Ik kan niet langer dulden,
„ O Land, uw overdaad, uw wellust, dartelheid.
„ De zatheid van het brood en zoo veel andre schulden,
„ Die hebben u reeds lang voor deze straf bereid.

O Neêrland! Neêrland zult gy nu noch niet ontwaken?
Zultge op uw zondenweg nog zorgloos blyven gaan?
Is dan niets magtig, uw onbuigzaam hert te raken?
Dan zal Gods roede u noch met zwaarder plagen slaan.
Koomt nu een duure tyd u zoo gevoelig treffen?
Wie weet of niet de Heer een zwaren hongersnood
Zal zenden; ach! hoe zult gy dan met smert beseffen,
Hoe zeer gy God nu tergt, verdarteld, zat van brood.
Wy hebben wel, 't is waar, noch vrede in onze dagen;
God heeft het Oorlogs zwaard tot heden afgeweerd,
Maar hoort men dagelyks niet van den kryg gewagen?
't Is al in rep en roer, waar henen men zig keert.
De vyand is gereed, zoo ras God maar wil spreken.
Het zwaard is uit zyn schede en reeds voorlang gewet,
Het smeulend oorlogsvuur wordt wis in't kort ontsteken,
Zoo Gods langmoedigheid en magt zulks niet belet.
En ach wiens herte moet niet sidderen en beeven,
Zoo ons dit zwaard ook trof, hoe haast kon God dit land,
Dit goed, gezegend land, daar wy gerust in leven,
Tot woestheid maken, door des Vyands wreede hand,
Dan zoudt gy zien, met wee, uw prachtige gebouwen,
Uw kost'lyk huissieraad, ja al uw heerlykheid,
Al, wat gy stelde tot uw toevlucht en vertrouwen
In 's Vyands magt, of in een puinhoop neêrgeleid.

Dan

Dan zoude uw hoogheid en zoo lang genoten luister
Neêrdaalen in het ſtof en ſpoedig ondergaan,
O Neêrland, en een nacht van naar en aklig duister
U treffen, want wie zal voor 't oordeel Gods beſtaan?
Nu acht gy dikmaal klein dien allergrootſten zegen,
Dien gy genieten kunt, dat ge opentlyk moogt gaan
Met Gods Volk, naar zyn huis, langs Sions ſchoone wegen;
Daar trouwe Leeraars op de hooge plaatſen ſtaan;
Daar ge in des Heeren naam geſmeekt wordt en gebeden,
Daar gy tot uwen plicht word ernſtig aangeſpoord.
Maar ach! het ſnood verzuim van zoo veel dierbre reden
Doet vreezen, dat de Heer den kandelaar van 't woord
Van ons wegnemen zal, terwyl zyn heilige oogen
Gewis met weerzin zien, hoe't heilwoord word verſmaad,
Zyn Knechten klein geächt. Zou God dit meer gedogen?
Neen. Wee, als God ons, met zyn woord en Geest, verlaat!
Dat is de grootſte blyk van zyn geduchten toren,
Als hy een zondig volk, dat lang geweigerd heeft
Naar zyn genadeſtem te neigen hert en ooren,
Laat wandlen op hun' weg, en aan zich zelven geeft.
O Zondig Neêrlandsvolk! dit al hebt gy te wachten
Zoo zware ſtraffen heeft de Heer voor u bereid,
Zoo ge op uw' zondenweg volhardt en blyft verachten
Den grooten rykdom van zyn goedertierenheid.

Maar wilt gy noch in tyds het oordeel Gods ontvlieden;
Ontwaak, ontwaak, ſta op, bekeer u toch met ſpoed
Wyl hy u noch genaê en leven aan laat bieden,
Val uwen Richter met boetvaerdigheid te voet.
Belyd uw ſchuld oprecht, bid dat hy niet wil treden
In 't recht, terwyl gy toch voor hem niet kunt beſtaan.
Maar hand'len naar genaê, wyl zyn barmhartigheden
Zoo vaak betoond, ver ons bereik te boven gaan,
Stel hem zyn eigene betuigingen voor oogen,
„ Zoo waarlyk als ik leef, o Zondaar, 'k heb geen' lust
„ In uwen dood; o neen, 'k heb met uw ſtaat mêdogen,
„ Zoo ge u oprecht bekeerd, dan word myn toorn geblusscht.
Door dezen weg alleen verkrygt gy noch den zegen.
Haast u dan, red uw ziel, zoek uw behoudenis:
Verlaat toch dadelyk uw ſnoode zondenwegen,
Terwyl 'er nog genaê by God te vinden is.
Of weigertge nu noch des Heeren ſtem te hooren;
Draagt dan dat brandmerk weg voor eeuwig tot uw ſchand,
Dat gy God hebt getergd, waarom, hy in zyn toren,
Tot woestheid heeft geſteld 't hardnekkig Nederland.

DE
ZALIGE RUST

in de eerſtelingen genooten

tot antwoord op een vers van den Hoogëerw: Heere
J: WILLEMSEN over de zinſpreuk van
PHILIPPUS MARNIX,
DE RUST IS ELDERS.

O ja de zaalge rust is boven,
Maar hier op aard word, door gelooven,
Wel eens een eerſteling geſmaakt,
Wen God de ziel komt vergewisſen,
Dat haar verwagting niet kan miſſen
Op 't goed, daar zy hier ſtaag naar haakt:

Die zoete rust van 't bly geweten
Mag wel 't verborgen manna heeten,
Het geen een waereldling niet kent.
Het wordt maar aan de ziel gegeven
Die heilig wenscht voor God te leven
En zyn' nabyheid is gewent.

Ik wensch, myn Vriend! wyl ge onder ſmerte
Tans zwoegt, dat deze rust uw herte
In God doe rusten, om u ſtil
Voor hem te bukken, en de ſlagen
Van uwen Vader zoo te dragen,
Als zyne hoogſte wysheid wil.

Die rust kan al uw leed verzachten
In bange en ſlapelooze nachten,
Als 't lichaam niet veel rust geniet.
Die dan in God zich kan verſterken,
Als hy die rust in 't hart wil werken,
Voelt naauw de ſlagen van 't verdriet.

Die rust, van u hier ondervonden,
Verſterke u in de vaste gronden,
Dat, als uw lichaam in de dood
Zal op zyn ſlaapſtêe veilig rusten,
Uw ziel aan 's Hemels zaalge kusten
Zal rusten in uws Heilands ſchoot.

OP DEN TWEEDEN DRUK VAN SIONS ZIELSBANKETTEN

van den Eerwaarden en nu zaligen Heere

JACOB WILLEMSEN,

In zyn Ed. leven Kiesheer der Stad Middelburg.

Zeg niet, o Waereldling, het rechte Christenleven
Kan nimmer blydschap geven:
Het heet in 't zwart te gaan, daar's niet dan treurigheid
En naarheid in bereid.
Ja, 't is zoo naar uw dwaas en onvernuftig oordeel;
Gy kent toch niet het voordeel,
Dat 's Heeren volk geniet, terwyl zy hier beneên
Den engen weg betreên.
O wierd het u gegund, hem na te mogen wandlen,
Als zy in 't eenzaam handlen
En bezig zyn met God, 't geen gy noch kent noch ziet,
Ja acht voor zielsverdriet.
Mag eens een Bondgenoot, met 't reukwerk der gebeden,
Tot 's Heeren rykstroon treden,

Om

Om met vrymoedigheid te ſtorten allen nood
In zyn' genadeſchoot.
Ontlast hy daar het hert, voor God, in boetetranen;
Die, die zyn 't, die hem banen
Den weg tot waren troost, wyl in deez' droeffenis
De grootſte blydſchap is.
Is 't hem vergund in dat verborgen, heilig eenzaam,
Met zynen Heer' gemeenzaam',
Te pleiten op het woord, dat zyn gezegend Hoofd
En Borg hem heeft beloofd;
Gebruikt hy 't heilig recht, het welk hem is gegeven,
Om nedrig aan te kleven,
En op Gods Vaderhert, door Jezus duur rantſoen,
Geweld te mogen doen;
Of ſtygt hy Thabor op, om daar zyns Konings luister
Te zien, niet in het duister;
Maar by des Geestes licht, die in die heerlykheid
Van ſtuk tot ſtuk hem leidt:
Dan dicht hy wel een lied tot eer van zynen Koning,
Aanbid hem in zyn woning,
En roemt, verwonderd, al dat overdierbaar ſchoon,
't Geen hy daar ſpreidt ten toon.
Ja wil zyn zwakke ſtem met Hallelujaahs paren
Der reeds volmaakte ſcharen,

Die

Die vlekloos, onvermoeid, uitgalmen 's Heeren lof,
In 't zalig vreugdehof.
Dat dit het wezen zy van 't vrolyk Christenleven,
Moet elk getuignis geven,
Die, met bedaartheid, zich by deze ſchriften zet,
Daar Sions Zielsbanket
Is opgedischt aan ons, door een, wiens kille beenen
Bedekt zyn met de ſteenen;
Terwyl zyn hooge geest reeds onder de Englen zweeft
En eeuwig Gode leeft.
Hier 's keur van ſtof, waar in de ziel zich kan verlusten
En met genoegen rusten.
Hier is een zielenſpys, die 't hert niet ledig laat,
Maar wezentlyk verzaadt.
Kom, Sions volk, laat dan in deze zee van zaken
Uw ziele zich vermaken,
Gy kont hier weiden in Gods raad- en vreêverbond,
Op Christus bloed gegrond.
Hier ziet ge uw' God als Heer en Schepper aller dingen,
En die zyn gunstelingen
Door Christus bloed verlost, hen heiligt, en zyn beeld
In hunne zielen teelt.
Hier word Jehova in zyn glans en heerlykheden
Geroemd en aangebeden,

En

En Jezus ons vertoond, die, als de hemeltolk,
Naar 't hert ſpreekt van zyn volk.
Dan daalt de ziel eens neêr, om de allerdiepſte hoeken
Des herten te doorzoeken,
Houdt ſprake met zich zelf voor 's Heeren alziende oog
Dat ze inroept van om hoog;
Dan hoortge eens, hoe ze erkent, dat al het aardsch is nietig
Gansch ydel, ja verdrietig,
En dat de ware vreugd alleen ligt in 't genot
Van een volzalig God,
Zyn kusſen zyn haar goed, die zyn de ſpeceryen,
De hemellekkernyen,
Daar Jezus op onthaalt; o ja, die zyn in ſmert
Een ſteunſel voor het hert:
Dan wordt eens Jezus Bruid, ſchoon in zich zelf elendig,
Vertoond, als ſchoon inwendig
En ſierlyk uitgedoscht met koninglyk gewaad,
Gepast naar heuren ſtaat;
Dan weêr de Bruidegom, zoo als hy gansch begeerlyk,
Volmaakt en overheerlyk
In 't oog is van zyn Bruid, als haar zyn glans beſtraalt
Op 't keurigst afgemaald,
En eindelyk de ziel, door zoo veel wondre wegen,
Ten hemel ingeſtegen,

Daar

Daar ze als verwinſter in den geeſtelyken ſtryd
Voor eeuwig zich verblydt.
Wie, die dit al beſchout, zal langer durven twisten,
Of een rechtſchapen Christen
Geen blydſchap ondervindt; o ja, geloof het vry,
't Stygt alle vreugd voorby.
Komt Sioniten, komt! hier hebt gy ſtof tot zingen,
Wilt door de wolken dringen,
Beurt uwen traagen geest om hoog, verheft uw ſtem.
In dit Jeruzalem.
Tragt aan den Waereldling getuigenis te geven,
Hoe 't ware Christenleven
Ook vreugde in zich bevat, ja, meer de ziel voldoet
Dan al 't verganklyk goed.
Dankt God, dat hy op nieuws u wederom laat ſtichten
Door deze dierbre dichten.
Waarin een Man herleeft, die al zyn tyd en kracht
In 's Heeren werk doorbragt,
Die eertyds leefde op aard, maar wandelde in den hemel
Ver boven 't aardsch gewemel,
Die velen heeft geleert, geſticht en aangeſpoort,
Door 's Heeren dierbaar woord,
Die ſtaag zyn' Geest verhief, door heilige gezangen,
Daar hy de wondre gangen

Van Jezus met zyn Bruid heeft fierlyk voorgeſtelt
En 's Heeren roem vermeld.
Nu is hy voor den troon, en zal daar eeuwig leven,
Om Gode lof te geven;
Daar zingt hy zo als hier, maar op volmaakter' toon,
Van God en van Gods Zoon.
Volgt zyn geloove na, ziet op zyn doen en handel
En de uitkomst van zyn' wandel;
Zoo zult gy ook by hem, hier na, in heerlykheid
Eens worden ingeleid.

OP DE VERHANDELINGEN OVER HET HEILIG AVONDMAAL,

van den zeer Eerwaarden en nu zaligen Heere

PETRUS IMMENS,

In deszelfs leven waardigen en getrouwen Leeraar in de Gemeinte van Jezus Christus te Middelburg.

Spreekt Habel noch na zynen dood,
Door zyn geloof en heilig leven,
Waar van hy proeven heeft gegeven,
Als 's Heeren gunst- en bondgenoot;
Hoortge in Gods Woord den roem dier Helden,
Die 't koninglyke deugdenpad
Betraden naar de Hemelstad,
Die 's Heeren eeuwgen lof vermeldden;
Deeze eer geschied noch t'aller tyd
Aan 't volk, dat Gode is toegewyd.

Hoe zeer ze op aarde zyn veracht;
Schoon waereldlingen met hun ſpotten;
(Wier naam voor eeuwig moet verrotten,
Of tot hun ſchande aan zyn gedacht)
De nagedachtnis blyft in zegen
Van hem, die godvrucht en die deugd
Geſchat heeft boven 's waerelds vreugd,
Die nimmer daar by op kan wegen.
O zalig, die zoo rust in 't ſtof,
Dat aan hem word' gedagt met lof!

Die eer geniet ook 's Heeren knecht,
Die, al ruim dertig Jaar geleden,
Op 't algemeene pad getreden,
In 't ſtof des doods is néer gelegt;
'k Meen *Immens*, die al zyne krachten
Verteert heeft in den dienst van God,
En nu geniet dat zalig lot,
Waar op Gods trouwe knechten wachten:
De naam des mans blyft met zyn werk
Noch tot een zegen in Gods kerk.

Geen

Geen wonder: daar heeft hy gelicht,
Gelyk een ſtar ſchynt in het duister,
Daar heeft hy met veel roem en luister
Door woord en wandel ſaam geſticht.
Wie voelt zyn hert niet noch ontſteken
In liefde tot dien dierbren Man!
Als hy zich noch erinren kan
Dat aangenaam en ernſtig prêeken,
Dat lieflyk ſpreken naar het hert
Der zwoegende onder druk en ſmert.

Die ongemeene vriendlykheid
In 't onderling te ſaam verkeeren,
Die lust om anderen te leeren,
Waar toe hy altyd was bereid;
Dat bidtalent, aan hem gegeven,
Waar door hy dikmaals met den Heer
Kon worſtlen, pleiten, hem niet eer
Liet gaan; maar zoo lang aan bleef kleven,
Tot hy d'Almagtigen verwon,
Die hem zyn bee niet weigren kon.

Maar zacht! ik zeg niet meer; 'k zwyg ſtil:
Die Leeraar is ons lang ontnomen
En zal ook nimmer wederkoomen.
Buk u myn ziel! 't was dus Gods wil,
Wees dankbaar, dat gy u moogt tellen,
By die een' naauwen ommegang
Met hem genoten Jaaren lang,
Dat ge op zyn' dienst ook prys woudt ſtellen,
Ja 't zelfs een voorrecht hebt geſchat,
Als ge aan zyn voeten nederzat.

Wat hoordet ge, uit zyn dierbren mond,
Niet menige aangenaame woorden,
Die 't hert innamen en bekoorden,
Waar door ge u aan Gods dienst verbondt:
Gedenk vooral noch met genoegen,
Aan die bemoedigende taal,
Die hy, voor yder Avondmaal,
Aan Sions treurgen toe wou voegen,
Wanneer Gods Volk bericht ontfing,
Hoe 't best geſchikt ter bruiloft ging.

Dit is ook de inhoud dezer blaân,
Door *Willemſen* ons opgedragen,
Die daar in vondt zoo veel behagen,
Dat hy wel hand aan 't werk wou ſlaan,
Om 't met zyn voorwerk uit te geven,
Waar voor Gods kerk, door hem geſticht,
Zig vindt op 't hoogst aan hem verplicht.
Heer! rek dien dierbren Leeraar 't leven!
Schenk hem, een geestlyk zaad ten loon,
Zyn blydſchap, dankens ſtof en kroon.

Deez' bondel toch houdt in een ſchat
Van uitgelezene oefeningen,
Die meest behelzen zulke dingen,
Die 's Heeren Volk, op 't levenspad,
Troost, raad, beſtuuring konnen geven.
Hier kan het hert, met angst vervult,
Op 't bang gezicht der zonden ſchuld,
Onzeker heen en weêr gedreven,
Bericht ontfangen, hoe het moet,
Heen vluchten tot des Heilands bloed.

't Leert ons van 't waar geloof den aart,
Zoo als 't moet worden ondervonden.
Hier worden ons de vaste gronden,
Waar op men veilig bouwt, verklaard.
Hier leert men, hoe men best zal handlen,
Om in der daad en niet in ſchyn,
Verzekerd van zyn' ſtaat te zyn.
En hoe men door 't geloof moet wandlen,
Waar van men zaalge vruchten plukt,
Roem, blydſchap, vreê, die 't hart verrukt.

Dan zietge weêr een ziel, bereid,
Om in 't verbond met God te treden,
Op 't allerkrachtigst overreden,
En haar als voor den troon geleidt,
Om ſtatelyk 't verdrag te maken,
Niet ſlechts voor nu, maar voor altyd.
O zalig, die, zoo toegewyd
Aan God, de zonden mag verzaken!
O zalig, die zoo voor hem leeft,
Door Jezus, die 'er kracht toe geeft!

Dan wordt noch eindlyk, ten besluit,
Geleert, hoe 't Avondmaal den Heere
Gebruikt moet worden hem ter eere,
En met wat sieraad Jezus Bruid
Gekleedt moet zyn, om toe te treden
Aan zynen disch, en zy voortaan,
In zyne wegen heilig gaan,
Gelyk het past aan Jezus leden,
Die met een dankbaar rein gemoed,
De kracht vertoonen van zyn bloed.

Wel is dit de inhoud van dit boek,
Hoe waerdig is het dan gelezen!
Hoe nuttig kan 't een ziele wezen,
Die 't voor zich neemt ten onderzoek!
Koomt vrienden Gods, dien 't mogt gebeuren,
Dien Leeraar, zoo vol kracht en Geest,
Te kennen; is hy u geweest
Tot nut, moest ge om zyn heen gaan treuren;
O koomt, herdenkt noch eens zyn woord,
Dat gy met zegen hebt gehoord.

Koomt Sions treurigen, wier hert
Benauwd is wegens uwe zonden,
Hier vindt gy balsem voor uw wonden,
Tot heeling van uw' zielensmert.
Hier ziet ge uw zwarigheên benomen,
Een' vollen Jezus en zyn bloed
U aangeboôn, tot wien gy moet,
Al deed de vrees u beven, koomen,
Wyl hy geen ziel ooit heeft veracht,
Die hem uitboezemde haar klagt.

Koomt maakt met my dan van dit Schrift
Een recht gebruik, 't zy gy 't voor dezen
Gehoort hebt, of nu eerst moogt lezen,
Ontfangt het als een liefdegift,
Aan u geschonken door Gods goedheid,
By al de middlen, die hy geeft,
En daar uw ziel alleen by leeft.
Smaakt gy hier van de rechte zoetheid,
Het zal uw tong in 's Heeren lof
Ontbinden voor deez' dierbre stof.

O Hoe gelukkig is een Volk,
Dat zulk een' Leeraar heeft gekregen,
Die hen, beſcheiden, 's Heeren wegen
Verklaarde als een recht bybeltolk;
Die zondaars, door den ſchrik des Heeren
Bewegen kost tot 't waar geloof,
Om niet te worden Satans roof,
En zulken, die tot God zich keeren,
Door onderwys, door hulp en raad,
Behandelde naar hunnen ſtaat.

Dit voorrecht heeft ook Middelborg
Genooten, daar niet ſlechts de waarheid,
In haare zuiverheid en klaarheid,
Geleerd is, maar Gods liefdezorg
Heeft daar van tyd tot tyd gezonden
Getrouwe Leeraars naar zyn hert,
Waar door de kracht der waarheid werdt
Beleeft en waarlyk ondervonden,
Die trouw en yvrig in het werk,
Tot opbouw waren van Gods kerk.

Of wierdt 'er, door de bange dood,
Op 't onverwagtst één neêr geſlagen,
't Geen ſtoffe gaf tot bitter klagen:
In zulk een zwaar verlies en nood,
Liet God zyn dierbaar Volk geen weezen,
De groote Ontfermer hield zyn oog
Op hen geſtadig van om hoog.
Hy heeft die breuken weer genezen:
Ja noch tot heden mag 't geſchiên,
Dat wy getrouwe Leeraars zien.

Ja, trouwe Leeraars, die vol moed,
Het voetſpoor van dien zaalgen drukken,
Die 's doods geweld ons kwam ontrukken,
Waar door 't verlies weêr is vergoed.
Och dat die arbeid van Gods liefde,
Zoo onvermoeid aan ons beſteed,
Maar kracht op 't hert des Zondaars deedt!
Dat 's Konings pyl het eens doorgriefde!
O Heiland ryd voorſpoedig voort
Op 't zalig Euangeliewoord!

Zend

Zend in een ruimer' maat uw' Geest,
Dat hy dit deel van uwe Kerke,
Zoo wel als andere bewerke,
Die lang onvruchtbaar zyn geweest.
Mogt m' ook eens van dit Sion hooren,
Daar 't woord, met zoo veel ernst en kracht,
Op 't hert des zondaars wordt gebragt,
Dat dees en die daar wierdt gebooren,
Die met hun ganſche hert en mond,
Toeſtemden 't zalig heilverbond.

Och wierdt het volk van uwen lust,
De kindren Sions, die voor henen
Als 't fyne goud met luister ſchenen,
Maar nu ontglansd zyn, toegerust
Met meer genade, geest en leven!
Dat elk uw ſierlyk beeld meer zag
Uitblinken in hun gansch gedrag!
Doe elk op 't yvrigst daar na ſtreven,
En zich opbeuren uit het ſtof,
Zoo krygt uw naam voor eeuwig lof.

OP DE

ZIN- EN ZAAKRYKE

VERKLARINGEN

van eenige Hoofdſtukken uit Mozes vyf Boeken in twee Predikaatien over yder Hoofdſtuk, aan de Gemeinte des Heeren te Middelburg, naar het gebruik van die Kerke voorgeſtelt,

DOOR

den Weleërwaarden, zeer Geleerden en Godzaligen, nu zaligen Heer, den Heer

KORNELIS BOOTT,

Lest graaggetrouwen Leeraar en Voorganger in de Gemeinte van Jezus Christus te Middelburg.

Wien 't lust, mag 's waerelds weetlust noemen
Zyn besten ſchat en hoogſte goed,
Ik wil een nutter' wysheid roemen,
Geſchikt voor 't Godgezind gemoed.
Een wysheid by geen *Socratesſen*,
Of *Senecaas* te vinden. Neen;
Die wel veel ſchoone zedelesſen,
By 't ſchemeren van 't licht der reên,

In

In hunne ſchoolen konden geven;
Doch die ontbloot van hooger licht,
De zielen troostloos deden leven,
Onkundig van hunn' rechten plicht.
Ik wil de waare wysheid zoeken
In 't woord van God, die wysheids bron,
Daar geen der wydberoemdſte boeken
Ooit in waardy by haalen kon.
Hier leert men Gods verborgenheden,
Het middel tot de zaligheid,
Het voorſchrift van de beſte zeden,
Den weg, die naar den hemel leidt.
Hier is een zee van dierbre zaken,
Daar elk zig in verlusten kan;
Een zuigeling mag zich vermaaken
Met waarheids melk; terwyl een Man,
Door hoogere beſpiegelingen,
Als meer geoefend in 't verſtand,
Kan dieper in de waarheên dringen,
Die ziende in ſchakel en verband.
O Zalig, die het mag gebeuren,
Zich veel te zetten, om dat woord
Met vrees en eerbied na te ſpeuren!
O Zalig, die het leest en hoort!

Maar

Maar ach! wat is 't verſtand noch duister!
Wat is het zielsoog noch verblind,
Om recht te zien dien ſchoonen luister,
Dien m'in dat zalig heilwoord vind.
Veel ſtukken, met veel lust geleezen,
Zyn hoogten, ſchoonmen daar op ſtaart,
Steeds moet 'er een Philippus wezen,
Die ons het Godsgeheim verklaart.
Dit voorrecht heeft God ook geſchonken,
Waar hy zyn kerk ooit heeft geplant:
Veel Mannen, die als ſtarren blonken,
In deugd, in gaven en verſtand,
Heeft hy, van tyd tot tyd gezonden.
(O vaderlyke liefdezorg!)
Om 't Euangeli te verkonden,
Ook in ons dierbaar *Middelborg*.
Het heeft ons nimmermeer ontbroken,
't Ontbreekt ons noch niet aan die geen,
Die, met een hemelſch licht ontſtoken,
Het heilig deugdenpad betreên,
Als rechte Apollosſen ons leeren,
En openen het Bybelwoord;
Waar door ook teffens 't Volk des Heeren
Tot heiligheid word aangeſpoort.

Zoo

Zoo groot een Man, zoo ryk van gaven,
Van kennis, oordeel en beleid,
Van Godvrucht, deugd, het puik der braaven,
Was Boott, by veelen noch beſchreid,
Die in het beste van zyn' Jaaren,
Het opönbod kreeg van zyn Heer,
Terwyl zyn ziel, om hoog gevaaren,
Nu leeft by God. *Hy is niet meer!*
Wy zullen nooit zyn ſtem meer hooren,
Hy *rust*! zyn werk was afgedaan,
Hy leeft by zaalge hemelkooren,
Die eeuwig voor Gods eertroon ſtaan.
Doch, ſchoon die Held ons heeft begeven,
En reeds geniet zyn' arbeids loon;
Hy zal nu wederom herleven
In 't Schrift dat ons wordt aangeboôn,
Een boek, met ſchoone en dierbre prêken,
Die met verwondring zyn gehoord,
Waarin zyn wysheid is gebleken,
Zyn doorzicht in het bybelwoord.
Hier kan men door *geſchiedverhaalen*, *a.*
De wegen leeren, die God houdt
Met al zyn volk. Hier ziet m' afmaalen
't *Geſlacht*, *b.* waar uit hy heeft gebouwt.

Zyn

a. Gen: XX, XXV, XXXI, XLIII. *b.* Gen. V en X.

Zyn kerk, die verder voortgeplant is,
Van lid tot lid, op Isrels kroost,
Dat dienstbaar in Egpites land is;
Maar eindlyk word van God getroost.
Hier ziet men hem den weg bereiden a.
Om naar zyn heilbelofte en woord,
Zyn Volk dat diensthuis uit te leiden
Naar Kanan, dat gezegend oord.
Dan mag men *zegezangen b.* hooren
Ter eere van Gods Majesteit,
Als Faro moet in zee versmooren,
En God zyn Volk door diepten leid.
Heeft Israël zich zwaar bezondigd,
'k Zie Mozes in de scheure staan;
Gods oordeel wordt hun wel verkondigd;
Hy zelf zal echter met hun gaan. *c.*
Dan wordt ons weêr een schets gegeven
Van 't zielbesmettend zondenkwaad,
Dat ons doet als *Melnatschen* leven
In een' van God gescheiden staat. *d.*
Voorts doen en Priester en altaaren
Ons, door den rook van 't offer heen',
Staag op den grooten zoenborg staren,
Die eens in 't *Heiligdom zoo treên*;

En

a. Exod: VII *b.* Exod: XV. *c.* Levit: XIII. *d.* Levit. VI.

En daar zyn bloed den Vader toonen,
Zoo pas geſtort op Golgotha,
Waar door Gods wraak ons wil verſchoonen,
En 't recht beſtaat met zyn gena.
Terwyl door *voor- en tegenſpoeden a.*
Gods Volk 't beloofde land genaakt,
Wordt ons getoont, hoe God ten goeden
Steeds over Jacobs nakroost waakt. *b.*
Wanneer een Mozes zal verſcheiden,
Leert God door een verheven' *zang c.*
Hoe hy nu voorts zyn Volk zal leiden
Geen Jaaren ſlegts maar eeuwen lang.
O keur van Zielsbeſpiegelingen?
Dus word allengs 't verſtand verlicht.
Wen 't in Gods woord zoo in mag dringen,
Dan word men wys en ook geſticht.
Dit word geleert in deze bladen;
Koomt dan, die bybelkennis acht.
Hier kont ge uw weetlust recht verzaaden,
Beſteedt hier in uw' tyd en kracht.
De dierbaarheid van zoo veel zaaken,
Die dit geſchrift in zich bevat
Kan uwen ganſchen geest volmaaken,
Verlustigt u dan in dien ſchat.

a Num: XI en XXXIV. Deut. II. *b.* Deut. VI en XVIII.
c. Duet. XXXII.

Dan zult gy best den arbeid loonen
Van veelen, die hun noeste zorg,
Wel wilden aan dit werk betoonen.
Koom gy vooral, ô *Middelborg*,
Wiens heerlyk voorrecht het mogt wezen,
Te hebben 's Heeren trouwen Knecht.
Hier kunt gy tot uw blydſchap lezen,
't Geen door hem ſierlyk was gezegt.
Waart gy, nalatig in het hooren,
't Geen dees of die noch licht beſchreit;
Hervat uw' ernst, om na te ſporen
De waarheên, die hier zyn verſpreid.
Geeft voorts aan 's Heeren heilgezanten,
Die noch hun vlyt en kracht beſteên,
Om 't woord in uwe ziel te planten,
Toch nimmer treur- of klaagens reên.
Zoekt neerſtig uw gebruik te maaken,
Van 't geen 'er uit Gods heilig woord
Door allerhande keur van zaaken,
Van week tot week wordt aangehoord.
Dan zoudtge in deugd en kennis groejen,
Gy wierdt by anderen geroemd.
Och zag ik eens uw' heilſtand bloeien!
Wierdt gy een Stad van God genoemd!

Je-

Jehova, geef hier toe uw' zegen.
Zend uwen Geest in ruimer maat,
Dat die ons leere van uw wegen.
Verbeter onz' vervallen ſtaat.
Zet kracht aan uwer knechten pogen,
Wyk, wyk toch nimmer van het woord,
Zoo zullen wy uw' naam verhoogen,
Zoo word des Duivels ryk verſtoort.
Zoo zullen we in dees' Stad u bouwen
Met blydſchap een gedenk-altaar.
Zoo zullen wy dien naam behouwen,
JEHOVA, ISRELS GOD IS DAAR.
Algoedheids bron! wil ook bekroonen
Met zegen dit doorwrochte werk.
Wil yders vlyt en arbeid loonen,
Die dit ten nutte van uw kerk,
Zoo gaarne wilden mededeelen,
Beſtraal het toch met 's Geestes licht
Zoo worden wy van *een*' door *veelen*,
Noch na zyn' dood, geleerd geſticht.

DANKËRKENTENIS

aan mynen veel Geachten Vriend, den Heere

PIETER BODDAERT,

Voor de uitgave van het derde deel zyner

STICHTELYKE GEDICHTEN.

Laten dwaze Waereldlingen
Naar hun ſchynvermaken dingen,
Daar het hert geen rust in vindt:
Gy verſchaft ons, waarde Vrind!
Beter ſtof tot zielsverlusten,
Daar 't gemoed best in kan rusten,
Wyl het ons van de ydelheid
Aftrekt, en tot God opleidt.

'k Weet geen beter' bezigheden,
Grooter blydſchap hier beneden,
Dan met Davids harp in d'hand
Heen te ſpoên naar 't Vaderland.
Schoon de levensweg dan ſmal is,
En 'er menig ongeval is,
Waar door 't ook niet zelden beurt,
Dat men eenzaam zit en treurt.

Midden

Midden in die ongelukken,
Die het hert gevoelig drukken,
  Vindmen ſteeds weêr zingens ſtof,
  Om te galmen van Gods lof:
Of komt ons een blyder zegen
Op het enge kruispad tegen:
  O! die ſtof is zeer bekwaam,
  Tot den roem van 's Heeren naam.

't Hart, éénmaal aan God gegeven,
Kan by de aardſche vreugd niet leven;
  Maar ſtygt op voor Godes troon.
  Daarmen zingt op hooger toon.
Tot dit heuchelyke zingen,
't Rechte werk der Hemellingen',
  Spoort gy ons op nieuw weêr aan,
  Wyl ge ons daarin voor woudt gaan

Waarde Neef, door uw gedichten,
Daar gy kunt Gods Volk meê ſtichten,
  Nu gy ons, ten derdemaal,
  Weder ſchenkt het best onthaal,
'k Heb den bondel met gezangen
Van uw goede hand ontfangen,
  'k Vond daarom myn hert bereid,
  Om aan u myn dankbaarheid

Weer al zingend' te betoonen.
God wil zelfs uw' arbeid kroonen,
Doende dit uw ſticht'lyk werk,
Nuttig zyn voor Land en Kerk:
Hy doe volle levensſtroomen
In uw Ziele nederkomen,
Dan krygt gy geduurig meer
Stof van blydſchap in den Heer.

'k Wensch ook, dat het my mag ſtrekken,
Om myn dichtlust op te wekken,
Daar een vonkje in 't hert van brandt.
Schoon ik op een' lager' trant,
En op min geſtelde ſnaren,
Die uw' toon niet evenaren,
Zingen moet, is noch myn lust
Echter niet gansch uit gebluscht.

Latenwy dan met genoegen,
Onze herten t'ſamenvoegen,
Wyl wy langs het enge pad
Wandelen naar 's Hemels ſtad,
Om door liederen en pſalmen
Onzen Koning toe te galmen:
U, verheven Majeſteit!
Zy de lof en heerlykheid!

La-

Latenwe, 't zy 't voor of tegen
Gaat, ſteeds zingen van Gods wegen,
Dan, dan zullen wy voortaan
Onzen weg met blydſchap gaan;
Tot wy, eens aan 't eind gekomen,
Zullen worden opgenomen
Daar men nimmer ſchreit of klaagt,
Maar de harpen eeuwig draagt,

Om den Heer en 't Lam te zingen,
Met de zaalge hemellingen,
Op den hoogſten toon en maat,
Die 't verſtand te boven gaat.
Wie, die op dit heil mag wachten,
Zingt niet met vernieuwde krachten:
Hallelujah, looft den Heer
Geeft hem heerlykheid en eer!

DANKËRKENTENIS

AAN EENEN VRIEND,

die my het lezen van eniger zynen

STICHTELYKE GEDICHTEN

vergund had.

'k Dank u voor deez' bondel dichten,
Die gy my, myn waarde Vriend,
Wederom hebt toegedient,
Daar gy my ook meê woudt ſtichten.
Ga zoo voort op 't naauwe pad,
Zingende naar 's Hemels ſtad.
O hoe heuchlyk is 't, beneden
Welgemoedigd zyne reis,
Naar het zalig Gods Paleis,
Met onwankelbare ſchreden,
Voort te zetten, tot men ſtrandt
Aan 't gezegend Vaderland,
Koomt, laat ons hier met malkander
Heffen de hozannaas aan,
Tot wy voor den Troon eens ſtaan,
Daar, daar niet meer d'een den ander,

Door

Door een zwak gebrek'lyk lied,
Zo als 't hier op aard geſchiedt,
Op zal wekken; maar o wonder?
't Hallelujah voor den Troon
Op een hoogverheven toon
Eeuwig, eeuwig zingen, zonder
Dat ooit het gezang veroud,
Of de liefde werd verkouwd.
Daar zal niets het zingen ſtooren,
Ramp, noch ſmert noch ongeval,
Zoo als hier in 't traanendal;
Maar daar zalmen met de Choren
Van Gods Englen, met de Bruid,
Roepen, galmen, ſchatren uit,
Met verhemelde gezangen:
Gy o Vader en het Lam,
Sterke leeuw uit Judaas ſtam,
Met den Geest zyt waard t'ontfangen
Al den roem en Majeſteit,
Tot in zalige eeuwigheid.

OP DE

ZINSPREUK

VAN

Mevrouw N. N.

Ik bemin een recht Christen.

Vriendin, 'k mogt uit uw reden hooren
Datge u ten zinſpreuk hebt verkooren,
'T Geenge u ten doele hebt geſtelt,
In ſpyt van alle Satans listen,
Te minnen eenen rechten Christen
Die palstaat als een ſtrydbaar held.

Wat kan 'er buiten dat toch baten,
Al hadt men rykdom, wellust, ſtaaten;
'T Is onbeſtendig in 'den nood;
Al die dat zochten, zich vergisten,
De min en weêrmin van een Christen,
Dat is een ſteunſel in de dood.

Laat

Laat dan uw wapen altoos wezen,
In duisterheid, in angst en vreezen,
't Geen u uw eigen Zinſpreuk zegt,
Als Satan met uw ziel wil twisten,
Zegt noch, *'k bemin een rechten Christen*,
Die Gods geboden houd oprecht.

Laat vry de waereld hier op ſmaalen;
Op die gezindheid moogt gy pralen.
Het is uw roem en eerekroon,
Ja, in de dood en 't uitterſte oordeel,
Zal dit uw ziele zyn tot voordeel,
Voor haren Richter op zyn troon.

Als hy in haar zal zien geſchreven,
Dat ge als een Christen zocht te leven,
Niet ſlechts in ſchyn, maar in de daad.
Dit 's d'echte proef van een recht Christen,
En voor hen, die hier alles misten,
Een goed, dat nimmermeer vergaat.

NIEUWEJAARS
ZEGENWENSCH

Aan mynen lieven en dierbaren Vriend,

DEN HEERE
JACOBUS WILLEMSEN,

wanneer wy, door wederzydſche lichaams zwakheden, van malkanderen geſcheiden waren.

Waarde Vriend, ſchoon wy geſcheiden
Zyn naar 't lichaam, door Gods hand,
Voel ik echter tusſchen beiden,
't Werken van een' liefdeband,
Band, niet door natuur gebonden,
Maar door 's Heeren Geest geleid,
Band, die, door geen dood ontwonden,
Duuren zal in eeuwigheid.
Deze liefde doet my zingen,
Daar men wêer een jaar begint:
'k Wenſch Gods dierbre zegeningen
Aan myn trouwen zielevrind:

God

God Almagtig, dit 's myn bede,
Overſtorte u met zyn Geest,
Hy geeve u genade en vrede,
Om kloekmoedig, onbevreesd,
In zyn dienst, al uwe krachten
Te beſteden, hier op aard!
Hy rigt woorden en gedachten
Altoos tot zich hemelwaart!
Hy wil uw verſtand beſtralen,
En met heeten liefdegloed
In uw' wille nederdalen,
Tot verwydring van 't gemoed.
'k Wensch u, dat de Hemelkoning,
Die reeds heeft uw hand gevat,
Zy uw toevlucht, rotſteen, woning
Op dit enge levenspad.
Hy will' u noch lange jaaren,
Met vernieuwden moed en kracht,
In zyn akkerwerk bewaren,
Tot vermaak van 't Godsgeſlagt,
Om op Zions muur' en toren,
Door de heiltrompet van 't woord,
's Heeren grootheid te doen hooren,
Daar Gods volk door word' bekoord.

Hy

Hy doe u veel zielen winnen,
Die, als paerlen aan uw kroon,
Blinken zullen, als gy binnen
Staan zult voor Jehovaas troon;
Hy wil u gezondheid geven
En meer kracht, om in zyn werk
Edelmoedig voort te ſtreven,
Tot den opbouw zyner kerk?
Hem nu, die veel meer kan ſchenken,
Uit zyn algenoegzaamheid,
Boven 't geen men wenſcht, of denken
Kan, maake ons te ſaam bereid,
Om hier zynen naam te loven,
Schoon nog op een' lagen toon,
Tot wy eens volmaakt daar boven
Leven zullen voor den troon,
Daar wy met den rei der Englen
En der zaalge Geesten ſtoet,
Onze ſtemmen zullen menglen,
Vallende het Lam te voet;
Met een hart, dat ſteeds volvaerdig
Uitroept; Roem, en Eer, en Kracht,
Zyt ge, o Lam, voor eeuwig waerdig
Dat u worde toegebragt!

Hier

Hier mede eindig ik deez' zegen,
Wyl myn lichaam niet meer kan,
En 'k blyf hertlyk u genegen,
PETRONELLA WINCKELMAN.

ZIELINNIGE
ZEGENWENSCH,
Op den verjaardag van mynen zeer geachten Vriend, den Heere
JACOBUS WILLEMSEN,
tredende zyn Eerw. in zyn XXXII *Jaar op den* 22 *July* MDCCXXX.

Zoo vliegt de snelle tyd, gelyk met arends vleug'len!
En wie kan zyne vlugt een oogenblik beteuglen?
Hy is als rook en damp, die haastlyk weêr vergaat
Gelyk een snelle boô, die nimmer rust noch staat.
Gelukkig hy, die in dit broos kortstondig leven,
Met lichaam, en met ziel, zich heeft aan God gegeven,
Die dat zyn eenig goed, zyn hoogste blydschap acht,
In zyn' volzaalgen dienst te slyten tyd en kracht.
Myn Vriend! dit heeft de Heer toen u ook doen gelooven,
Als hy uw ziele met het zalig licht van boven
Bestraalde, en u deedt zien, dat al uw heil bestond
In zyn gemeinschap, dat ge u gaaft in het verbond

't Is

't Is nu al reeds de tyd van twee en dertig jaren,
Dat gy gedobbert hebt op 's Waerelds woeste baren.
God heeft u menigmaal in ziekten en elend
Bewaard, en zyne hand tot uwe hulp gewend.
Dank zy zyn' grooten naam, dat hy u by het leven
Noch in 't voorleden jaar gespaard heeft, en gegeven
Vernieuwden moed en kracht, om in uw 's Konings werk
Arbeidzaam steeds te zyn, tot opbouw van zyn kerk.
'k Wensch, dat gy jaren lang nog onze kerk moogt lichten.
Gods erfvolk met uw leer en met uw' wandel stichten,
Hen bouwen in 't geloof, en stuuren op het pad
Naar 't hemelsch Sion, tot zy landen aan die Stad.
'k Wensch, dat gy velen nog den Satan moogt ontrukken,
En hen verlokken, om voor Jesus zig te bukken.
Hy kroone uw wigtig werk met de aangenaamste vrucht,
Die g' op uw' dienst moogt zien, op dat gy nimmer zugt.
Den eerstelingen, die hy u reeds heeft geschonken,
Wensch ik, dat gy, door die in yver meer t'ontvonken,
Bevordelyk moogt zyn tot wasdom naar Gods woord,
Dat ze op den hemelweg gaan welgemoedigd voort,
Dat gy hen stadig moogt als maagden toebereiden
Met heiligheids sieraad, en tot den Koning leiden.

Tot gy te ſaam met hen zult ſtaan voor zynen troon,
Daar z' u dan zullen zyn als parels aan uw' kroon.
Nu! 'k wensch voorts, dat de God van leven en genaden,
Uyt zyne volheid u altoos wil overladen,
Hy overſtorte u, met een zoo volzalig goed,
't Geen uw begeerte in tyd en eeuwigheid voldoet,
De groote God zy u een Rots om in te wonen!
Hy wil in zwakheen u zyn eeuwge kracht betoonen!
Hy gorde uw lichaam ook met meerder krachten aan,
Om in het werk uws diensts heldhaftig voort te gaan.
Hy voege u gunstig toe een' lange reeks van jaren
En wil voor ongeval u veilgen en bewaren.
Hy geeve u uw begeert', zoo 't met zyn raad beſtaat,
Om uit uwe Echtgenoot te zien een heilig zaad,
Hy doe u ſaamen als twee heldre fakkels wezen,
Daar 's Heeren groote naam van elk door zy geprezen.
'k Wensch ook, dat wy te ſaam, in 't onderling verkeer,
Meer mogten werkzaam zyn tot onzes Koning eêr.
O dat we als Serafyns, van liefde vlammen blaakten,
En, als met koolen vuurs, elkanders harten raakten,
Om t' ſamen welgemoed te vordren onze reis,
Langs 't enge levenspad, naar 't zalig Godspaleis,

Daar

Daar, daarmen nimmerjaar, ofmaand, ofdag zal tellen,
Daar nimmer onheil zal of ziel of lichaam kwellen;
Maar daar men ongeſtoord het zalig vreugdefeest,
Zal vieren onvermoeid met Vader, Zoon en Geest.

Dit is myn wensch, myn zugt, myn beê.
Hier eindig ik deez' zegen meê,
En onderteeken my te zyn.
Uw hertvriendin, niet ſlegts in ſchyn;
Maar, 't geen oprecht betuigen kan
Aan u, JACOBA WINCKELMAN.

ZEGENWENSCH,

Op den geboortedag van Jonkvrouwe

SARA SCHORER,

Oud werdende XXX *Jaar, den* 12 *December* MDCCXXXI.

Ik vind my, Hertvriendin! genegen
U tans te ontmoeten met een' zegen,
Hoewel myn lichaam, zwak en teêr,
Door pyn en ziekte ligt ter neêr:
'k Wil egter ook u komen kroonen,
Met dezen wensch, om u te toonen,
Hoe zeer myn hert is uitgebreid
Tot u in toegenegenheid.
'k Wensch, dat de God der zegeningen
U met genade wil omringen.
Hy meerdere steeds uw geloof,
En maak u voor het zienlyk doof,
En wil God, naar het vleesch, elenden
Of noch veel zwakheên tot u zenden,
Hy maake u onder zynen wil,
Altoos gebogen, heilig stil;

Men

Men moet toch door verloocheningen,
Door de enge poort ten hemel dringen;
Uw lieve Heiland vatte uw hand,
Hier op den weg naar 't Vaderland;
Hy leide u in zyn binnenzaalen,
Om daar uw ziel volöp te onthaalen,
Met hemelbrood en Eng'len wyn,
Dat gy moogt heilig dronken zyn,
Hy neme u in zyn liefdryke armen,
En wil zig over u erbarmen,
Hy drukke u aan zyn liefdeborst,
Tot lesſing van uw' zielendorst,
En, wil de Heer u hier beneden,
Noch in het worſtelperk doen treeden,
Terwyl de vorst der duisternis
Geduurig in de wapens is,
Om door zyn booze en looze vonden,
Uw ziel, waar 't mooglyk, te doorwonden,
Zoo wensch ik, dat Jehovaas hand
U ſtaag wil bieden onderſtand,
Hy make u in den ſtryd voorſpoedig,
Getrouw, heldhaftig, edelmoedig,
Dat nooit de Satan zegepraal.
Of over u triomf behaal.

Hy wil de helſche magt beteuglen
En geef u toevlucht tot zyn vleuglen,
Daar ge altyd veilig kont beſtaan,
Al valt u ook de vyand aan.
Hy vestig ſteeds uw hert en ooge:
Op 't gouden kleinood, dat om hooge
Reeds in de wolken voor u hangt,
Waar naar uw ziel zoo zeer verlangt;
Tot gy eens eindlyk daar zult koomen,
Daar nimmer ſtryd meer wordt vernomen,
Daar nimmer ſmert of ongeval
De ziel, of 't lichaam kwellen zal,
Dan zult gy met de Hemellingen,
Het zaalige triomflied zingen,
Op een' verheven hemeltoon,
Als vrygekogte door den Zoon.

Met een lichaam neêrgebogen
En een' geest vol onvermogen,
Die zich naauw opbeuren kan,
Wenscht zielïnnig u dees zegen,
Met een hert u toegenegen,
PETRONELLA WINCKELMAN.

NIEUWEJAARS ZEGENWENSCH

Aan mynen dierbaaren en hooggeächten Vriend,

DEN HEERE

JACOBUS WILLEMSEN,

wanneer zyn Eerw. onder veel lichaams zwakheden worstelde, en tot den Predikdienst onbekwaam was.

Met den ingang van het Jaar MDCCXXXI.

Terwyl het oude jaar nu weder is verdwenen
En 't nieuwe in plaats verſchenen,
W'aarom men al van ouds, met zeegning op deez' dag,
Malkaêr te ontmoeten plag,
Zoo koom ik ook, myn vriend! u op deez' dag begroeten
En 't allereerst ontmoeten,
Met nieuwen zegenwensch, gelykwe 't voorge jaar
Begonnen met elkaar,
Gods hand hadt u ook toen, gelyk als nu, geſlagen:
Gy moet veel zwakhêen dragen,
Uw leeme hut krygt dus geſtaadig ſtoot op ſtoot,
Een voorboô van de dood;

Maar 't is Gods goedheid, die u noch heeft willen ſparen
En onder ons bewaaren.
De bleeke dood ſneedt noch uw' levensdraad niet af,
Gy rust noch niet in 't graf.
Waar meê zal ik nu best myn hert voor u ontſluiten,
Wat zegen zal ik uiten?
Ik wensch u al dat geen, dat u in zwakheid meest
Verkwikt naar lyf en geest,
En wyl ons heil alleen is in Gods gunst gelegen,
'k Wensch u vooräl dien zegen,
Dat gy bevinden moogt, hoe ſteeds Jehovaas kracht
In zwakheid wordt volbragt;
Hy ſpreke, door zyn Geest, geduurig naar uw herte,
't Geen alle lichaams ſmerte
Wel haast verzagten kan; hy wil u altoos zyn
Een trouwe medicyn.
De volle Jezus doe genade en levensſtroomen
In uwe ziele komen,
Op dat die vruchtbaar zy, als een gewaterd hof,
In vruchten tot Gods lof.
Hy leide u menigmaal in zyne binnenzalen,
Om u daar mild te onthalen
Op hemelsch Manna en de vruchten van zyn' Geest,
't Begin van 't zalig feest.

Hy

Hy wil u Kanaâns vrucht en eerſtelingen geven,
Ten onderpand van 't leven,
Dat gy hier na verwagt, wanneer gy, na den dood,
Zult rusten in Gods ſchoot.
God wil uw aardenvat, waar in gy om moet dragen
Zyn ſchat, ook onderſchragen,
Dat die niet gansch verbreke: ô neen: hy geve u weêr
Gezondheid tot zyn eer,
Om als een Godsgezant, in onze tempelzalen,
Gods ſchoonheid af te malen,
Zyn luister te doen zien in 't Euangeliewoord,
Dat zondaars 't hert bekoord,
En ingenomen worde om zich te willen buigen
Voor Jezus, met betuigen,
Dat hy zal Koning zyn en elk zyn onderdaan,
Om hem, ten dienst te ſtaan.
God doe, gelyk voorheên, deez' zwakheid ook verſtrekken
Om u meer op te wekken,
Op dat gy, naar den geest en 't lichaam, in het werk
Uws Konings moedig ſterk,
Getrouw en vaerdig zyt, tot eens de dag zal koomen,
Dat gy wordt opgenomen,
In zaalge heerlykheid, wanneer gy voor den troon
Zult werpen uwe kroon,

Daar gy niet meer als hier van 't zwakke vleesch zult klagen,
Of eenge ſmerten draagen;
Maar altoos onvermoeit in Gods lof bezig zyn,
Gelyk de Serafyn,
Om Vader, Zoon en Geest, met hoogverheven klanken
In eeuwigheid te danken,
Met al 't verheerlykt volk en 't zalig Englenchoor
Alle eeuwigheden door.

Dit is myn hertenwensch God gunn' het ons te ſaamen,
En wil ons tot zyn dienst hoe langs hoe meer bekwamen.

DANKZEGGING EN ZEGENWENSCH

Aan myn' hooggeächten en dierbaren hertevriend,

DEN HEERE

JACOBUS WILLEMSEN,

wanneer zyn Eerw: na een zwakheid van XIII maanden, wederom de eerſtemaal predikte, uit Klaagl: III: 27, *'t Is goed voor een man, dat hy het juk in zyn jeugd draagt*, en ik door lichaams zwakheid belet wierd, om het zelve te mogen hooren.

PSALM CXVIII: 24.

Dit is de dag, dien de Heer gemaakt heeft; laat ons op den zelven ons verheugen en verblyd zyn.

Och was myn hert en tonge nu ontbonden,
Om 's Heeren lof volvrolyk te verkonden,
Voor 't goede, dat ons heden mag geſchiên!
Och was het hert van al Gods gunstgenoten
In dankbaarheid en lofgejuich ontſloten,
Terwyl hunne oogen weêr hun Leeraar zien.

't Was

't Was 's Heeren hand, myn Vriend! dewelke u drukte,
En ruim een Jaar, door zwakheên, ons ontrukte,
Dat gy belet wierd in Jehovaas werk,
Waar naar uw ziel in duizenden verlangen
Was uitgeſtrekt, om dat geluk t'ontfangen,
Om ook te zyn tot opbouw van Gods kerk.

't Was ook de wensch van al uw lieve Vrinden,
Van allen, die u hertelyk beminden,
Dat God u gave een dubble maat van kragt,
Om weder op den ſtoel te mogen klimmen,
En als een ſtar aan 't ſtarrendak te glimmmen,
Wyl Sion zwoegt in eenen naaren nagt.

Nu heeft God onzen wensch aan ons gegeven,
En u niet ſlegts bewaart in 't lieve leven,
Maar, wondre gunst, die ons gebeuren mag!
Uw ſtem nu weêr doen klinken door de chooren,
Men mag u weêr als onzen Herder hooren
Voor de eerſtemaal, op deez' gewenschten dag.

Schoon God my niet verwaerdigd heeft, om heden,
Met al zyn volk, ten voorhove in te treden,
Waar naar myn ziel reikhalzende verlangt,
Terwyl zy vaak in voorgen tyd en ſtonden,
Heeft by uw dienſt, iets heuchlyks ondervonden,
Waarom zy ook aan u in liefde hangt.

'k Wil

'k Wil daarom noch van 's Heeren lof niet zwygen,
'k Hoop ook wat van de kruimkens noch te krygen,
Schoon ik niet zitte aan dezen vollen disch,
'k Wagt van uw' meer aan my bewezen' goedheid,
Dat gy me ook iets zult deelen van die zoetheid,
Waar naar myn ziel zoo zeer begeerig is.

'k Wil midlerwyl, schoon slegts op zwakke snaren,
By 't algemeen gejuich myn dankstem paren;
Kom, 's Heeren Volk! zing met my 's Heeren lof,
Dit is de dag waarin wy als voor dezen,
Te saam verheugd en vrolyk mogen weezen,
God geeft ons daar toe heden nieuwe stof.

'k Wensch dat de Heer uw' eersten ingang zeegne,
En 't zaad des woords met 's Geestes vogt bereegne,
O dat uw woord geweest waar van die kragt,
Om hen, die noch stoutmoedig zich verheffen,
Door 's Konings zwaard, 't onbuigzaam hert te treffen,
Dat het hem als een buit wierd toegebragt.

Mogt ook uw dienst vooral daar henen strekken,
Om 't heilig Volk tot yver op te wekken,
Dat deze dag nog onder ons deed zien
De herten in veel reine liefde ontbranden
En opgericht de slaauwe en trage handen,
En vastgesteld de struikelende knïen.

'k Wensch

'k Wensch ook voor my, zo God my ſpaart het leven,
Dat hy my haast die maat' van kracht zal geven,
Om met zyn Volk meê uit en in te gaan,
Dat uw' en andrer dienst my aan moog' ſporen,
Om met meer ernst en yver dan te voren,
Te rennen, op des Hemels ſmalle baan.

Dat ik ook leere, uit deze uw eerſte reden,
In 's Heeren weg te zyn volmaakt te vreden,
Schoon ik het juk moet dragen in myn jeugd,
O ja; 't is goed, met heilig welbehagen,
In ſtilte al, wat ons God oplegt te draagen,
Schoon 't voor het vleesch geen oorzaak ſchynt van vreugd.

Nu, hertevriend! God doe u op hem wagten,
Hy geve u zoo veel nieuwe lichaams krachten
Als gy behoeft tot uw zwaarwichtig werk;
Hy leere u ook u zelven meer te ſparen,
En wil u ſteeds voor nieuwe ſmert bewaren,
Dat gy noch lang moogt lichten in Gods kerk.

Hy wil u voorts tot zynen dienst omgorden,
En doe u in hem ſterk en krachtig worden,
Dat ge als het paerd van zyne majeſteit,
Geſpannen voor den euangelie wagen,
Moogt onder ons den Eere koning draagen,
Op dat zyn ryk moog' werden uitgebreid.

Hy

Hy wil u met genaad' en zegeningen
Naar lyf en ziel ſteeds mildelyk omringen,
Hy maak u trouw en vaardig op uw post,
Standvaszig onbeweegbaar edelmoedig,
Altyd in 't werk des Heeren overvloedig,
Tot dat gy eens zult worden afgelost.

Dan zult gy ook den vollen loon ontvangen,
En als een waerdig dienstknecht eens erlangen
De levenskroon, die Jezus heeft beloofd;
Dan zult gy nooit meer over zwakheid klagen,
Maar onvermoeit de zegetakken dragen,
En zegepralen met uw heerlyk hoofd.

ZEGENWENSCH,

Op den geboortedag van myne lieve en waarde Zustur

ANNA JACOBA WINCKELMAN,

Huisvrouwe van den Welëerw: Heer

MARTINUS BOSSCHAART,

Bedienaar des Godlyken Woords tot Dordrecht,

tredende in het LX*ste Jaar hares ouderdoms den* 13 *February* MDCCXXXII.

Myn Bloedverwante en Hertvriendin!
Als my gebragt wierdt in den zin,
Dat heden is het jaar verſchenen
En als in de eeuwigheid verdwenen,
Dat heden weêr het uurtje daagt,
Waar in gy 't levenslicht eerst zaagt:
Zoo vondt myn herte zich genegen,
Om u te ontmoeten met een' zegen;
Schoon ik gansch onbekwaam my ken,
Maar van uw gunst verzekerd ben,
Die deez' geringſte myner zangen
Zult als een liefdeblyk ontfangen.

Ik

Ik wensch dan, dat de Hemelheer
U zyne zegeningen, meer
Dan gy kónt bidden of bedenken,
Wil naar de ziel en 't lichaam ſchenken;
Hy meerdre, naar de ziel, dat goed,
In volle maat en óvervloed,
Dat u in ſterven en in leven
Vernoegt en nimmer zal begeven.
d'Almagtige alleen zy uw goud
En zilver, daar gy op vertrouwt;
Hy doe 't genadeleven groejen
En als een palmboom ſierlyk bloejen,
Hy meerdere ſteeds uw geloof,
En maak u voor het zienlyk doof,
Om ſtil, verloochend, met vertrouwen,
Op God alleen uw' hoop te bouwen;
Ik wensch, dat hy u, meer en meer,
Doe werkzaam wezen tot zyn eer,
Dat ge uw verſtand meer in moogt leiden,
Om in de diepten Gods te weiden,
Dat ſteeds uw wil in liefdegloet
Ontbrande naar het hoogſte goed.

God wil 't geweten, t'allen tyden,
Met zyn genâ en heil verblyden!
Uw Heiland wil, in deez' woeſtyn,
Altoos uw licht en leven zyn,
En met genade en levensſtroomen
In uwe ziele nederkomen!
Hy zy uw vuur- en wolkcolom,
Om u te dekken van rondöm,
Uw zon om u ſteeds te verwermen,
En ſchild om veilig te beſchermen,
Uw ſterkte in ramp en ongeval,
Uw hoogſte goed, uw eenig Al!
Hy ſpreeke menigmaal van vrede,
Hy deele u d'eerſtelingen mede
Van het beloofde Canaän,
En ſpyze u met verborgen Man!!
Hy wil in uwe ziel ſteeds wonen,
En in een volle kracht betoonen,
Dat hy uw trouwe Leeraar zy,
Als Koning hebb' de heerſchappy,
Om in uw herte te regeeren
En alle zonden weg te weeren;

Hy

Hy zy uw Priester voor den troon,
Die u ook, als zyn arbeidsloon,
Moge op zyn borst en ſchouder dragen,
Om door zyn voorbeê te onderſchragen,
Hy zy uw Herder, die u weid
En aan de ſtille waters leid,
Die uit den troon Gods nedervloeiën,
Om uwe ziele te beſproeiën,
Hy zy uw man en toeverlaat,
In licht of duister, hoe 't ook gaat!
Hy wil in zwakheid u verſterken,
En door zyn' invloed ſtaâg bewerken,
Hy zy uw ſteunſel in den nood,
Uw leidsman in de naare dood,
Die u eens brengen zal daar boven,
Daar gy zult kennen, lieven, loven,
En in den vollen oceäan
Van liefde gansch te gronde gaan,
God wil naar 't lichaam u ook zeegnen,
Dat nimmer kwaad u mag bejeegnen,
Hy hoede u, in dit traanendal,
Voor ziekten, pyn of ongeval,

En wil u noch een reeks van jaaren,
Hier in zyn gunst op aard bewaaren,
Indien 't zyn wysheid zoo vind goed,
Tot blydschap van uw naaste bloed;
O mogten wy te saam noch leven,
Om God Drieëenig eer te geven!
Och dat wy, met vereende kracht,
Den Heere dienden dag en nacht!
Mogt al ons poogen daar toe strekken
Om de één den andren op te wekken
Om voorteestreeven op het pad,
Dat heên leidt naar de Hemelstad!
Doch wyl ik u wel zegeningen
Kan wenschen; maar niet toe kan bringen,
Zoo wende ik my met myn' gebeên,
Van gantscher herten, troonwaarts heen',
Tot hem, die heeft belooft te zullen
Ons uit zyn' ryken schat vervullen,
Wyl hy in zich de volheid heeft
En aan zyn gunstgenoten geeft.
Jehova! Ei, zend uwen zegen,
Gelyk een vroeg' en spaden regen,

Uit

Uit uwen hoogen hemeltroon,
Om 't dierbaar bloed van uwen Zoon.
Wil uwen Geest, in ruime maten,
Toch in de ziele nederlaten,
Dat die, als een gewaterd hof,
Moog' vruchten dragen tot uw' lof.
Doe ons te saamen, hier beneden,
Het enge levenspad betreden,
Tot dat gy ons eens, door den dood,
Zult brengen in uw' liefdeschoot,
Daar gy, ô Lam, ons steeds zult weiden
En aan het levend water leiden,
Daar nimmer zugt, of klagt of traan,
Zal uit het hert, of oogen gaan;
Maar daar wy altoos zullen leven
Om God Drieëenig eer te geven,
Tot in een zaal'ge eeuwigheid.
O God maak ons hier toe bereid!
O mocht myn zucht door 's hemelskringen,
Tot voor uw' troon toch binnen dringen!,

ZEGENWENSCH

Op het Jubeljaar van mynen veel geächten
en zeer geëerden Heer en Vriend,

DEN HEERE
Mr. PIETER BODDAERT.

Wyl zoo een lange reeks van dagen, maanden, Jaren,
Al reeds verloopen is, dat gy hebt op de baren
Van 's waerelds woeste zee gedobberd op en neer,
Myn veel geachte vriend: Ja dat de Hemelheer
Ons gunt uw Jubeljaar te ſamen te beleven,
Op deez' gewenschten dag, voel ik my aangedreven,
Niet om uw waardig hoofd te kroonen met lauwrier,
Of eenig ander groen, maar om door dit papier,
Myn' teedren zegenwensch gulhartig op te dragen
Aan u, in ſtille hoop, het zal u niet mishagen.
De liefderyke God, die, met een gunstig oog,
U, van uw eerſte Jeugd, aanſchouwde van om hoog:
Die u, wanneer gy liept op 't breede pad der hellen,
Bewaart heeft, dat de dood u niet kwam nedervellen;

Maar

Maar door zyn ſterke hand heeft op dien weg geſtuit,
Toen gy, der hel ontrukt, wierdt Jeſus tot een buit;
Die God die door zyn kracht, in velerlei gevaren,
In voor en tegenſpoed, u noch heeft willen ſparen,
Die u zoo vaderlyk geleid heeft op u pad,
Van dat hy 't allereerst heeft uwe hand gevat,
Die u, naar ziel en lyf, met zoo veel zegeningen,
In zyn goedgunstigheid geſtadig kwam omringen,
Die zelfde trouwe God, die u dus heeft behoed,
Die overſtorte u voorts met alle heil en goed,
Hy ſchenke uw waardig hoofd een kroon van gryze haaren
En wil u in zyn gunst voor alle ramp bewaren,
Hy zy uw vuur en wolk, hy dekke u met zyn hand
En ſtel u tot een ſtut voor kerk en vaderland.
Uw huis zy ryk bedeeld met zegening van boven,
Hy voege, van uw zaad, ook toe by die geloven,
Uw dierbaare Echtgenoot zy u noch lang tot nut,
In ongeval, uw troost; in ouderdom, een ſtut,
En nu de zomertyd uw's levens is aan 't wyken,
Zoo wensch ik dat uw herfst met rype vrucht mag pryken,
Om zelfs in gryzigheid te wezen vet en groen,
En Gods getrouwheid te vermelden in zyn doen,
Ja, nu u uw levenszon gaat naar den avond hellen,
Leer u de Heer nog meer uw korte dagen tellen,

Hy maake uw herte los van alles hier beneên
En voere u boven 't aardsch geſtadig troonwaards heen,
Om by vooruitgezicht, met hygende verlangen,
Die heerlykheid te zien, die gy eens zult ontfangen
Aan 't eind van uwen loop, wanneer een zaal'ge dood
U overbrengen zal in Jeſus liefdeſchoot,
Daar gy, met de Engelen en alle Hemellingen,
Het blyde *looft den Heer* zult rusteloos opzingen,
En vieren onvermoeid, by Vader, Zoon en Geest,
Tot in alle eeuwigheid het zalig Jubelfeest.

ZEGENWENSCH

aan den Doorluchtigsten Vorst en Heere

WILLEM KAREL HENRIK FRISO,

PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU, ENZ. ENZ. ENZ.

Verkoren Stadhouder, Capitein en Admiraal Generaal van de Vereenigde Nederlanden,

Ingehuldigd den 20 *van Bloeimaand* MDCCXLVII.

Wat hoor ik voor gekerm in 't lieve vaderland!
Wat jammerlyk geween! Wat derelyke ſtand!
Hoe zie ik Neêrlands volk, voorheen in feestgezangen,
In weelde en wellust, nu met tranen op de wangen!
Waarom toch dat geſchrei? waarom die bittre klagt?
't Is Vyands boos geweld, die met een groote magt
Van Krygsvolk, onvoorziens op ons is afgekomen,
En reeds Staats-Vlaanderen heeft trouwloos ingenomen;
Ja die, indien de Heer hem zulks niet hadt belet,
Reeds in ons Zeeland zelfs zyn zetel hadt gezet,
Om ons van al het geen ons dierbaar is te ontblooten,
Van godsdienst, vryheid, goed, zoo ruim by ons genoten

Wie, die dit recht bedenkt, sluit niet van vrees het hert?
Wie roept niet ach en wee! wie voelt geen ziele smert!
Maar zacht, leeft God niet meer? Heeft hy, om hoog gezeten,
Het lieve Nederland, zyn dierbaar volk vergeten?
Hoort hy niet hun gebed? Vergadert hy niet meer
Hun tranen in zyn fles, gelyk hy deedt wel eer?
Neen, neen, my dunkt ik hoor hem roepen uit den hoogen,
Staak Neêrland uw gekerm, wil uwe tranen droogen;
'k Ben noch dezelve God, die al van ouden tyd,
U van het harde juk van Spanje heb bevryd;
Die, als de Fransche magt u scheen gantsch te overromplen
En in een diepen poel van uw verderf te domplen,
U heb door wonderen gered, toen wind en zeên,
Door myn hoogwys bestel, voor u ten goede streên;
Ja die u heb verwekt getrouwe en dappre Helden,
Die in den tyd van nood u weêr in vryheid stelden,
Als andre Gideons, met onverschrokken moed,
Voor 't dierbaar Nederland, ontziende goed noch bloed.
't Was Nassaus Vorstlyk Huis, dat, in het naarste duister,
U door myn hulpe redde en bragt tot grooter' luister,
Wier hand en zwaard u heeft uit 's vyands magt gered,
En, wakend' voor uw' rust, in veiligheid gezet.
Schoon dan nu wederom uw fondamenten beven,
Al wankelt 't Staatsgebouw, en schynt zich te begeven,

Schep

Schep moed, O Nederland! Zie daar, 'k geef u een' Vorst,
Van 't bloed, dat zoo lang heeft 's Lands zwaren last getorst:
De tranen van myn volk, het zuchten en het kermen,
Klom tot myn Hemeltroon, ik moest my huns ontfermen;
Zie daar, een heilzon gaat u weer in 't duister op,
d'Oranjeboom verheft zyn kruin ten hoogſten top:
'k Zal dien gekroonden Steen tot een baniere ſtellen,
Hy zal, door myn behulp, den vyand nedervellen:
Wyl 't edelmoedig bloed, 't geen altyd heeft geleeft
In Nasſaus Stamhuis, ook noch in zyn adren zweeft.
Myn magt alleen was, die dit heil voor u bewerkte.
Ik was 't, die 's Vorsten hert door myne hand verſterkte,
Om zich vrywillig tot uw redding aantebiên,
Om daar toe vlyt, noch kracht, noch goed, noch bloed te ontzien.
Ik heb hem toegerust met Vorstelyke gaven,
Hy zal u zyn ten troost, op 't voetſpoor van die braven,
Wier zorg, voorheen getoont, u geven kon die hoop,
Dat ik door Friſo ook zal ſtuiten 's vyands loop.
O Wonderdoende God! Wilt gy, in onze elenden,
In onzen bangen nood, ons eenen helper zenden?
Ryst zulk een heilzon op in onze duisternis?
Wy pryzen dezen weg, die zoo aanbidlyk is.
Uw Naam, Heer, zy gedankt, voor dezen dierbren zegen.
Wy hebben dezen Vorst alleen door u verkregen;

Dit

Dit heuchlyk wonderwerk, 't geen yders oog nu ziet,
Is door uw ſterke hand, die 't al regeert, geſchied.
Koom, juich nu Nederland! Juich Zeeland in 't byzonder!
Hef op een vreugdeſtem, laat hooren het gedonder
Van 't bulderend geſchut, geef teekens van uw vreugd,
Steek zegevuuren aan, wees hertelyk verheugd,
Laat van uw' ſpitſen vry 't Oranje vaandel zwieren.
Draag 't teken van den Vorst aan 't lyf en in banieren:
Maar laat de lof vooral aan God zyn toegebragt,
Die, midden in de ſmert, aan u in gunste dacht.
Doch 'k vind my opgewekt, ik voel myn hert ontſteken,
Om deez' Oranje Vorst, den Prins zelf aan te ſpreken.
„ Doorluchtigst Vorst! gedoog, dat ik my tot u wend',
„ En dezen wensch voor u door lucht en wolken zend'!
„ Met blydſchap was het dat wy onlangs mogten hooren,
„ Dat ge in ons Zeeland eerst waart tot ons Hoofd verkoren,
„ Met blydſchap hebben we U ontfangen in dit land,
„ Gelyk een liefdegaaf van 's Heeren milde hand:
„ Dank zy U, dat gy U, O Held! hebt aangeboden,
„ Om Neêrland, door uw hulp, te redden uit zyn nooden.
„ God geve, dat het juk, dat onzen Staat nu drukt,
„ Door Vrankryks overmagt, door U werde afgerukt;
„ Hebt Gy zoo zwaaren last genomen op uw ſchouder,
„ Om, in deez' donkren tyd, te zyn de Stedehouder
„ Van

„ Van Nederland, ik wensch, dat 's Heeren rechtehand,
„ In al, wat Ge onderneemt, U zy tot onderſtand;
„ Als Gy ten ſtryde trekt, wil God zyn Engel zenden,
„ Om U te voeren door des vyands legerbenden;
„ Des Heeren liefd'oog zy op U ſteeds van omhoog,
„ Om U te hoeden als den appel van zyn oog.
„ O Vorst! doe, in Gods kracht, veel dappre heldendaden;
„ Treê rustig in het ſpoor, waarïn uw Vaders traden;
„ Zo word des vyands magt en woê wel haast belet
„ En d'overwinningskroon U op het hoofd gezet.
„ Zoo zal het wanklend land, dat zoo lang ſtond te beven,
„ Weer worden vastgezet en onze Staat herleven;
„ Zoo zie ik Vlaanderen, dat onder 't Fransch geweld
„ Nu zucht, door uw beleid, in vryheid weer herſteld.
„ Wil ook, O Christen Vorst! uw magt vooral betoonen
„ Aan Jezus lieve Kerk, dat die in eer mag wonen.
„ Uw wakend oog en zorg zy altyd over haar,
„ Wees haar een Voedſterheer; behoedze voor gevaar.
„ De God der Goden zelf en aller Vorsten Koning,
„ Schenke U, Doorluchtigst Vorst! uit zyn' verheven woning,
„ Al, wat gy noodig hebt: Hy geve U al uw raad:
„ Hy ſiere met zyn heil uw' Vorstelyken ſtaat.
„ Hy wil uw dierbaar hoofd met zegeningen kroonen:
„ Hy rekke uw' levensdraad, op dat we noch lang wonen,

„ Door

„ Door uw beſchaduwing, in dit gezegend land,
„ Daar 's Heeren zuivre dienst en vryheid noch houd ſtand.
„ God doe zyn zegening ook met geheele ſtroomen,
„ Op uwe Gemalin, de Ryksprinſesſe, komen,
„ Zy zy, als Jezus Bruid, met Koninglyk gewaad
„ Van deugden opgeſierd, gepast naar haren ſtaat;
„ Zy breng' haar heerlykheid en luister in Gods Kerke,
„ En zy een Zoogvrouw, die haar voede en ook verſterke,
„ Zy zy het voorwerp van Gods gunst, nu en altyd.
„ De jonge Oranjeſpruit zy Gode ook toegewyd;
„ Die blyve ſteeds de lust en blydſchap uwer oogen:
„ Gods beste zegening daal op haar uit den hoogen:
„ Zy wasſe verder op, als Heiland Jezus deê,
„ In groote en in genaê by God en menſchen meê.
„ God voeg by deze Telg ook mannelyke Zonen,
„ Die uw Doorluchtig huis bevestigen en kroonen,
„ Op dat de Oranjeboom altyd behoud' zyn' ſtand,
„ En zy tot luister van het vryë Nederland.
„ Het Koninglyke Hof, het magtige Britanje,
„ Die trouwe Bondgenoot, vereenigd met Oranje,
„ Zy altyd wel bewaard, nooit wankele die Troon,
„ Maar daar blyv', ſpyt de hel, bevestigd de Eerekroon.
„ Dit alles, en noch meer, wat ooit het hert der menſchen,
„ Van 's Heeren milde hand, begeren kan of wenſchen,

„ Daal

„ Daal op uw Hoogheid en zyn Huis neêr, als een ſtroom,
„ Zoo bloeie in Nederland noch lang d'Oranjeboom.

OP HET ZELVE ONDERWERP.

De wonderdoende God, die, door zyn ſterke hand,
d'Oranjevorst bragt in 't benaauwde Vaderland,
Maak' hem tot eene zuil, in deze donkre dagen,
Om 't wanklend Staatsgebouw door zyn beleid te ſchragen;
Hy geef hem Heldenmoed, om 's vyands magt te breken,
En in Gods Naam en kracht de Vaandels op te ſteken.

ZEGENWENSCH

OP HET JUBELJAAR

van den Hoogëerwaarden en zeer Geleerden Heer,
onzen veel geächten Leeraar en dierbaren Vriend,

DEN HEERE

JACOBUS WILLEMSEN,

den XXII *July* MDCCXLVIII.

Moestenwe onze vreugdezangen
Staken, in 't voorleden Jaar?
En de harpen treurig hangen
Aan de wilgen, wyl de schaar
Van des Heeren lievelingen,
Niet dan eens een klagend lied
In benaauwdheid op kon zingen,
Wegens rampen en verdriet
Van den vyand ons beschoren,
Die in dit gezegend land,
't Razend krygstrompet deed hooren,
En ons schier had overmand,

Wen

Wen geruchten op geruchten
Ons beroerden yder dag,
En geſtadig deden zuchten,
Hoorden wy niet dan geklag;
Nu, nu mag het ons gebeuren,
Daar de vredezon verſchynt,
Voor een zoo langduurig treuren,
't Moedeloos hert, ſchier afgepynt,
Ruimer adem te doen halen,
In een aangenamer ſtand,
Nu vindt onze droefheid palen,
Nu heeft blydſchap de overhand.
Deze meer verruimde tyden
Noopten myn' bekrompen geest,
Om my hartlyk te verblyden,
By uw heuglyk Jubelfeest,
Om u met gezang te ontmoeten,
Waarde Heer! en, naar myn plicht,
U met zegenwensch te groeten,
In dit zeer gering gedicht!
'k Zal toch met geen lauwerieren,
Of met ſierlyk bloemgewas,
Uw eerwaardig hoofd verſieren,
Dat koomt in geen herfst te pas,

Nu de lente van uw leven,
Reeds, als met een arendsvlucht
En een damp, is heen gedreven,
Past aan u een ryper vrucht;
't Zyn, myn Vriend! nu vyftig jaren,
Dat gy op de Waereldzee
Hebt gedobberd; vele baren
Dan van voorſpoed, dan van wee,
Gingen over u ook henen.
Dat is 't wisſelvallig lot,
't Welk den grooten en den klenen
Toekoomt van den wyzen God;
Maar gelukkig is hy te achten,
In deez' korten levenstyd,
Die zyn Ziels- en Lichaams krachten
Aan Jehova heeft gewyd,
Ja die reeds zyn lentedagen,
In het bloeien van zyn Jeugd,
Die den Heere meest behagen,
Heeft geheiligd tot de deugd.
Dit geluk ſtraalde u in de oogen,
Dit bekoorde al vroeg uw hert,
Toen 't, door Godlyk alvermogen,
Lieffelyk bewogen werdt,

Om

Om den zondenweg te haten,
Met verzaking van al 't geen
Nimmermeer de ziel kan baten,
En te kiezen God alleen.
Ja, God, die u had verkoren
Tot een' Dienaar van zyn' Raad,
Om des Satans Ryk te ſtoren,
En het uitverkoren zaad,
Dat aan Jezus is gegeven,
Tot zyn dierbaar eigendom,
Te bereiden tot het leven
Door het Euangelium,
Wekte in uwe jonge jaren
Daar toe ook reeds al uw' lust,
Om dien voorraad te vergaren,
Waar door gy wierdt toegerust,
Om, in 's Heeren mogendheden,
Aan te vaarden 't groote werk,
En al 't uwe te beſteden
Tot volmaking van zyn Kerk.
In dat deel, dat hy geſticht hadt,
In ons dierbaar Middelborg,
Daar gy 't eerste levenslicht hadt,
Daar heeft Jezus liefdezorg

U zyn ſchapen, om te weiden,
Twintig jaren toevertrouwt,
Op dat gy ze dragen, leiden
En als Herder voeden zoudt;
Hier in hebt gy uwe krachten,
Zoo als eertyds Jacob deedt,
Met veel zorg, by dage en nachten,
Onöphoudelyk beſteedt.
Schapen, die noch niet behoorden
Tot den ſtal, zyn door uw fluit,
Die hen lieffelyk bekoorde,
Op hun dwalendpad geſtuit;
Dezen liet gy niet verlegen;
Weest hen uit Gods heilwoord aan,
Welke zyn de rechte wegen
Om ten leven in te gaan.
Warenze op den weg gekomen,
Hebt ge als Herder hen geleidt
Aan de verſche waterſtromen,
En in jeugdig gras geweid.
Zeeg er een aanmechtig neder,
Gy verkwikte 't matte hert.
Was een ander krank en teder,
Gy verbondt die in hun ſmert,

Yder een woudt gy verkwikken,
't Zy hy ware zwak of ſterk,
En u graag als leidsman ſchikken,
Zoo de gang was van het werk.
Doch ik mag niet verder dwalen,
'k Weet uw nedrigheid duldt niet,
Breed uw' lof hier af te malen,
Daar deez' dag my ook gebiedt,
Myn gezangen niet te ſluiten,
Eer ik, dankbaar aan den Heer,
Ook myn wensch voor u kwam uitten
En dien leide voor u neêr.
U, Grootmagtig Opperwezen,
Die al 't ondermaansch regeert!
Uwe goedheid zy geprezen
En in eeuwigheid geëerd,
Dat gy zoo een reeks van jaren,
Nu reeds vyftig in getal,
Uwen Knecht hebt willen ſparen
En behoên voor ongeval,
Dat gy, toen hem zwakheid drukte,
In zyn' vroeger' lente tyd,
Door den dood niet van ons rukte;
Maar goedgunstig hebt bevryd,

En vernieuwdet zyne kragten,
Als een Arend in zyn Jeugd,
Boven wenschen en gedachten,
Tot ons aller zielenvreugd.
Dat gy hem ook in 't byzonder,
Door uw goedheid, tot ons bragt,
Om te wezen een verkonder
Van uw' Raad, en om 't geslacht
Van uw Gunstvolk te bereiden,
Om het, als een reine Maagd,
Tot Vorst Jezus te geleiden,
Die de heilbaniere draagt.
Ja, dat gy hem hebt bewogen,
Toen 't aanzienlyk AMSTERDAM,
Schier zyn herte hadt gebogen,
Dat hy tot hen overkwam,
Dat hy, als een trouwe Herder,
Deze kudde niet begaf;
Maar die noch wou hoeden verder
Met uw Euangelistaf.
O dat yder hert tot danken
Dezen dag zy aangespoord,
Dat, op hoogverheven klanken,
Heer! uw lof nu zy gehoord,

Voor uw goedheid mild bewezen
Aan uw Volk en aan uw' Knecht.
Heer! uw naam zy tans geprezen
En voor eeuwig dank gezegt.
Doch 'k voel ook myn lust ontſteken
Om u, zeer Eerwaarde Heer!
Met een' heilwensch aan te ſpreken,
En 'k leg dan myn veder neêr.
God, die, al voor 's waerelds gronden,
In ontferming aan u dacht,
Toen gy noch laagt in uw zonden;
Die u op de waereld bragt,
Die den adem en het leven,
Daar by veel weldadigheid,
In zyn gunst u heeft gegeven
En zoo Vaderlyk geleid,
Die, van dat gy kwaamt op aarde,
U zoo teeder gade ſloeg,
Zoo zorgvuldiglyk bewaarde
En als op zyn armen droeg,
Ja, die door den Geest der ſterkte,
Toen de tyd der minne kwam,
Onweerſtaanbaar u bewerkte,
En het hert voor zich innam,

Deze God, die zoo getrouw is,
Van wien ge âl uw heil verwacht,
By wien nimmermeer berouw is,
Die u heeft tot hier gebragt,
Die wil verder u geleiden,
En beſtuuren naar zyn' raad,
Tot dat Koningryk bereiden,
Dat voor u te wachten ſtaat;
Hy doe u noch lange lichten,
Als een Star, aan deze Kerk,
En door woord en wandel ſtichten,
Hy bedaauwe uw akkerwerk.
Heeft hy u geen kroost geſchonken,
Dat u ſtrekke tot een kroon;
O ik wensch, dat gy moogt pronken
Met veel kindren voor Gods Zoon,
Dat ge een zaad hem moogt verwerven,
't Geen zelfs Engelen verblyd',
't Geen in leven en in ſterven
Eeuwig hem blyf toegewyd!
Hy omringe u noch veel jaren
Met zyn goedertierenheid,
Tot een kroon van gryze haaren
Op uw Hoofd zy uitgeſpreid;

Dat

Dan, dan doe hy u noch bloeiën,
Als een vruchtboom in zyn' hof,
En gelyk een feder groeiën,
Om te melden zynen lof.
Doch wyl gy tans ook moogt vieren
Den verjaardag van uw' trouw,
Toen men u met groen kwam fieren,
Veelgeächte *Heer* en *Vrouw*!
Koom ik tot u faam my wenden,
Met de wenschbeê van myn hert,
Dat God u zyn heil wil zenden
En afkeeren alle fmert;
Hy wil, met veel zegeningen,
U noch lang in dezen ftaat,
Naar de ziel en 't lyf omringen,
In eene opgehoopte maat;
Hy verfterke uw lichaams krachten,
Zy in zwakheid u een ftut,
Doe u op zyn koomste wachten,
En zyn tot elkanders nut!
Hy verleng, zoo lang uw leven,
Tot een heuchlyke ouderdom,
U doe 't ondermaansch begeven
En breng' by uw' Bruidegom:

Daar gy boven 't aardsch gewemel,
Zonder dat een bange dood
U zal ſcheiden, in den hemel
Rusten zult in Jezus ſchoot,
Daar gy met de zaalge ſcharen,
Die al reeds zyn voor den troon,
Uwe ſtemmen ſaam zult paren,
Op een hoogverheven toon;
Daar gy vry van al 't benouwen,
By God Vader, Zoon en Geest,
Tot in eeuwigheid zult houën
't Zalig, zalig Jubelfeest.

TREUR-

TREUR- en TROOSTTRAANEN,

Uitgeſtort over het zalig afſterven van de Deugdryke en Godvruchtige Vrouwe

MEVROUWE

CATHARINA ELIZABETH CHRISTIAANSEN,

Huisvrouwe van den Heere

GALENUS TREZEL,

Godzalig in den Heere ontſlapen, in den ouderdom van XLVII jaren en IX Maanden, op den XXIII December MDCCXXXV.

Wat ſlag, wat ſware ſlag koomt ons op heden treffen,
Myn herte ſtaat bedeest, ik kan het naau beſeffen.
Is dan myn ſtrydgenoot, myn lieve hertvriendin,
Zoo ras ons oog ontrukt en reeds ten hemel in!
Heeft zy dat hemelsch goed, waar naar heur zielsverlangen
Zoo zeer was uitgeſtrekt, van Jezus reeds ontvangen?
Geniet zy nu vol op die groote zaligheid,
Die haar uit vrye gunst van God was toebereid?
O Ja! 't is waar, zy is ons oog en hert onttogen,
Haar edle ziel is reeds den kerker uitgevlogen,

En

En hemelwaard tot God en zynen troon gerukt,
Ontdaan van alle ſmert, daarze onder ging gebukt.
Daar is zy by den rei der zaalge hemellingen,
Die altoos, dag en nacht, Jehov'as troon omringen,
Daar praalt zy mede met de eere- en levenskroon,
Die zy ontfangen heeft, als een genadeloon;
Daar kanze vry en bly met 't Geestendom daar boven,
Niet zoo als hier op aard; maar in volmaaktheid loven,
Zy heft het nieuw gezang op hooger tonen op;
Haar zielevreugde ryst tot in den hoogsten top;
't Verſtand, dat hier beneên maar kende en zag in 't duister,
Is nu geheel volmaakt, zy ziet in vollen luister
Haar' lieven Jezus, dien zy hier zoo hadt bemind,
Haar' Bruidegom, haar' Man en trouwen zielenvrind.
Daar leeft zy onder hem, als onder 't altaar, veilig,
Daar rust ze in zynen ſchoot, daar is ze bly en heilig.
Elend of rampſpoed kwelt nu haare ziel nooit meer,
Haar ſmerten zyn vergoed door 't byzyn van den Heer,
Haar tranen zyn gedroogd, daar is geen plaats voor wenen,
Heur Leidsman voert haar tot de levensbronnen henen.
Daar magze zich volöp in dompelen en baên,
Haar zielsbegeerten zyn nu t' eenemaal voldaan,
't Was hier haar hertelust, om voor den Heer te leven,
Zy hadt in 't trouwverbond haar hert aan hem gegeven,

Al 't goed van de aarde, datze in ruime maat bezat,
Was in haar oog gering, God was haar hoogſte ſchat.
Zy heeft dikwerf betuigd, „ik heb niets in den hemel;
„Niets lustme nevens God in 't ondermaanſch gewemel,
„God is myn 's herten rots, myn algenoegzaam goed,
„Myn zalig eeuwig deel, de troost van myn gemoed."
Zy leefde wel op aard; maar met haar hert naar boven:
Al dikwyls opgewekt, om vrolyk God te loven
Met lied en Pſalmgezang, terwylze was beneên;
Haar eenzaam bidvertrek weêrgalmde van gebeên;
Haar hert was naauw vereënd in liefde tot de Vromen;
Men zag haar dagelyks mede in den voorhof komen:
Haar lust was in Gods wet, die zy ſteeds dag en nacht
Met veel genoegen en verkwikking overdacht:
Zy heeft als Dorcas van de goed'ren hier beneden
Den armen meêgedeeld, vooral heeft ze aan de leden
Van Jezus goed gedaan, hen in hun nood verkwikt;
Door haar goeddadigheid heeft zy hen hulp beſchikt.
Hoe klein wasze in haar oog? In plaatse van te roemen
Dorst zy zich naauwlyks by 't getal der vromen noemen,
Zy achtte 't klein talent, het geen een ander had,
Veel hoger, dan wat zy in grooter maat bezat,
En ſchoon haar hert voor God volkomen en oprecht was,
En door geloof en liefde aan Jezus vast gehecht was,

Heeft

Heeft nochtans haar de Heer door vele duisterheid,
En wanklend ongeloof, naar Sion heên geleid.
Wat zagmen menigmaal het herte niet bewogen;
Het ziltig traanenvocht neêrvloeien uit haar oogen,
Uit vreeze en kommer, of zy zich bedriegen mogt
En in oprechtigheid den Heer wel hadt gezocht?
Ja schoon de Heer wel zelf in haare ziel kwam schynen,
En door zyn 's Geestes licht het duister deedt verdwynen,
Wanneer hy sprak naar 't hert en riep: „heb goeden moed
„Uw zonden zyn verzoend, door Jezus offerbloed;
Straks wist de helsche Vorst, door velerhande listen,
De gronden van haar hoop geduurig te betwisten,
Zoo dat zy wierdt belet, om vrolyk voort te gaan
Den weg, haar voorgesteld op Sions enge baan,
Tot dat zy aan het eind der loopbaan was gekomen
En nu in heerlykheid zou worden opgenomen,
Toen heeft Jehova zelf zyn werk in haar gekroond,
Den arbeid harer liefde uit vryc gunst beloond.
Toen heeft hy haar doen zien de goedren, haar geschonken,
Toen heeft zy uit de beek der wellust Gods gedronken,
Toen is haar ziel gespyst met zalig hemelbrood,
Toen lag ze veilig neêr in Gods genadeschoot,
Toen konze op Jezus borst en in zyne armen rusten,
Wanneer hy haar omhelsde en in zyn liefde kuste,

Toen

Toen wierdt haar hert ontvlamd, de mond en tong wierdt vlot,
Om niet te ſpreken dan tot roem van haren God.
Wat was haar hert niet los van dingen van deeze aarde?
Het zalig deel in God was by haar 't hoogſt van waarde.
Zy riep niet zelden met de geeſtelyke Bruid,
Geloovig vol van liefde en in verlangen uit,
„Koom haaſtelyk, myn lief, myn Bruidegom, myn' Koning!
„Brengme uit dit tranendal toch in uw hemelwoning.
„Ik hyg en zucht naar u. Myn nieren in myn ſchoot
„Verlangen zeer, koom haaſt, ontbindme door den dood
„'k Wil wel gehoorzaam zyn, zoo 'k noch op aard moet leven
„Gelyk 't een kind betaamt, maar ach wierd 't my gegeven,
„Te ſterven in den Heer! Dat 's myn voornaamſte zucht!
„Och ware ik, vry van 't vleesch, reeds boven wolk en lucht!
„De gronden, die my doen zoo vaſt en zeker hopen
„En door deez' doodsvallei kloekmoedig henen loopen,
„Zyn in my zelve niet, wyl ik elendig ben,
„Maar in myn Jezus bloed, dat ik volwigtig ken;
„In zyn gerechtigheid zoek ik alleen myn leven,
„'k Omhels die door 't geloof, 'k heb my aan hem gegeven,
„Om, als zyn eigendom, te leven tot zyne eer.
„Op dezen grond alleen leg ik my veilig neêr.
Dit was haar taal, zoo lang haar tong heeft kunnen ſpreken,
En als het haar begon aan ſtem en kracht te ontbreken,

Wanneer zy nu en dan maar ſtaamlend ſprak een woord,
Wierd 't Hallelujah noch uit haren mond gehoord,
Zy voelde geen elend, hoe zeer het lichaam zwoegde,
De hoop der heerlykheid alleen haar ziel vernoegde,
Hoe nader dat ze kwam aan de oevers van de dood,
Hoe meer haar blydſchap rees, zelfs in den bangsten nood.
Wierdt haar eens voorgeſteld, hoe dat zy haast ontbonden
Van 't lichaam dezes doods, ontdaan van alle zonden,
Zou leven voor den troon, in 't heuchelykst genot
Van een' Drieëenig en volzalig heerlyk God:
Dat deed haar roepen: „O! gy doet my watertanden,
„Och was ik maar verlost van deez zoo enge banden!
„My dunkt, ik hoor alreeds het vrolyk bly geſchal
„Der geesten voor den troon, het zalig zielental."
Dus heeft ze tot het eind vol heldenmoed geſtreden,
Tot dat ze, in zegepraal, het ſtrydperk uitgetreden,
De leeme hut verliet, die neêrligt door de dood,
Terwyl de ziele wierdt gebragt in Abrams ſchoot,
Terwyl ons oog en hert door droefheid ſtondt bewogen,
Is zy vast heen geſneld door alle hemelbogen,
Tot voor Jehova's troon, daar zy haar Jezus ziet
En alles wat haar lust volöp in hem geniet.
Terwyl wy haar gemis beſchreiën en beklagen,
Mag zy, in 't wit gekleed, de zegetakken dragen

En 't hallelujah Gods uitgalmen voor den troon,
Op een verheven en volmaakten hemeltoon.
Nu heeft zy alles, wat op aarde is, reeds vergeten,
Terwyl zy op den troon met Jezus is gezeten,
Zy is van zonde ontdaan, geen kommer kwelt haar meer,
Terwyl zy veilig ligt in Jezus armen neêr.
Geluk Vriendin! geluk! Verheug u in dien zegen,
Dien gy, zoo onverwacht en spoedig, hebt verkregen,
Verheug u in uw deel, het wordt u niet benyd,
Wy roemen uw geluk, dat gy reeds boven zyt.
Ga voort in 't hemelwerk, in 't kennen, lieven, loven,
Dat ge onlangs maar begont in 't hemelhof daar boven.
Ons hert gaat u staag na, wy wenschen óok dat spoor
Van deugd en heiligheid te gaan, dat ge ons gingt voor.
Gy, die haar in het bloed beslaat, heur naaste Vrinden,
Gy zult, 't is waar, haar hier op aarde niet meeer vinden;
Gy mist haar hulp en raad; maar 't was zoo 's Heeren wil,
Aanbidt en pryst zyn weg, zwygt Gode heilig stil.
O Vrienden! mistge een beek door dit haar zalig sterven,
Gy houdt den Oceaan, dien zultge nimmer derven,
Zoekt daar alleen uw' troost. O zalig, die zyn ziel
In God te vreden stelt, alschoon 't hem al ontviel!
O mogtenwe te saam weêr uit dit voorbeeld leeren,
Hoe zalig dat het is, met God veel te verkeeren!

O wierden we op het nieuw met yver aangeſpoord,
Om vrolyk heên te ſpoen naar Sions enge poort!
Dan zullenwe ook op 't einde, als onze boot zal ſtranden,
Aan een gewenſchte kust in zaalge haven landen.
O wie verlangt hier niet naar zoo een zaalge dood,
Gelyk ons oog mogt zien in onze ſtrydgenoot?

GRAFSCHRIFT.

Hier ligt het dierbaar ſtof
Van een, die tot Gods lof
Geleeft heeft hier beneden;
Haar kostelyke geest
Houdt onderwylen feest
In 't eeuwig zalig Eden,
Terwylze lydzaam wacht,
Dat dit ſtof, hoe veracht,
Eens luistryk zal ontwaken,
Wanneer 't bazuin geſchal
Deez' zerk doordringen zal
En 't weder levend maken.
Dan zal het, glorieryk,
Aan Jezus heel gelyk,
Ontdaan zyn van de zonden,
En met den geest te ſaam,
Voor eeuwig zyn bekwaam
Om Gods lof te verkonden.

LYKTRAANEN,

Uitgeſtort over den onverwachten en droeven dood van

JUFFROUWE

ANNA CATHARINA MATTHÆUS,

Echtgenoote van den Heere

JACOBUS WILLEMSEN,

Bedienaar des Goddelyken woords, te Middelburg,

Ontſlapen den XIV January MDCCXXXVI, drie weken na haare Moeder, in den Ouderdom van XXIII Jaaren.

PSALM CIV: 29.

Neemt gy haren adem weg, zy ſterven, en zy keeren weder tot haren ſtof.

Verſchrikkelyke dood! waart gy noch niet te vreden,
Alsge een van Jezus leden,
In 't eind van 't vorig Jaar voor uw geweld gebukt,
Van ons hebt weggerukt!
Of moest gy in dit nieuwe uw bitterheid weêr toonen,
En, zonder te verſchoonen,
Een Jonge en teedre bloem zoo ſchielyk ſnyden af,
En leggen in het graf?

Was 't niet genoeg, dat gy de Moeder hadt geſlagen,
Waar over wy noch klagen?
Moest gy haar waardig pand, haar dierbaar eenig kind,
Van haar zoo teêr bemind,
Zoo op het onverwachtst en zonder u te erbarmen,
Wegrukken, daar ze in d'armen
Lag van haar' Echtgenoot, wiens ziel van nare klacht
En droefheid als verſmacht?
Of woudt ge deze twee, zoo lieflyk in haar leven,
Niet ſcheiden, maar ook geven,
Dat zy, in haren dood, als t' ſamen zyn gehecht
En in het graf gelegt?
Wat zeg ik? ja, gy hebt deez' twee ter neêrgeſlagen;
Maar 't was Gods welbehagen:
Hy gaf u hier toe last, en zei, „myn heilbodin,
„ Sla hier uw' ſikkel in,
„Werpt niet alleen den ſtam; maar ook den tak ter neder,
„ Als is ze jong en teder,
„Het is alzoo myn wil; myn raad moet vast beſtaan,
„ Zy moet nu henen gaan,
„Al ſchyntze 't doodsgevaar, daarze onlangs voor mogt ſchromen,
„Alreeds te zyn ontkomen,
„'k Wil haar op 't onvoorzienst, in eenen oogenblik,
„Doen ſterven met één ſnik;
„'k Neem

„ 'k Neem haren adem weg, dien 'k haar eerst had gegeven,
„ Om hier op aard te leven,
„ Zy zal weêr tot haar ſtof weêrkeeren, daarze uit kwam,
„ Toen ze eerst haar oorſprong nam.
O God! wy ſtaan verſtomd, wy weten niets te zeggen,
Wy willen liever leggen
De hand op onzen mond, gy, gy hebt dit gedaan,
Wy bidden 't nedrig aan;
Gy hebtze aan hem ontrukt, met wien gy ze op deze aarde
Voor zeven jaren paarde;
't Is nu het Jubeljaar, uw Dienstmaagt gaat vry uit,
Naar uw hoogwys beſluit.
Zy laat het al op aard, wat gy haar had gegeven,
De goedren van dit leven,
Haar vrienden, ja heur' man, aan wien zy door den band
Des huwlyks was verpand.
O zalig is hy, die in Jezus dierbre wonden,
By 't ſterfuur, wordt gevonden,
En in zyn dierbaar bloed, die opene fontein,
Gewaſchen is gantsch rein.
Die hier met Jezus leeft, die zal ook in hem ſterven
En 's hemels ſchatten erven;
Want als het al begeeft, dan blyft dat eeuwig goed,
Tot blydſchap van 't gemoed.

Om dat volzalig goed heeft myn Vriendin beneden
Geworsteld en geſtreden,
Zy heeft dikwerf betuigd, wanneer zy dezen ſchat
Maar tot haar deel bezat,
Dan was heur hert voldaan, dan konze veilig rusten
En hare ziel verlusten,
Ja op haar krankbed noch, niet lang voor haren dood,
Eer zy heure oogen ſloot,
Wanneer men dacht met grond, dat God haar noch zou ſparen
En onder ons bewaren,
Betuigde zy haar lust, om 't ſierlyk deugdenbeeld
Van die haar had geteeld,
Haar moeder, met meer ernst en yver nateſtreven,
Zoo lang zy hier zou leven;
„Ik wenschte (was haar taal) hier op deze aarde meer
„Te leven tot Gods eer;
„Of wil de Heer my uit een booze waereld halen
„En ook doen zegepralen;
„Ik voel myn herte los van alles, wat op aard
„My anders is zoo waard.
„Myn Jezus! wil my maar de doodsvalei doorleiden
„En nimmer van my ſcheiden,
„Blyf by my in den nood, vat myne rechtehand,
„Brengme in het Vaderland.

Doch

Doch 't ſcheen, de Heer zou noch ten goeden aan ons denken,
En haar op 't nieuw weêr ſchenken;
De ziekte ſchynt gekeert; maar ach! daar koomt die nacht,
Waar aan men niet meer dacht;
Een nacht, waar in 't beſluit des Wachters anders baarde,
God neemtze weg van de aarde:
Zoo even ligtze maar op 't rustbed zachtkens neêr,
En zie, daar komt de Heer,
Zy roept: „ het is gedaan, 'k zal, 'k zal op heden ſterven
„ En betre ſchatten erven,
„ Dat gaat naar de eeuwigheid, ik ga naar de eeuwigheid,
„ Myn ziel van 't lichaam ſcheidt.
Straks koomt de bleeke dood: 't gezigt gaat aanſtonds breken,
Men hoort haar echter ſpreken,
Het aangezicht betrekt, de leden worden ſtyf,
De geest verlaat het lyf;
Daar ſtaat haar Echtgenoot in bitterheid en rouwe,
Om zyn beminde vrouwe;
Ja yder ſtaat verſtomt, bewogen en bedeest,
En als geheel ontgeest.
O God! wat zware ſlag, twee zulke bittre wonden
Uw' Dienstknecht toegezonden,
Daar de eerſte noch zoo bloedt, de tweede treft het hert
Noch met veel grooter ſmert.

Ach wil zyn treurig hert bedaauwen en bewerken
En met genade ſterken;
Zoo alsge aanvanklyk deedt. O laat toch uwe kracht
In zwakheid zyn volbragt.
Woudt gy zyn wederhelft zoo ſchielyk van hem rukken,
Ai doe hem voor u bukken,
Hy weet, dat al uw doen is enkel majeſteit,
Vol wysheid, vol beleid.
Hebt gy 't drievoudig ſnoer zoo ſchielyk willen breken:
Is 't ſchepſel hem ontweken,
Drieëenig Bondgod! aan wien hy zich heeft verpand,
Vat gy hem by de hand,
Wees gy zyn ſtok en ſtaf, om veilig op te rusten,
Geef hem zich te verlusten
In u, zyn zalig deel. Door u vermag hy 't al.
Zelfs 't droevigst ongeval
Kan hy, door uwe hulp, kloekmoedig altyd dragen;
Hy kent, met welbehagen,
Uw daden wys en recht; hy pryst al, wat gy doet,
In voor- en tegenſpoed:
Wil toch zyn leeme hut behoeden en bewaren,
En hem noch lange ſparen,
Tot blydſchap van uw volk, op dat hy ons haast weêr
Van uwe wegen leer';

Laat

Laat deez' beproeving toch uw knecht ten goeden ſtrekken,
Wil hem hier door opwekken,
Om andren door dien troost, dien hy nu zelf geniet,
Te ſterken in 't verdriet;
Dan blykt uw wysheid ook in deze duistre wegen,
Dan wordt de roede een zegen;
Dan krygt uw knecht door dit verlies weêr nieuwe ſtof
Tot dankbaarheid en lof.
Leer ons toch al te maal te ſterven, wylwe leven;
Doe ons met yver ſtreven
Naar Sions engepoort; O laat ons, dag en nacht,
Altyd ſtaan op de wacht,
Met lendnen opgeſchort, met nuchter zyn en waken,
Tot datwe binnen raken:
Houd onze lampe aan brand, tot dat de Bruidegom
Ons toeroept; ziet, ik kom.
Leer ons geduurig meer de korte dagen tellen,
Die zoo ras henen ſnellen;
Och maak het hert meer los van alles, wat beneên
De ziel niet ſtelt te vreên;
Dan zal de dood ons zyn een zaalge zegewagen,
Die ons zal binnen dragen
In 't glorieryk Paleis, in 't eeuwig zalig licht
Van 's Konings aangezicht.

LYKKLAGT

OP HET OVERLYDEN

van den Hooggeleerden, Weleërwaarden en Godvruchtigen Heere

ISAÄK SCHORER,

Hoogleeraar der Kerkelyke Geſchiedenisſen in de Doorluchtige Schole en Leeraar van Gods Kerke in zyne Geboorteſtad Middelburg;

In den Heere ontſlapen den XIX *November*
MDCCL.

Getrouwe Godsgezant, zyt gy ons dan onttogen?
Is dan uw edle Geest zoo ſchielyk weggerukt
Tot God en zynen troon, door alle hemelbogen,
Tewyl uw ſtoflyk deel is voor de dood gebukt?
Moest ook het ſterflot u, zoo wel als andren, beuren,
Die hier op aarde noch kost zyn tot veler nut?
O Ja! wie moet uw dood niet klagelyk betreuren?
Het Sion Gods verliest daar door een ſterke ſtut,
Een heldre flonkerſtar, die door uw woord en wandel
Gelicht hebt en geſticht, die ons zyt voorgegaan,
En altyd hebt betoont in uw bedryf en handel,
Dat gy bewandeldet de ſmalle hemelbaan.

God

God hadt van eeuwigheid, in gunstig mededogen,
Op u reeds neêrgezien, u in zyn raad gekent;
Hy heeft ook in der tyd al vroeg uw hert bewogen
Tot zynen zaalgen dienst en 't oog op u gewend;
Maar wyl het boven al was 's Heeren welbehagen,
Datge een verkondiger zoudt wezen van zyn woord,
En Sions Koning moest op d'euangeliewagen
Omvoeren, waar door 't ryk des Satans wierdt verstoord,
Heeft hy u toegerust met sierelyke gaven,
Een hoogverlicht verstand, een' welbespraakten mond,
Die op zoo hoogen toon u dikwyls deden draven,
Dat menig laag verstand uw reden naauw verstondt.
Vooral waart gy geschikt, om 't Heeren Volk te leiden,
Wat hebt gy in dien tyd van tweëntwintig jaar,
Dat gy naar Gods bestel zyn kudde hier mogt weiden,
Niet dikwyls naar het hert gesproken van de schaar:
Altoos hebt gy getoont te zyn hun trouwe Hoeder,
Die deze schapen, van den Heer u toevertrouwd,
Geweid hebt en verzorgd van 't zuiverst Zielenvoeder,
Als gy de diepten uit Gods woord hun hebt ontvouwd.
Die waarheid hebt gy ons, op velerhande wyzen,
Op 't keurigst voorgesteld, dan eens op hoogen trant,
Als gy volmaakteren opdischte vaster spyzen,
Dan weder de eerste melk voor kindren in 't verstant:

Maar

Maar boven al hebt ge in uw leren blyk gegeven,
Dat gy geen Leeraar waart der letter, neen, o neen!
Maar door den Geest bewerkt, die 't geestelyke leven
In waarheid ook bezat, dat ge in veel dierbre reên
Noch onlangs hebt vertoond, zoo als 't wordt ondervonden
In 't hert van 's Heeren volk, zoo als 't alôm verſpreidt
Zyn licht en kracht, zoo wel ter dooding van de zonden,
Als tot het oeffenen van deugd en heiligheid.
Maar 'k zwyg: ik kan niet meer uw deugdenbeeld beſchouwen,
Of 'k voel, dat my het hert beroerd wordt en bedeest;
En om 't naauwkeuriger van ſtuk tot ſtuk te ontvouwen,
Gaat hier myn toon te laag: dat past een' hooger' geest.
Ach lieve Leeraar! waart gy maar by ons gebleven,
Hadt gy uw ſchoon talent noch langer aangelegt,
Tot opbouw van Gods Kerk; ons was geen ſtof gegeven
Tot droefheid en geklag, nu God u als zyn' knecht
Van uw' vertrouwden post aflost, en u doet rusten
Door eenen zaalgen dood in Abrams zachten ſchoot,
Daar gy gedrenkt wordt uit de beek van Gods wellusten
En eeuwig zyt ontheft van allen nood en dood.
Uw zalig voorrecht is zeer groot en onwaardeerlyk,
't Wordt u ook niet misgund. O neen, myn waarde Vriend!
Verlust u in dat goed, zoo groot, zoo overheerlyk,
Nu ge als Gods trouwe knecht zyn' raad hebt uitgediend.

Maar

Maar zienwe op ons verlies; de moed moet ons ontvallen!
O God, wat zware slag! Een Wachter afgelost,
Die, met veel moed en kracht, zyn werk op Sions wallen
Noch waarnam tot op 't laatst en trouw was in zyn' post.
Och wie moet zoo een' dood niet klagelyk bewenen?
Wie voelt zyn herte niet beroerd en heel ontsteld,
Gaat onze SCHORER, gaat die lieve Leeraar henen;
Ontneemt gy uwe Kerk tans zoo een' grooten Held?
Doch alles, wat gy doet, is heilig en rechtveerdig,
Vooräl in dezen weg, dien gy houdt met uw kerk,
't Ondankbaar Middelburg was zoo een schat niet weerdig,
Wyl hy al zuchtende zoo dikmaal deed zyn werk,
Omdat zyn' trouwe dienst van velen zoo veracht was,
Ja schandelyk verguist, gelastert en gesmaad:
Gy hebt, o God! gehoord, wat menigmaal zyn klagt was,
Die 't volk, dat hem bemint, noch aan het herte gaat;
Gy hadt uw' Knecht te lief, gy kont het niet gedogen,
Daarom naamt gy hem op by u in heerlykheid,
Daar gy voor eeuwig al zyn tranen af zult droogen,
Daar hy voor uwen troon wordt door het Lam geleid.
Wie kent den heilstaat, waar hy thans toe is verheven?
Daar lieft, daar looft hy God op hoogverheven' toon;
Daar mag hy by den rei der zaalge geesten zweven;
Daar kent hy van naby den Vader, Geest en Zoon;

Daar

Daar is hy van het vleesch, van 't zondenpak ontslagen;
Van moeite, rouw en pyn, daar houdt het klagen op,
Daar mag hy in triumf de zegetakken dragen,
Daar klimt zyn vreugd in God tot in den hoogsten top.
Wordt zyn vernederd vleesch noch in het graf besloten,
Het stoort zyn blydschap niet, wyl 't weder op zal staan,
't Wordt maar in 't stof bewaard, God zal zyn gunstgenoten
Eens uit hun graffpelonk ter feestzaal in doen gaan;
Dan zal het lichaam, met den geest vereenigd, leven
Tot in alle eeuwigheid en zyn Gods Zoon gelyk.
Wat zal dat niet een stof tot toem en blydschap geven,
Als ziel en lichaam saam beërven 't hemelryk!
Is 't wonder, dat zyn ziel, met hygende verlangen
Naar zulk een heerlykheid, waar van zyn veege mond
Noch zoo verheven sprak, reikhalsde om die t'ontfangen,
Terwyl zyn hoop daar op rustte op onwrikbren grond;
't Was Jezus dierbaar bloed, 't was Gods onfeilbre trouwe,
Het eeuwige verbond, zoo plechtig opgerecht,
De liefde Gods in 't hert, waar op men hem zag bouwen,
En waar op hy zyn ziel gerust heeft neêrgelegt;
Hy is ook in triumf ten hemel ingetreden,
Geen wolk van duisterheid benevelde zyn hert;
't Was al geloof en hoop, zoo lang men noch een reden
Kon hooren uit zyn' mond, ondanks des lichaams smert,

Tot

Tot dat die groote ziel geſlaakt wierdt uit den kerker,
Die haar beſloten hieldt, en voor den troon gebragt,
Daar hy God lieft en looft veel vuuriger en ſterker,
Dan hier beneden ooit kan worden uitgedacht.
Zoo moogt gy nu den loon van uwen Heer ontfangen,
En ingaan in de vreugd' als zyn getrouwe knecht.
Zoo moogt gy nu alrêe de heerlykheid erlangen,
Wyl ge uw vertrouwd talent op woeker hadt gelegt.
Maar ach! nu mogen wy uw ſtemme nooit weêr hooren,
Nu zal uw gulden mond ſteeds rusten in het ſtof,
Nu dondert nooit uw ſtem weêr in des zondaars ooren,
Nu wekt gy 't heilig volk nooit weêr tot 's Heeren lof.
Uw werk is afgedaan. Ach wierdt het ons gegeven,
Om, ziende op uw geloof, te drukken 't heilig ſpoor,
Dat gy, als Herder, hebt betreden in uw leven,
En uit Gods heilig woord zoo dikwyls ſteldet voor!
Koomt vriemden Gods! ai koomt, die aan zyn dienst verkleeft zyt,
Die nu zoo klaaglyk weent en neêrzit in den druk,
Hebt gy gebruik gemaakt van hem in zynen leeftyd,
Hadt gy hem hertlyk lief, troost u in zyn geluk.
Denkt aan zyn laatst gebed, dat hy met zoo veel tranen
Uitſtortte voor den Heer, dat ge ondervinden mogt,
Wat kracht was in dat woord, waar op gy God moogt manen;
„Laat alles, wat op aard van u ooit is gezocht,

„Be-

„Begeven; ik, uw God, zal nimmer u begeven,
„Ik blyf uw zalig deel en algenoegzaam goed!
„Ik zal zelfs in den dood noch zyn uw licht en leven.
„Steun op myn trouw en magt in al, wat u ontmoet.
Mist gy dan deze beek, gy blyft de bron behouën;
Ja God heeft in deez' Stad noch Knechten in zyn Kerk,
Die ſamen hand aan hand aan zynen Tempel bouwen,
Die yverig en trouw zyn in hun 's Heeren werk.
Ai laten wy hun dienst noch beter, dan voor dezen
Gebruiken t'onzen nut en geven nimmermeer
Aan Leeraars ſtof tot ſmert, dat kon weêr oirzaak wezen,
Dat God noch meer zou ſlaan en werpen andren neêr.
O God! woudt gy daar toe de herten meer bewerken;
Neem de ongodsdienstigheid, die heerscht in onze Stad,
Eens weg; laat al uw volk elkanders handen ſterken,
En maken recht gebruik van 't woord, dien besten ſchat;
Wil op zyn tyd ons weêr een' trouwen Herder geven,
Waar door de breuke, nu gemaakt, weêr zy vergoed,
Laat onze Leeraars, die noch by ons zyn gebleven,
Voorzien zyn met veel geest, veel kracht en heldenmoed.
Troost haar in 't zwaar verlies van hunnen Medebroeder,
Waar aan hun ziel, door een getrouwen liefdeband,
Zoo naauw verbonden was. Getrouwe Menſchenhoeder,
Steik hunne lichaams kracht, vat hunne rechtehand,

Om

Om moedig voort te gaan; dat zy vooräl veel zielen
Noch rukten uit 't verderf, door 't euangelie woord
En brengen Jezus toe, op dat zy voor hem knielen.
Och wierd uw Erfvolk door hunn' dienst meer opgeſpoord!
Dan zouden wy te ſaam by onzen Leeraar komen,
En ſtaan vrymoedig in 't gezicht voor 's menſchen Zoon;
Wanneer de ziel tot God zal worden opgenomen,
En eeuwig leven in volmaaktheid voor den troon.

LYKTRAANEN,

Uitgeſtort op het vroegtydig en zalig affterven van myne veelgeliefde en dierbare Nichte,

JONGKVROUWE

JACOBA ALETTA WINCKELMAN,

Godzalig in den Heere ontſlapen, in den ouderdom van XXXI *Jaren en* VIII *Maanden, den* XVIII *December* MDCCL.

Moest zoo een helder licht, dat heerelyk ſtondt te ſchynen,
Zoo uit ons oog verdwynen
Op 't alleronverwagtst! O God! hoe zwaar een ſlag
Treft ons op dezen dag;
Myn hert, ſchier overſtelpt, kan 't naauwelyks beſeffen:
Moest ons dit onheil treffen!
Een van ons naaste bloed, zoo van ons weggerukt
En voor den dood gebukt:
Een, die zoo nuttig was en noodig in dit leven,
Moest die ons ook begeven
In hare friſe jeugd? O ja, zy is vast heen,
En laat ons in 't geween:

Ze

Ze is van een zondig vleesch, dat zy hier om moest dragen,
Verlost, volmaakt ontslagen.
Zy leeft reeds voor den troon, in 't zalig heilgenot
Van een Drieeënig God:
Ze is by haar' Bruidegom, dien zy hadt in haar leven
Heur hert en hand gegeven;
Wiens gunst en vriendschap was haar allergrootste schat,
Dien zy op aard bezat!
Nu kentze van naby, 't geen hier nog was in het duister,
In zynen vollen luister,
En leeft voor eeuwig in het ongenaakbaar licht
Van 't zalig Godsgezicht,
Nu magtze met den rei van zaligen en Engelen
Haar stem te samen mengelen,
En heffen met hen meê de Hallelujahs aan,
Die wy noch niet verstaan.
Ach wie begrypt dat bly, dat vrolyk Gode leven,
Dat haar nu is gegeven,
Daar zy nu, die hier vaak met tranen heeft gezaaid,
Den oogst met blydschap maait.
Haar liefste Jezus zal nu eeuwig van haar oogen
De zilte traanen droogen,
Geen moeite, geen verdriet, geen onheil treft haar meer,
Nu zy is by haar Heer.

Het zwakke vleesch, dat hier met ziekte, ſmert en pynen
Moest worſtelen en kwynen,
Is nu ter neêr gelegt; nu viert de vlugge geest
Het zalig vreugdefeest.
De kroon, daar zy om ſtreedt, met hygend zielsverlangen,
Heeft zy nu reeds ontfangen,
Toen de Engelen haar ziel wegvoerden by de dood,
In Jezus liefdeſchoot.
O dood, o zaalge dood, dat is voorwaar geen ſterven,
Die dood is maar, om te erven
Dat groot en zalig goed, die eeuwge heerlykheid,
Die God zelfs heeft bereid.
Geluk, myn hertvriendin; daar u dit heil mag beuren,
Schoon wy hier bitter treuren
Om uw gemis, wyl gy ons allen dierbaar waart,
Zoo lang gy leefde op aard;
Geen wonder, want de Heer verſierde u met veel deugden,
Die yders hert verheugden,
Al wie u heeft gekent, heeft u op 't zeerst bemind
En was tot u gezind,
Uw vriendlyk minzaam hart was in uw oog te lezen,
Gy hebt, met lust, bewezen
Uw hulp, uw' raad aan elk, die zig in nood bevondt,
Waar gy maar immer kondt,

Gy

Gy waart in uw gezin een voorbeeld in den wandel.
In uw gedrag en handel
Bleek zachtheid, naerſtigheid, gezetheid in uw plicht,
Waar door gy hebt geſticht.
Is 't wonder, dat ons hert zoo vast aan u gehecht was,
En dat de liefde oprecht was?
Is 't wonder, dat wy nu betreuren uw gemis,
Dat ons zoo ſmertelyk is?
Maar nochtans willenwe uw geluk u niet benyden,
Doch liever ons verblyden
In 't geen gy nu geniet, Ja haal nu 't hert vry op,
Uw blydſchap ryze in top.
Ach mogt ook myne ziel tans boven 't aardsch gewemel
Eens dringen in den hemel,
Daar gy nu leeft en zweeft! Zag ik u voor den troon,
By Vader, Geest en Zoon:
My dunkt, gy riept ons toe; „Ach Vrienden, ſtaakt u kermen,
„Ik rust in Jezus armen,
„Myn werk, dat ik op aard moest doen, was afgedaan,
„Toen ben ik heen gegaan.
„Myn hope, die ik had op 't zalig hemelleven,
„Heeft my ook niet begeven,
„Zy is myn ſteun geweest in d' allerbangſten nood,
„Ja midden in den dood;

„ Ik had reeds overlang den dienst van God verkoren
„ En aan hem trouw gezwóren,
„ 'k Had's waerelds ſlaaffchen dienst, met al haar ydelheid,
„ Voor eeuwig opgezéid;
„ Ik heb, ſchoon in gebrek, den levensweg betréden;
„ Terwyl ik was beneden;
„ Myn Jezus hadt myn hand gevat, hy ging my voor,
„ En wees my 't rechte ſpoor,
Wanneer ik was benaauwd, kleinmoedig of verlegen,
„ Ja magtloos neêrgezegen,
„ Heeft hy my onderſteund, bemoedigd en verkwikt,
„ Zyn raad en hulp beſchikt:
„ Of wierd ik door de kracht der zonden overrompeld,
„ Dan heb ik my gedompeld
„ In Jezus dierbaar bloed, dat bloed zoo vol van kracht,
„ Het geen my heil toebracht;
„ Hoe bly was niet myn hert in 't heilig zalig eenzaam,
„ Als ik met God gemeenzaam
„ Mogt zyn, en met gebeên en tranen al myn nood
„ Uitſtorten in zyn ſchoot;
„ Of als 't my wierdt gegund, iet van zyn gunst te ſmaken,
„ Het geen myn ziel deedt haken
„ Naar 't zalige volöp, het geen ik nu geniet,
„ Verlost van al 't verdriet.

„ Moest

„Moest ik beneden een elendig lichaam dragen,
„Dat my dikwerf deedt klagen,
„My ſtremmende in myn' loop, om rustig voort te gaan
„Op 's hemels levensbaan,
„Dat was de weg, om my op 't ſpoedigst te volmaken
„En van dat vleeſch te ontſlaken,
„Dat nu in 't graf als op zyn ſlaapſteê ligt ter neêr,
„In hope, dat het weêr
„Zal opſtaan uit het ſtof, ontdaan van alle elende,
„Die ik op aarde kende,
„En, met myn' geestvereend, aan Jezus zyn gelyk,
„Verheerlykt, glorieryk.
„Door deze hoop geſterkt, ben ik ook, zonder ſchromen,
„De doodsvallei doorkomen,
„Myn Jezus was naby, hy ſprak my naar het hert,
„Tot lening van myn ſmert.]
„Geen vyand, hoe genaamd, kon my myn hoop betwisten,
„Ik vreesde voor geen listen,
„God heeft zyn liefde aan my verzegeld door zyn' Geest,
„Eer ik noch ging ter feest.
„Hy ſchoof 't gordyn reeds weg, en deedt myn ſtervende ooren
„De hallelujahs hooren,
„Die 'k nu reeds zelve zing met liefflyker geſchal,
„By 't zalig Zielental,

„Zoo ben ik vry en bly, ten hemel ingetreden,
„O Vrienden! weest te vreden,
„Staat ſtil, bepaalt u maar tot dit myn groot geluk,
„Terwyl gy zyt in druk,
„'t Is waar, ik had u noch ten nutte kunnen wezen,
„Gelyk ik was voor dezen,
„Maar 't was myn Konings wil: ik doe nu ander werk,
„Dan in het worstelperk.
„Houdt moed, myn naaste bloed, myn Broeders, Zusters, Moeder!
„God zy uw trouwe Hoeder,
„Mist gy myn hulp en raad; o zoekt voor uw gemoed
„In God een beter goed,
„Leert, uit myn zaalgen dood, aan't ſterven toch gedenken,
„O wilde God u ſchenken,
„Zoo gy zyn gunst nog mist, dat, waarom ik beneên
„Zoo dikwyls heb gebeên,
„Erkent gy het geluk, dat God my heeft gegeven
„Zoo groot, zoekt dan te leven
„Tot eer van zynen naam, veracht de waereldvreugd,
„En kiest de ware deugd;
„Gy ziet aan my, hoe jonge en oude, beiden ſterven
„En haast het leven derven,
„Haast u dan, redt uw ziel, op dat gy, als gy ſterft,
„Het eeuwig leven erft.

„Myn

„ Myn vrienden in den Heer! van wien ik ben geſcheiden,
„ Houdt moed, 'k zie reeds bereiden
„ De levenskroon voor u, wyl gy uw hert en hand
„ Aan Jezus hebt verpand,
„ Al moet gy noch op aard veel ramp en ſmerten lyden,
„ Weest dapper in het ſtryden,
„ De kroon, die ik tans draag en 't heil dat ik geniet,
„ Vergoedt haast al 't verdriet.
„ Myn lieve Jezus, die my voor den troon gebragt heeft,
„ Getrouw is, moed en kracht geeft,
„ Aan elk, die op hem wagt, kleeft hem toch achteraan,
„ Hy zal u ſteeds byſtaan.
„ Zyn oog en liefdezorg is op al, die hem vreezen,
„ Hy laat zyn volk geen Weezen.
„ Hy zal ook by u zyn in alle ſmert en nood,
„ Ja leiden tot de dood;
„ Wat zeg ik? tot de dood? Die liefderyke Herder,
„ Geleidt zyn volk noch verder,
„ Hy zal niet rusten, eer hy u ook heeft geleid
„ Hier in de heerlykheid.

Deez' troostaal, kon het zyn, ſprak myn Vriendin met woorden,
Die nimmer menſchen hoorden;
Maar zwyg, myn ziel! zy blyft bedekt voor uw gezicht
En leeft in 't eeuwig licht.

O God, 'k aanbid uw' weg, wy hebben niets te zeggen,
Maar willen liever leggen
De hand op onzen mond. Haalt gy uw dienstmaagt heên,
't Past ons, hier in te vreên
Te zyn, zy hoorde u toe. Gy hadtze ons maar gegeven
Ter leen, hier in het leven.
Eischt gy haar weder op, gy zyt vrymagtig, Heer!
Wy gevenze aan u weêr.
Maar ach, waar wil dit heen, wanneer uw lieve kinderen
Zoo onder ons verminderen,
Gewis, dat zegt niet goeds, of haalt gy ze in voor 't kwaad,
Dat ons te wachten ſtaat?
Doe ons uw ſlaande hand in dezen kruisweg merken,
En wil ons hert bewerken,
Om wakende te zyn, ja nuchter en gekleed,
Tot uwe komst gereed.
O zalig is de knecht, die op zyn' Heer blyft wachten,
Met ingeſpanne krachten!
Die gaat wis in de vreugd, en houdt, in zegepraal,
Het eeuwig Avondmaal.

GRAFSCHRIFT.

Hier ligt het dierbaar ſtof bewaard
Van eene, die God zogt op aard',
Het beste deel is boven,
En wacht den zaalgen blyden dag,
Dat ook dit vleesch verryzen mag,
Om ſamen God te loven.
En zoo 'er iemand is, die vraagt,
Wie is 't? Het is een wyze Maegd,
Die hare lamp deedt branden:
Het is JACOBA WINCKELMAN,
Die nu volmaakt God dienen kan,
Geſlaakt uit alle banden.

ZEGEZANG

Op het heuchelyk en zalig afsterven van myne teedergeliefde en dierbare Hertvriendinne in den Heere,

JONGKVROUW

SARA SCHORER,

Godzalig in den Heere ontslapen, in den ouderdom van XLIX. Jaren en III maanden, na dat haar Edele onder een dertigjarige beproeving van ziels- en lichaams lyden, een voorbeeld was geweest van geloof en lydzaamheid,

Den VI Maart MDCCLI.

OPENB: XIII: 10.

Hier is de lydzaamheid en het geloove der Heiligen.

Zoo hebt gy, trouwe Kruisheldin!
Ook eindelyk dat goed ontfangen,
Waar naar zich uitstrekte uw verlangen!
Zoo zyt gy reeds ten hemel in!
Na dat gy onder zoo veel rampen
Van lichaams smert en zielenstryd,
Naar 's Heeren wil, zoo lang een' tyd,
Hebt moeten worstelen en kampen,
Hebt gy behaald de levenskroon
Van uwen Heirvorst, tot uw loon.

O wie begrypt recht uw geluk?
Wie kan uw eereſtaat beſeffen,
Of dien naar zyn waardy verheffen?
Dus met een ſnik van allen druk
Eensklaps ontheft, om daar te leven,
Daar ge ademt in een ruimer lucht,
Dan ooit op aard, wen meen'ge zucht
Wierdt uit het pynlyk vleesch gedreven;
Nu onder 't zalig Geestendom,
Te leven by uw' Bruidegom!

Nu kan uw hoogverheven geest,
Die zich hier nimmer kon verzaden
In 't roemen van Gods wonderdaden,
Schoonze in een' kerker is geweest,
Daar zy door onmagt wierdt gebonden,
Nu vry en bly, naar heuren lust,
Wyl 't lichaam op zyn ſlaapſteê rust,
Des Heeren eeuwgen lof verkonden.
Nu kentze by een hooger licht,
Van aangezicht tot aangezicht.

Nu zegepraalt gy van den ſtryd,
Geen vyand kan u immer kwellen;
Laat vry de gantſche magt der hellen
Nu knerſetanden: tot hunn' ſpyt
Hebt gy de zege reeds bevochten,
Wyl ge altyd met veel heldenmoed,
Geſterkt door 's Heilands dierbaar bloed
En Geest, daar hy zyn vrygekochten
Door helpt, bleeft edelmoedig ſtaan,
Al viel de vyand op u aan.

Was 's Heeren wil, ſint gy uw hert
En hand aan Jezus hebt gegeven,
Toen gy verkoost voor hem te leven,
Dat ge onder veel elend en ſmert
Moest zwoegen; al die naare wegen
Zyn menigmaal aan uw gemoed,
Door 's Geestes invloed, zo verzoet,
Dat gy niet, moedloos neêrgezegen,
Verdrietig waart, ſchoon God u ſloeg;
O neen, maar 't kruis met blydſchap droeg.

Wierdt ge eens op Golgotha gebragt
In zielenſtryd met de oude ſlange,
't Geen u zoo bitter viel en bange;
Was't eens een naare en donkre nacht;
Uw Koning heeft u nooit begeven,
Maar boodt, door zyne ſterke hand,
Geduurig nieuwen onderſtand,
Hy deedt de magt der helle beven,
En wapende u, waar door ge altyd
Verwont, zelfs in den heetſten ſtryd.

Bleeft gy zoo dapper op uw' post,
Uw Heirvorst wilde dat beloonen,
Hy kwam uw dapperheid bekroonen,
(Schoon gy noch niet wierdt afgelost,)
Door 't zoet genot van zyne liefde:
Hoe dikwyls ſprak hy naar uw hert,
Tot lening van uw zielenſmert,
Waar door hy 't gantſche hert doorgriefde?
'k Ben de ooggetuige vaak geweest,
Hoe zeer uw ziele ging ter feest.

Als gy een zalige eersteling
Van 't hemelsch Kanaän mogt smaken,
Het geen uw tong kon vaerdig maken,
Om vrolyk, met verwondering,
Te roemen, midden in het lyden,
In God, als uw volzalig goed.
O dierbaar voorrecht, als 't gemoed
Zich zoo mag in den Heer verblyden!
Dit maakte, dat uw zwakke tong
Ter eer van uwen Koning zong.

Dit deedt u ook weer mann'lyk staan,
Om lydzaam op den Heer te wachten,
En met vernieuwden moed en krachten,
Te kleven uwen Bondgod aan.
Al viel de proefweg naar en bange,
Dat u wel eens deedt roepen; „Ach!
„Myn Jezus! wanneer koomt die dag
„Van myn verlossing? Ach! hoe lange
„Woon ik hier noch in Mezechs tent,
„Met zoo een lichaam vol elend?

Het was en bleef altoos uw lust,
Het Lam te volgen op die wegen,
Daar hy u voorging, welk een zegen!
Gy waart in 's Heeren wil gerust,
Ge omhelsdet zelfs de zwaarste slagen,
Wyl 't van uw Vaders handen kwam,
Die 't bitter van het kruis benam,
Waar door gy willig waart te dragen,
Zoo hy maar moed en krachten gaf,
Al moest het duuren tot uw graf.

Dog als uw taaije lydzaamheid
Volmaakt was, kwam uw groote Koning,
Om u te leiden in die woning,
Daar hy u hadt een plaats bereid.
Gy wiert van 't zwakke vleesch ontslagen,
Uw geest door 't zalig Englenchoor
Gevoerd, de hemelkringen door,
Gelyk op een Elias wagen,
Daar vondtge u aanstonds vry gemaakt,
En van wat u hier kwelde ontslaakt.

Nu ziet ge uw Heiland op den troon,
Omſtuwd van zaligen en Engelen,
Daar gy uw ſtem meê ſaam moogt mengelen
En zingen op een hooger' toon.
Nu hebt gy 't klagen al vergeten,
't Langduurig lyden is vergoed.
Van kruis of eengen tegenſpoed
Zult gy in eeuwigheid niet weten:
't Vernederd lichaam rust in 't graf,
Na dat het ſtierf der zonden af.

Waart gy noch onlangs zoo bedrukt,
Wanneer uw teêrgeliefde Broeder,
Der Vromen troost en zielenhoeder,
Van u wierdt door de dood gerukt?
Nu moogt gy met hem ſamen leven,
Daar, daarmen door geen dood ooit ſcheidt;
Maar leeft tot in alle eeuwigheid,
Om God Drieënig eer te geven,
Gy rust nu ſamen, door de dood,
In Jezus zaalgen liefdeſchoot.

Geluk, geluk gezegend paar,
Zyt gy het Strydperk uitgetreden?
Verlustigt u in 't Zalig Eden
Met de Uitverkoren' Geestenſchaar:
Leeft eeuwig in een naauw verkeeren
Met Jezus, uwen zielenvriend,
Dien gy op aard hebt trouw gediend,
Hy zal uw leerziek hert nu leeren
Onmiddlyk; want geen duisternis
Kan zyn, daar Jezus Leeraar is.

Liet gy uw naaste Bloedverwant
Noch hier, uw Zuster, die met ſmerte
Betreurt uw afzyn, wyl haar herte
Ook wacht op 't zalig Vederland;
My dunkt, gy roept haar uit den hoogen
Deez' troosttaal toe, „Houd moed, Vriendin,
„Zyn wy voor u ten Hemel in,
„Al wil uw zilte traanen droogen,
„Gy zult ons volgen op de baan,
„Waar op wy u zyn voorgegaan.

„ Al was het uwes Vaders wil,
„ Dat gy noch bleeft van ons geſcheiden,
„ Wil zyne komſte maar verbeiden
„ En wacht op hem geloovig, ſtil:
„ Gy hebt te doen met een' Ontfermer,
„ Die, als het ſchepſel u begeeft,
„ Altoos zal toonen, dat hy leeft;
„ Hy zy u toevlucht en beſchermer,
„ Vertrouw op hem in allen nood,
„ Hy zal u leiden tot den dood.

Maar, wyl ik u laat voor den troon,
Wensch ik uw voorbeeld na te ſtreven.
Koomt Vrienden Gods! wyl wy noch leven,
Laat ons ook ſtryden om de kroon,
Koomt lustig op, wekt trage herten,
Al was 't op 's levensweg eens bang:
Al duurde 't veele jaren lang,
Dat ge onder pynen zwoegt en ſmerten,
Of treft ons eenig ongeval,
Het zalig end vergoedt het al.

Zyn wy maar onzen God getrouw,
Hy zal zyn' eigen werk dan kroonen,
En uit genade ook eens beloonen;
Zyn liefde kende nooit berouw:
Laat ons met lydzaamheid dan loopen
En volgen onze kruisheldin,
Zoo rakenwe ook ten hemel in,
't Is niet vergeefsch op God te hoopen,
Neen, neen men krygt een kroon voor kruis
By 't ſloopen van ons aardſche huis.

GRAFSCHRIFT.

Hier ligt een lichaam, afgeſlooft
Door veel elend, ruim dertig Jaaren,
De Geest is Hemelwaard gevaaren
By Jezus haar gezegend Hoofd.

Zy was een wonder van Gods magt,
Een pronkjuweel van onze tyden,
Die zeer geoefend was in 't ſtryden:
Die 't Christendom vertoonde in kracht.

Die van geloof en lydzaamheid,
Van een verlochend heilig leven,
Veel Jaaren proeven heeft gegeven,
In 't lichaam 't geen ter rust hier leidt.

Dat lichaam, daar die hooge geest
In woonde, wordt een spys der wormen:
Maar haar verlosser zal 't hervormen,
't Geen hier haar hoop ook is geweest.

En vraagt men, Wie is 't, die hier rust?
't Is SARA, eene van de SCHOOREN,
Die, met de zaalge hemelchooren,
God eeuwig dient, naar heuren lust.

LYKKLAGT

Op het ſmertelyk overlyden van den Zeer Geleerden, welëerwaarden en God-vruchtigen Heere,

KORNELIUS BOOTT,

Waardigen en Geachten Leeraar van Gods Kerke te Middelburg,

In den Heere ontſlapen den 25 *Januari* MDCCLII.

Myn God! wat ſlag is dat! een ſlag naauw te gelooven!
Is onze dierbre Vrind; is onze Leeraar Boott
Zoo op het onverwagtst geſneuveld door de dood?
Woudt gy uw Kerk, o Heer! van zulk een licht berooven?
Moest deze zon, noch op den middag van haar leven,
In welker licht wy ons verheugden, ondergaan?
Moest zoo een zuil, die ſcheen noch lang te zullen ſtaan
Tot ſteunſel van de Kerk, zoo ſchielyk ons begeven?
O Heer! wy ſtaan verſtomt, wy weten niets te zeggen,
Het hert is overſtelpt, wyl zich het oog ontſluit
In tranen, en 't gemoed veel bange zuchten uit;
Noch wenſchen wy de hand op onzen mond te leggen;

Gy zyt vrymagtig, 't past ons niet naar reên te vragen,
Gy doet, wat u behaagt; wie kan uw' wil weerstaan?
Veel liever bidden wy uw weg eerbiedig aan,
Dan dat wy onvernoegd daar over zouden klagen.
Maar ach! wy vreezen, dat gy 't doet in uwen toren,
Dat gy de roede hebt genomen in de hand,
Ter straffe van het ongodsdienstig Nederland,
Dat naar de stemme van uw Knegten niet wil hooren.
Of zou 't geen oordeel zyn, als zulke Helden vallen,
Die gy met gaven en genaden toegerust
In uwe Kerke zendt, die met veel moed en lust,
Als trouwe Wachters staan op Sions hooge wallen,
Die 't schromelyk verderf, het geen zy zien genaken,
Met ernst verkondigen, en sporen yder aan,
Om noch door waar berouw u te gemoed te gaan,
En met u vrede in 't bloed van uwen Zoon, te maken,
Die door hun smeekingen den Hemel kunnen scheuren
En den Almagtigen verwinnen door gebeên,
Terwylze uw Eigendom, door aangename reên,
Versterken, en hun Geest ten hoogen Hemel beuren:
Die gy met kennis en een onderscheiden oordeel
Voorzien hebt, om de heilgeheimen van uw' raad
Te kennen, en die ook te leeren aan uw zaad,
Dat voor hun zielen daarin vindt veel nut en voordeel.

Is

Is 't wonder, dat ons hert, door droef heid overrompeld;
Tans klaagd en zucht, wyl zoo een Leeraar is geveld,
Hy, die, zoo onlangs noch, ſtondt als een magtig held
Op onzen Predikſtoel, ligt nu in 't ſtof gedompeld;
Hy die den ouderdom van een en veertig Jaren
Noch niet bereiken kon, die noch een' langen tyd,
Was 't zoo Gods wil geweest, met onvermoeiden vlyt,
Gods Kerk kon dienen, is ten Hemel opgevaren:
Hy die ruim zes paar Jaar van God ons was gegeven
Ten trouwen Herder, om Gods kudde in Middelburg
Te hoeden, die daar ook met tedre liefdezorg,
Zich braaf gedroeg, tot aan het einde van zyn leven:
Als een Apollos wys en magtig in de ſchriften,
Die ook de waarheid in haar zuiverheid en kracht
Heeft voorgeſteld, en met veel ernst op 't hert gebragt,
Die 't ware van het valsch naauwkeurig wist te ſchiften,
Die zich met ziel en lyf geheel hadt opgedragen
Aan God, tot zynen dienst, en zyn vertrouwd talent
Op woeker aangelegd, ja alles aangewend
Wat in hem was, om zynen Heere te behagen:
Die groote bidder, die ten hemel in kon dringen,
En in den bangen nood, deedt op den Heer geweld;
Die zich zoo dikwyls in de bresſe heeft geſteld,
En met veel ersnt en kracht den Heer kost heilig dwingen,

Die in het openbaar en dikwyls in 't byzonder
Gelicht heeft en gesticht, die in Godsdienstigheid
Ten voorbeeld heeft gestrekt. Maar waar toe meer gezeid?
Hy was in doorzicht en in schranderheid een wonder.
Och! was 't Gods wil geweest, ons noch lang te verblyden
In zoo een helder licht! maar neen; 't hoogwys besluit
Hadt anders dat bepaald, zyn levenslamp gaat uit.
God, die in zyne hand gesteld heeft onze tyden,
Werpt op het onverwagst hem op het krankbed neder,
Daar moet hy worstelen met bange pyn en smert,
Doch altyd was 't zyn lust, met een gebogen hert
Te aanbidden 's Heeren weg, met een gemoed, dat teeder
In veele ootmoedigheid, zyn' Bondgod aan bleef kleven,
Hoe bitter hy het ook met hem noch maken mogt,
Met tranen en gebeên heeft hy hem steeds gezocht,
En zich gulhartig en oprecht aan hem gegeven,
Hoe diep zonk hy niet weg in 't levendig gezichte
Van 't hooge Gods, en van zyn zuivre heiligheid.
Wat wierdt hy by het licht des Geestes ingeleid,
Om zyn gebreken in haar grootheid en gewichte
Te zien, het geen hem deedt tot Jezus wonden loopen,
Zich aan hem bieden met een nederig gemoed,
Dat die hem domplen wou in zyn verzoenend, bloed'
Dat was alleen de grond, waar op zyn ziel kon hopen.

Hoe

Hoe liefd'ryk is hy van zyn Vrienden afgeſcheiden?
Hy gaf het laatst vaarwel aan elk, die by hem ſtond,
Noch menig wichtig woord kwam uit zyn vegen mond,
Terwyl zyn Heiland was gereed om hem te leiden
Ter heerlykheid, want ziet de bange dood koomt naken,
Hy zietze te gemoet, doch niet met vrees en ſchrik:
Hy blyft aan God getrouw, tot op het oogenblik,
Dat hy de banden der natuure los voelt maken.
Daar vliegt de vlugge ziel, uit haren bangen kerker
En ademt vry en bly, in een veel ruimer lucht,
Zy weet nu van geen ſmert, geen tranen of gezucht,
Al haar vermogens zyn nu onbegryplyk ſterker
Schoon die verheven geest veel kende van de waarheid
En diep kon dringen in het heilig bybelwoord,
't Geen met verwondering zoo dikwyls is gehoord,
Hy ziet en kent het nu noch met meer licht en klaarheid.
Heeft hy, op 't allerklaarst, de heerlykheid des Heeren,
Zoo als die oudtyds in den Tempel heeft gewoond
En noch rust op Gods Volk, met zoo veel kracht vertoond,
Hy mag nu in dien glans naby met God verkeeren,
Daar leeft hy nu volmaakt, ontſlaakt van alle banden,
Daar heeft hy van zyn' Heer ontfangen zynen loon,
Als Gods getrouwe knecht, hy draagt de zegekroon,
O zalig! zalig! die zoo veilig aan mag landen,

Het

Het lichaam afgeſlooft, door ſmertelyke pynen,
Ligt in het graf gerust, als op zyn ſlaapſteê neêr,
Tot op den jongſten dag, wanneer de groote Heer
't Zal wekken uit het ſtof, en glansryk doen verſchynen.
Doch ſchoon dit dierbaar heil mag onzen Leeraar beuren
En wy hem zegenen met dit zyn groot geluk,
Wy zitten in den rouw, ons hert verſmelt van druk,
Wyl wy dit zwaar verlies tans klagelyk betreuren.
Ach, ach! die groote man ligt neer; zyn mond geſloten,
Wy zullen hem niet meer in ons gezelſchap zien,
Hy zal den heilweg nooit meer aan den Zondaar biên,
Noch ſpreken naar het hert van 's Heeren Gunstgenoten,
Zyn voeten zullen nooit meer in Gods Tempel treden,
Noch met veel yver naar het hoog geſtoelte gaan,
Hy zal voor land of kerk nooit in de bres meer ſtaan,
Gelyk hy deed op aard, door vuurige gebeden.
Ach God! wat zal het noch met uwe kerke wezen?
Wat zal het eind noch zyn? wy zien uw' weg niet door,
Gy naamt maar onlangs weg dien waarden Leeraar Schoor,
Nu valt een tweede ſtut, wie moet niet billyk vreezen,
Dat gy op weg zyt, om dat ongodsdienstig leven,
Het geen in deze Stad, het geen in Nederland,
Zoo lang geheerscht heeft, eens te ſtraffen met uw hand,
Och ja! wy zien 't met ſchrik; de roede is opgeheven,

Uw

Uw heiligheid gedoogt niet langer het verachten
Van uwe knechten, van het zalig levenswoord,
Dat zoo ondankbaar van de meesten werdt gehoord,
't Geen lang de ſtoffe was van uwer Knechten klachten
Maar och, ontferm u, Heer! hou op met uwe ſlagen!
Behoud! behoud! wie zou van Jacob blyven ſtaan;
Zie neder op uw volk, die, tans met druk belaên,
Den toeſtand van de kerk beweenen en beklagen.
Spaar uwe knechten die gy ons noch hebt gegeven!
Spaar uwen knecht,* zoo lang met pyn en ſmert bezogt,
Och dat geen nieuwe wonde ons worde toegebrogt,
Bewaar hem, gunstryk God? herſtel zyn kwynend leven.
Doe hem naar zynen lust, aanbidden uwe paden.
Naamt gy zyn Jonathan, zyn lieven boezemvrind,
Die van hem wierdt zoo teer en hertelyk bemind,
Zoo ſchielyk weg, ei ſterk zyn hert met veel genaden.
Wil op zyn' tyd toch ook de breuke weer genezen,
Zend ons een Herder toe, die zyn mag naar uw hert,
Met geest en licht voorzien, tot lening van de ſmert,
Gy hebt dat woord gezegt. *Ik laat myn volk geen weezen*.
Ach laten wy toch onze Leeraars dierbaar achten
Die ge in uw gunst noch geeft, neem weg dat heerſchend kwaad

Van

* Den Heer Profeſor *Willemſen*, die, geduurende eenige weken, met aanhoudende zwakheid bezocht is.

Van ongodsdienstigheid, op dat het niet te laat
Beklaagd werde en betreurd met vruchtelooze klachten.
Wil Jezus Koningryk noch meer en meer uitbreiden;
Wek trage herten op van 't volk van uwen lust,
Verkies dit Sion tot de plaats van uwe rust,
Zoo zult gy met uw woord en Geest niet van ons scheiden.

NAGEDACHTENIS

Van den Welëdelen Geſtrengen Heere

MR. JOHAN ASSUËRUS SCHORER,

Ontfanger Generaal van Zeeland, enz.

Overleden den 15 *van April* MDCCLII.

Zoo daalde dan, helaas! in 't eind in 't duister graf
Het dierbaar overſchot van SCHORER, die beneden
Al meer dan dertig Jaar heeft 's levensweg betreden,
Die Ziel en lyf aan God vrywillig overgaf.

Toen hy die zaalge keur, die hem nooit heeft berouwd,
Gedaan heeft, om den dienst der waereld af te keeren,
En met vrymoedigheid verkoos den weg des Heeren,
Op wiens genaade en kracht hy altyd heeft vertrouwd.

Die zich heeft afgeſlooft met vlyt en naarstigheid
Ten goede van het Land, en 's Heeren Kerk ten nutte,
Die hy door voorbeeld en gebeden was ten ſtutte,
In ongekreukte trouw met wysheid en beleid.

Die,

Die, vriendelyk van aard, altoos den vrede zocht,
Die van Godsdienſtigheid een voorbeeld heeft gegeven,
Tot op het laatſte van zyn zwak en kwynend leven,
Die aan een iegelyk veel goeds heeft toegebrocht.

Hy was der armen hulp, der Weeuwen toeverlaat,
Den wereloozen weeze een teederlievend vader,
Ook voor verlegenen een wyze en trouwe rader,
Een vriend tot yders hulp naar zynen nood en ſtaat.

Dien man, zoo vol van deugd, zoo nuttig hier op aard,
Van yder, die hem kende, om 't zeerst bemind, dien braven,
Dien kostelyken ſchat zienwe in dit ſtof begraven,
En door Gods almagt tot den jongſten dag bewaard.

Terwyl het beste deel, zoo haast een zachte dood
Het lichaam hadt geveld, naar boven is gevaren
In volle zegepraal, omſtuwd van Eng'len ſcharen,
Die hem geleiden in zyn Heilands liefdeſchoot.

Daar leeft hy naar zyn' lust, van alle leed ontſlaakt,
En baadt zich in een zee van algenoegzaamheden.
Met al 't gezaligd volk is hy volmaakt te vreden,
En leeft in heerlykheid, waar naar hy heeft gehaakt.

LYK-

LYKKLAGT

Op het ſmertelyk en onverwacht overlyden van den Welëdelen Geſtrengen Heere

DEN HEERE

MR. PIETER BODDAERT,

Secretaris van de Admiraliteit van Zeeland, enz.

Overleden den 28ſten *van Louwmaand* MDCCLX.

Zoo is die ſlonkerſtar, die glansryk heeft geſchenen,
Op 't alleronverwachtste ons uit het oog verdwenen!
Zoo is die vriend van God, de ſchrandere BODDAERT,
Naar Gods hoogwys beſtel geſtegen hemelwaart!
Moest gy, o Wyze Man, ook met de dwaazen ſterven,
Die noch zoo nodig waart? Ach! moeten wy u derven!
Daalt gy, die hier op aard zo menigmaal Gods lof
Met mond en pen vermeldde, ook neder in het ſtof!
Ach ja, myn' waarde Vriend! Gy zyt ons oog onttogen,
En met een Arendsvlucht, door alle hemelboogen,
Geſneld tot voor Gods troon. Geluk o zaalge ziel!
Verheug u in dit heil, dat u te beurte viel.

Nu hebt gy 't zalig goed, waar naar uw zielsverlangen
Zoo zeer was uitgeſtrekt, van uwen Heer ontfangen,
En baadt u in een zee van volle zaligheid,
Die God van eeuwigheid al voor u hadt bereid.
O! wie begrypt hier recht dat heilryk, heuchlyk, ſterven,
Door zoo een' zaalgen dood, uit vrye gunste te erven,
Dat eeuwig overwigt van heerlykheid en vreugd,
Waar van de voorſmaak u zoo dikwyls heeft verheugd.
Gy hadt u hier gewend, veel aan den dood te denken.
Nooit kon zy uwe vreugd of vergenoeging krenken.
Gy merkte hem toch nooit als uwen vyand aan;
Maar als den weg, waar door gy moest ten hemel gaan.
En, zoo gy 't hebt gedacht, hebt gy 't ook ondervonden,
Eer gy het zelf noch wist, wierdt gy zeer zacht ontbonden.
Eer gy haar ſmerte voelde, in éénen oogenblik,
Bliest gy den adem uit en gaaft den lesten ſnik.
Stont gy niet heel verbaast, als gy by u verſcheiën
Van hier, u vondt omringt van zaalige Englenreiën,
Die uwe ziel, zoo haast die uit haar' kerker vloog,
Op 's Konings hoog bevel, opvoerden naar om hoog?
Zonkt gy niet weg, myn vriend, in veel verwonderingen,
Toen gy verwelkoomd wierdt van al de hemellingen;
En met hun ſaamen wierpt eerbiedig uwe kroon,
Voor God en 't heerlyk Lam, dat gy zaagt op den troon?

My

My dunkt, ik hoor u van den hemel tot ons ſpreeken:
„ 'k Heb niet vergeefs verlangd. Neen, neen, 't is nu gebleken,
„ Dat wat ik hoorde of dacht van deze heerlykheid,
„ De helft daar van my nooit op aarde is aangezeid,
„ Toen dacht ik menigmaal aan 't zalig hemelleven.
„ God heeft my daar ook wel een' voorſmaak van gegeven,
„ Wanneer 't geloofsoog door de wolken ſamen drong,
„ En ik, met blyden toon, Gods eeuwgen lof opzong;
„ Maar 't grootſte, dat ik ooit kon denken of bevatten,
„ Is, by 't geen 'k nu geniet, in 't minſte niet te ſchatten,
„ Het is een' heerlykheid, die, boven alle maat,
„ Al wat ge 'er van begrypt, zeer ver te boven gaat.
„ Men hoort, in dit gewest, van ramp noch ſmerten klagen,
„ Ik ben van 't zondig vleesch in eeuwigheid ontſlagen,
„ Geen Satan kweld my meer, 'k weet van geen traan of zucht,
„ Maar adem vry en bly nu in een ruimer lucht.
„ Nu ken ik van naby die Goddelyke waarheid,
„ Die ik wel eer doorzocht, in haare volle klaarheid.
„ 'k Heb in deez' korten ſtond, veel meer daar van geleerd,
„ Dan in den ganſchen tyd, dien 'k heb op aard verkeerd.
„ Ik weet nu, wat het zy, by 't Geestendom te leeven,
„ En met dien zaalgen rei Jehova eer te geven.
„ Zong ik op aarde, in dicht, op lagen toon, Gods lof;
„ 'k Zing nu op hooger' trant, hier in het hemelhof,

„ Wyl ik volöp geniet, met al de zaalge Broedren,
„ Verzadiging van vreugde, en 't vol genot dier goedren,
„ Die God, van eeuwigheid, uit gunst heeft toegedacht
„ Aan elk, die, in geloof, op zyne komste wacht;
„ Moet myn vernederd vleesch, dat zwoegen moest met kwalen,
„ Noch in de groeve der verteering' nederdalen;
„ Myn lieve Goël zal dat ſtof weer op doen ſtaan:
„ Hy heeft het vry gekocht. 't Kan niet verlooren gaan.
„ Ik heb het hem vertrouwt. toen 'k zou van de aarde ſcheiden.
„ Wilt dan, myn Vrienden! vry het naar zyn grafplaats leiden,
„ Het is 'er wel bewaart, en onder 't oog en zorg
„ Van een Almagtig' God en myn' getrouwen Borg.
„ Myn lieve *Wederhelft*, de blydſchap van myn leven!
„ Heb ik, op 't onverwachtst, u door de dood begeven
„ Ben ik uit de armen van uw liefde weggerukt,
„ Mist gy myn hulp en raad; wees niet te zeer bedrukt,
„ Ik roep het u noch toe, denkt, denkt toch in uw treuren.
„ Aan 't geen myn' veege mond ſprak, om u op te beuren.
„ 'k Vertrouw u toe aan God, dien God, die eeuwig leeft,
„ Die, ſchoon het ſchepſel wykt, zyn Erfvolk niet begeeft.
„ Hy is der Weeuwen Man. Zyn oog zal op u wezen
„ In trouwe liefdezorg; gy hebt geen kwaad te vreezen;

„ Hy

„Hy is uw God, uw deel, uw algenoegzaam goed;
„Zoek by hem hulp en raad in al, wat u ontmoet.
„Ik ben, 't is waar, van u wel door den dood geſcheiden,
„Doch 't is maar voor een' tyd, God zal u ook eens leiden
„Hier in de heerlykheid, 'k ben u maar voorgegaan,
„Wy liepen t' ſaam' op aard de zelfde levensbaan.
„Myn dierbaar *Kroost*; myn Zaad! het geen ik liet beneden,
„Hoort noch myn'liefderaad, wilt in myn voetſpoor treden,
„Denkt aan de leſſen, die 'k, als Vader, aan u gaf;
„Verkiest den dienst van God, en zweert de waereld af.
„O 't is veel zaliger, voor God te mogen leven,
„Dan aan de waereld al zyn' tyd en hert te geven.
„Ik leefde nooit op aard een aangenamer ſtond,
„Dan toen ik my aan God, en aan zyn' dienst verbond,
„En, tot myn' lesten ſnik, heb ik me 'er by gehouën.
„Doet gy met my die keur, zy zal u nooit berouwen,
„Dan wacht ik u ook hier, by my, in heerlykheid,
„Zoo haast een bange dood uw ziel van't lighaam ſcheid.
„*Myn Vrienden in den Heer*, met wie ik heb betreden
„Het enge levenspad, in 't worstelperk beneden,
„Met welken ik op 't naauwst vereent was in den geest,
„En in gezelſchap tot veel nut, ben 't ſaam geweest,
„Daar we, eensgezind, Gods lof, met pſalmgezang vermeldden,
„Elkander leerden en tot voor den troon verzelden,

„Gy mist, 't is waar, dat zoet en aangenaam verkeer
„Met my; maar treurt, ei treurt hierom niet al te zeer
„Aanbidt des Heeren weg, een beek is ſlechts ontnomen,
„De volle heilbron vloeit voor alle ware vroomen,
„Maakt veel gebruik daar van, o! kleeft den Heer toch aan.
„Schoon 't al begeven mogt; Gods trouw blyft eeuwig ſtaan.
„Zoek, wat gy in my mist, alleen in hem te vinden.
„Wilt uwe herten t' ſaam' in liefde nauw verbinden.
„Loopt moedig uwen weg. 't Is maar een korte tyd
„De kroon, die ik tans draag, verdient een heeten ſtryd.
„Wil 't zalig hemelwerk op aarde toch beginnen,
„Zoo raakt gy op uw' tyd ook eens ten hemel binnen."
Hier zwygt myn waarde Vriend, en ſpreekt tot ons niet meer,
Terwyl hy zich verlust in 't leven by den Heer.
Maar ach, myn God! Ik voel my 't hert aan ſtukken ſcheuren,
Wy zitten in den druk. Gy geeft ons ſtof tot treuren,
Wyl gy ons hebt ontrukt een' Vriend, een waardigst pand,
Een ſteunſel voor de Kerk en voor het Vaderland;
Die, als Apollos, ook was magtig in de ſchriften,
En 't ware van het valſch nauwkeurig wist te ſchiften,
Die met het zwaerd des Geests omgord ſtond als een held
Voor waarheid en voor deugd, wanneer die leên geweld,
Die, yvrig in 't gebed, kon in den hemel dringen
En den Almagtigen, als Mozes, heilig dwingen,

Voor-

Vooral wanneer ons land in bangen nood zich vondt,
O 't heugt my noch, hoe hy toen in de bresse stondt,
Hoe moedig en gehard hy tot Gods troon kon treden,
En andren voorging met het reukwerk der gebeden,
Waar door de herten van Jehova's dierbaar Kroost
Al menigmaalen zyn gemoedigt en getroost.
Die was een trouwen Vriend, ja veelen tot een Vader,
Die zich verlegen vondt, was hy een wyze raader,
Die armen in hunn' nood heeft dikmaal hulp beschikt
En Jezus leden met zyn' goederen verkwikt.
Maar zal myn' zwakke pen noch meer zyn deugden malen.
Ik hebbe stof genoeg; maar 'k wilze liefst bepaalen,
'k Weet hoe zyn' nedrigheid het menigmaal gebood,
Dat men zyn' lof niet zou vermelden na zyn' dood.
Maar ach! die groote Man is van ons weggenomen,
Hy zal op aarde nooit tot ons meer wederkomen,
Die wyze mond zwygt stil en ligt nu in het stof,
Terwyl zyn hooge geest leeft in het hemelhof.
O God! wat zwaare slag, vooral in deze dagen,
Daar 't rondöm duister ziet. Gy geeft ons stof tot klagen,
Gy hebt onze aarde noch zoo onlangs zwaar geschud,
Nu neemt gy van ons weg een', die noch was ten stut.
En gaan de steunsels heen, het doet ons billik vreezen,
Of niet onze ondergang wel mogt aanstaande wezen,

Of gy de roede wel mogt nemen in de hand,
En ſtraffen, in uw' toorn, het zondig Nederland.
Gy zoudt rechtvaerdig zyn; maar heb noch mededogen
Met onzen toeſtand. Sla in gunst op ons uwe oogen.
Behoud 't rechtvaerdig volk, het volk dat voor u leeft,
Dat gy tans ſtoffe van veel naare droefheid geeft.
Wordt deze *Elia* door den dood van ons genomen.
Och dat 'er van zyn' geest neêrdaalde op andre Vroomen,
Dat die met meerder ernst bewandelden het ſpoor,
Waar op die zaalge Vriend zo moedig ons ging voor.
Ga toch met uwen geest, O Heer! niet uit ons midden;
Maar blyf noch onder ons, ai! laat u noch verbidden.
Bekeer veel zielen door uw groote wondermagt.
Paar by 't gepredikt woord toch uwes Geestes kracht.
O! mogt uw Sion noch in 't midden van ons bloeien,
Doe tedre ſpruitjes als de Cederboomen groeien;
Dan wordt dit zwaar verlies, dat nu geeft klagens ſtof,
Gelenigd en verzacht. Zoo krygt uw naam zyn lof.

GRAF-

GRAFSCHRIFT.

Hier wordt het dierbaar ſtof bewaard,
Van 's Heeren knecht, den Heer BODDAERT,
Een Man, die 't beste van zyn dagen
Aan God ten dienst heeft opgedragen,
Die, door zyn weldoorkneed verſtand,
Veel nut toebragt aan Kerke en Land;
Die, door zyn' keurige gedichten,
Zoo dikmaal mogt Gods Sion ſtichten,
Waar door by 't laate nageſlacht,
Zyn' groote naam zal zyn gedacht;
Die altoos blyken heeft gegeeven,
Van een blymoedig Christen leven.
Men zette dan vry op zyn' zerk:
Hier ligt een Zuil van Land en Kerk.

BLADWYZER.

bladz:

Aandacht op pſ: IV: 5. 1

De Opperste wysheid nodigt heilbegeerige Zondaars volgens Spreuken VIII. 7

Antwoord der Ziele op die uytnodiging. 13

Zelfbeproeving 2 Cor: XIII: 5. 16

Christus in zyne heerlykheid beſchoud. 23

De levensweg wel moeilyk, maar nochtans beminlyk. 28

De goede leidsman op den weg na den hemel. 35

Geloofswerkzaamheid omtrent den Heer Jezus. 39

Zelfonderzoek en vernieuwde hertsgave aan den Heere. 44

Sions verval. Klaagliederen IV: 1, 2. 53

Verlangen na de zalige heerlykheid. 63

Aandacht by gelegenheid van een aangenaamen regen. 67

Zielszucht tot den Heere Jezus. 72

Aandacht over Efezen I: 14. 76

De Gelovigen in den Stryd tegen den Satan, in Christus zegspralende. 82

De zonden door Gods hoogwys en vrymagtig beſtuur tot eene mediſyne voor de Ziel. 95

De ziel zich opbeurende onder een ontmoedigend gezicht van haare trouwloosheid. 99

Zielsopwekking door Jezus naam *Wonderlyk.* 107

Heuchelyke traanen geſtort op den levensweg. 110

De levensweg beſchouwd als heuchelyk en moeilyk. 116

Aandacht over Jez: LXI: 1. 127

Gods gemeinſchap boven alles dierbaar, 133

Aandacht over de kortheid en moeilykheid van des menſchen leven. 138

Chris-

BLADWYZER.

bladz:

Christus gekruist. 145
Een Christens roem in Jezus kruis. 146
Christus geſtorven. 147
De roem van een Christen in Jezus dood. 148
Der Gelovigen plicht en troost onder tegenheden. 149
Moedſchepping onder tegenſpoed. 105
Jezus nodigt zyn Bruid tot zynen verbondsdisch 152
De Bruid antwoord. 153
Zielswerkzaamheid onder het gemis van het Avondmaal. 154
Aandacht by gelegenheid van het Pinxterfeest. 158
Het zondig Nederland opgewekt tot bekeering. 164
De zalige rust in de eerſtelingen genoten. 166
Op den tweeden druk van Sions Zielsbanketten 171
Op de verhandeling over het Avondmaal van den Heere Immens 177
Op de Leerredenen van den Heere Boott. 188
Dankërkentenis aan den Heere Boddaert voor de gave zyner ſtichtelyke Gedichten. 196
Dankërkentenis aan een Vriend voor het lezen van zyne Gedichten. 200
Op de zinſpreuk van Mevrouw N: N. 202
Nieuwejaars wenſch aan den Heere Willemſen. 202
Zegenwensch op den verjaardag van den Heere Willemſen. 219
Zegenwensch aan Juffrouwe Bosſchaart 224
Zegenwensch op het Jubeljaar van den Heere Boddaert. 230
Zegenwensch aan zyne Hoogheid, den Heere W: K: H: F: Prinſe van Oranje en Nasſau. 233

Ze-

BLADWYZER.

bladz:

Zegenwenſch op het jubeljaar van den Heere Willemſen. 240

Lyktranen op het afſterven van Mevrouwe C: E: Trezel, geb: Christiaanſen. 251

Op het afſterven van Juffrouw A: C: Willemſen geb: Matthæus. 252

Op het afſterven van den H: EW: Heer J: Schorer. 266

Op het afſterven van Jonkvrouwe J: A: Winckelman. 274

Op het afſterven van Jonkvrouwe S: Schorer. 284

Op het afſterven van den Weleërw: Heer K: Boot. 295

Op het afſterven van den Welëd: Geſt: Heer Mr. J: A: Schorer. 303

Op het afſterven van den Welëd: Geſt: Heere Mr. P: Boddaart. 305

DRUK-

DRUKFEILEN TE VERBETEREN.

bladz:	*regel:*	*ſtaat.*	*lees.*
27	1	alryd	altyd.
28	16	macht	magt.
29	20	hygên	ſtygen.
31	9	licht	ligt.
39	22	wichtig	wigtig.
44	10	Heeren	's Heeren.
50	15	koom	'k koom.
74	19	wil me	wil my
92	1	verdwaalt	verdwaast.
102	15	gebrekt	gebrek.
123	8	Voor	Door.
189	24	net	het.
210	18	Koning	Konings.
220	9	kragt	kracht.
222	15	wichtig	wigtig.
247	6	Zeer	Hoog.
257	9	het	't.
——	13	magtze	magze.

In de Boekwinkel van H. SAS, *word uitgegeven en is te bekomen.*

BODDAERT *Wolk* van *Getuigen* voor de leere der *Rechtvaardiginge* door en uit het *Gelove.* in gr. 8.

——— *Zedige verdediging* van de *Wolke* van *Getuigen.*

——— *Nagelatene Mengeldichten.* in 4.

——— *Nagelatene Mengeldichten.* in gr. 8.

NB. *deze in beide Formaten ook op Fyn papier.*

BRUISTENS *Lykreden* uit Openbar: XIV: 13. op het *Godzalig* en *Gelukzalig* affterven van den Welëerwaarden, zeer Geleerden en Godvruchtigen Heere *François Willem van Oosterzee*, waar by noch gevoegt zyn de *Lykgedichten* op deszelfs overlyden. in 4.

Blygalmen ter inhuldiging van den Eerwaardigen en Geleerde Heer ANDREAS ANDRIESSEN, tot Leeraar der Hervormde Gemeente van Jezus Christus in zyne Geboorte-Stad Middelburg in Zeeland, op den 1ſten van Hooimaand 1764. in gr. 4.

DATHENUS Christelyke Mededeelzaamheid in Poëzy. in 4.

LAMPE Inleiding tot het Genadenverbond. in 8.

Samenſpraak over den *Dank-vast* en *Bededag*, tusſchen een min ervarene en meer geoefend *Christen.* in 8.

SCHO-

SCHORER *Verzameling* van uitgeleezene *Leerredenen* over verſcheidene Bybelſtoffen uit het O. en N. Testament, uitgegeven door zynen Amptgenoot *Jabobus Willemſen*, S. S. Theol: Prof. en Predikant te Middelburg. in 4.

V. D. SLOOT *Vertoogen* over de *Rechtvaardiging* des zondaars voor God. 3. ſtukken in gr. 8.

WILLEMSEN *Sions Zielsbanketten.* in groot 8.
NB. *Het zelve ook op Fyn papier.*

WINCKELMAN *Stichtelyke Gedichten*, benevens eene korte beſchryving van haar Ed. *Godzalig Leven*, en *Gelukzalig Sterven*; met de *Lykzangen* op haar Ed. overlyden. in gr. 8.
——— Bondel van *Mengeldichten* in gr. 8.

~~140~~ 84/2
95-
Mj
MISC
66
6743902
24 AG 17